

Nyheter

Nr. 1 - 2000

(01.01.2000)

Kirkeåret 2001/2002 har evangelieteksten i 2. rekke som prekentekst med disse unntakene:

- 1. s. i adv. - 2/12-01 - Sef 3,14-18 (T)
- 2. juledag - 26/12-01 - Matt 23,34-39 (T) (tidligere brukt 1987/88)
- Vingårdssøndagen - 20/1-02 - 1 Kor 3,4-11 (tidligere brukt 1991/92)
- 1. s. i faste - 17/2-02 - Ef 6,10-18 (T) (tidligere brukt 1981/82)
- 4. s. i faste/Midtfaste - 10/3-02 - 2 Mos 16,11-18
- 6. s. e. påske - 12/5-02 - Ef 4,1-6
- 4. s. e. pinse - 16/6-02 - Sal 139,1-12 (T) (tidligere brukt 1986/87)
- 8. s. e. pinse - 14/7-02 - Joel 2,21-27 (T)
- 15. s. e. pinse - 1/9-02 - Ef 5,15-20
- 21. s. e. pinse - 13/10-02 - 1 Mos 2,18-24
- 26. s. e. pinse - 17/11-02 - 1 Tess 5,1-5
- 1. mai - 1/5-02 - Mika 6,8
- Høsttakkefest /-02 - Sal 145,8-18 (T)

Teksten for Langfredag er Mark 14,26-15,37.

Oslo, februar 2000

Erling J. Pettersen
Direktør

Gerd Karin Røsæg
Underdirektør

Alle tiders juletefest på helligtrekongersdag

(04.01.2000)

Mange menigheter har tradisjon for å lage juletefest på helligtrekongersdag, 6. januar. I år går flere menigheter fra ulike kirkesamfunn sammen om å lage felles fest, gjerne slik at hele bygda inviteres til ett felles arrangement. Jubileum 2000 har laget en egen mappe med opplegg og ideer for en "alle tiders juletefest". Det kan derfor bli mange spennende juletefester over hele landet i år. Selv om 6. januar er selve helligtrekongersdag, legges festen en del steder til ettefølgende helgen, lørdag 8. eller søndag 9. januar.

I Oslo er julegrana på Universitetsplassen sentrum for den største utendørs juletefesten i hovedstaden 6. januar kl. 18.00. En felleskirkelig festkomite innbyr til "århundrets juletefest" med statsråd Jon Lilletun i spissen. Oslo domkirkes guttekor synger, likeså Reflex, Filadelfias julekor og en gruppe fra Eritrea. Biskopene Gunnar Stålsett og Gerhard Schwenzer intervjues av møteleder Egil Svartdahl. Lise Fjeldstad og Frelsesarmeens 3. korps deltar også. Men hvem er det som skal fremstille de tre vise menn?

I Skien går de ulike menighetene sammen om en stor utendørs juletefest i Bryggeparken, nedenfor rådhuset i Skien. Skoler i området bidrar med julespill, barnekor fra området bidrar med englesang, og en stall bygd av tømmerlinja på en videregående skole gir en ramme for Josef og Maria, på et levende esel, med sauer rundt, og med de tre vise menn som - i mangel på kameler - ankommer på hester. Den felleskirkelige festen finner sted i samarbeid med Skien kommune som en del av byens 1000-årsfeiring.

"Alle tiders juletefest" setter barnet i sentrum, både Jesusbarnet og barna i dag. Festene blir preget av glede, fellesskap og solidaritet med andre og skal gi håp i møte med det nye årtusen vi er gått inn i.

Idepakken for helligtrekongersdag innholder oppskrifter for helligtrekongerskaker, det trearmede helligtrekongerslyset, dramaspill, sanger, og opplegg for stjerne gutter. Det er også laget en CD, "Vi tenner lys", med sanger blant annet for helligtrekongersdag. (KIRKEINFO)

For mer informasjon, kontakt Svein Helge Rødahl, prosjektleder i Jubileum 2000, tlf 22 93 27 58 eller 91 83 90 33. Eller kontakt Pål Storrusten, Kirkeinfo, tlf 22 93 27 69. For festen på Universitetsplassen i Oslo, kontakt kapellan Hans Erik Raustøl, tlf 23 31 46 12. For øvrig: kontakt regionale bispedømmekontorer for informasjon om arrangementer regionalt/lokalt.

Jubileum 2000 er det felleskirkelige prosjektet for feiringen av år 2000 etter Kristi fødsel i Norge. Aldri før har så mange ulike kirkesamfunn gått sammen om et så stort prosjekt. Formann i hovedkomiteen for Jubileum 2000 er biskop Ole Chr Kvarme. Prosjektleder er Svein Helge Rødahl. For mer informasjon: tlf 22 93 27 58 eller 91 83 90 33. E-mail: jubileum.2000@kirken.no. Fax: 23 33 09 21.

Kirkene i Norge i felles bønn 9.-16. januar

(04.01.2000)

Utgangspunktet for bønneuken er Johannesevangeliets første kapittel som handler om hvordan Gud selv ble menneske i Jesus Kristus, selve grunnlaget for 2000 års-markeringen. Under bønneuken blir det både uttrykt takknemlighet over det grunnleggende fellesskap mellom kristne fra alle trossamfunn og bedt til Gud om at dette må utdypes videre. Samtidig rettes søkelyset på splittelsen mellom de kristne og den lidelse og urettferdighet som finnes i verden. I forslaget til bønner går det fram at Jesu komme til verden er drivkraften for kristne til ikke å bli seg selv nok.

Et av målene med årets bønneuke er at vitnesbyrdets plass i Kristen-Norge kan gjenreises både i ord og handling.

Bønneukens materiell ble allerede i september utsendt til alle landet menigheter i et ressurshefte for åpenbaringstiden "Guds herlighet midt i blant oss". Hefte er en del av Jubileum 2000-satsningen og er blitt til i et samarbeid mellom Bønneuken, Det Norske Bibelselskap og Samarbeidsrådet for menighet og misjon. - - -

Henvendelser kan rettes til Norges kristne råd ved Lars-Erik Nordby tlf.: 22 93 28 22/90 17 41 83

Den norske kirke, Norges kristne råd og Kirkens Nødhjelp skuffet over regjeringens innsats for sletting av ulandenes gjeld

(17.01.2000)

Statsminister Kjell Magne Bondevik Postboks 8000 - Dep 0030 Oslo

Gjeldsettergivelse haster - anledningen er nå!

Den norske kirke, Norges kristne råd og Kirkens Nødhjelp har i lys av utviklingen internasjonalt det siste halve året øynet nytt håp for befolkningen i mange av de gjeldsrammede land. En offensiv holdning til gjeldsbyrdene som landene bærer med seg fra tidligere regimer, kan bety at disse landene kan investere i sosial utvikling.

På grunnlag av denne erkjennelsen, samt den omfattende mobiliseringen hos kirkene i Norge og internasjonalt, er vi skuffet over at regjeringen ikke har brukt årtusenskiftet til å vise klarere vilje til å gå videre med gjeldsettergivelse. Stadig flere av regjeringene i de rike landene har innsett nødvendigheten av å ettergi gjeld, men mange av de forslagene som er fremmet er også svært betingede. Den norske kirke, Norges Kristne Råd og Kirkens Nødhjelp vil på nytt gjenta støtte til grunntenkningen i regjeringens Gjeldsplan. Gjeldsplanen skal blant annet avskrive gjeld uten at dette utgiftsføres mot budsjett. Vi etterlyser likevel større innsats for å finne varige løsninger på gjeldskrisen for de fattigste landene.

Tidligere har problemet nettopp vært at en omfattende gjeldsavskriving er vanskeliggjort fordi dette måtte ha budsjettmessig dekning. Til dette vil vi holde fast ved at kreditorene har fått innfridd sine forventninger fordi mange land allerede har betalt inn flere ganger det beløpet som opprinnelig er lånt. Av denne grunn, og av hensyn til de omfattende sosiale konsekvensene en fortsatt omfattende gjeldsbetjening medfører, ber vi regjeringen ytterligere ta initiativ til at det bygges allianser mellom land for å finne reelle løsninger i inneværende år.

Gjeldsettergivelsen bør være fullstendig for de 30 -40 mest gjeldstyngede land. For noen av landene kan en utvidet og forbedret ordning av Highly Indebted Poor Countries- (HIPC) initiativet medføre en løsning. For noen av mellominntektslandene er det fremmet forslag om ordninger som multilateral gjeldsbytte, der forpliktelsen til å betjene gjeld byttes i forpliktelsen til å investere i sosial sektor. Grunnleggende for disse forslagene er at det nivået som omtales som håndterbart (sustainable) ikke tar tilstrekkelig hensyn til landenes sårbarhet ressursmessig og økonomisk.

Det er avgjørende at gjeldsettergivelsen kommer de fattigste til gode. Det er også avgjørende at landene settes i stand til å ta hånd om sin egen utvikling, og at det sivile samfunn må styrkes for å kunne fremme deltakelse og åpenhet, og gjennom dette motarbeide korrupsjon. På denne bakgrunnen settes gjeldsettergivelse inn i en kontekst der økonomisk ansvarlighet er sentralt. Særlig i en sårbar situasjon etter konflikt eller undertrykkende styre, vil en slik mobilisering være viktig.

Det er en rekke anledninger til å bygge og styrke allianser med land som også ønsker reelle løsninger på gjeldskrisen. Særlig vil vi her trekke fram FN's Millenniumskonferanse i september, samt årsmøtene i Verdensbanken og Pengefondet. G8-møtet i Japan i juli vil også diskutere gjeldsspørsmålet, og Norge må bidra til at dette kommer høyt på dagsordenen. Framtidens løsninger må i langt større grad ta hensyn til og inkludere deltakelse fra de som er verst stilt materielt sett.

Vi imøteser en dialog om den videre prosessen i denne saken.

Vennlig hilsen

Odd Bondevik, Preses i Bispemøtet Ingrid Vad Nilsen, Generalsekretær i Norges kristne råd Gunvor

Kongsvik, Leder i Kirkerådet Atle Sommerfeldt, Generalsekretær i Kirkens Nødhjelp Tormod
Engelsviken, Leder i Mellomkirkelig råd Ole Mathis Hetta, Leder i Samisk kirkeråd

Palestinsk, luthersk biskop i Jerusalem takker for norsk støtte

(18.01.2000)

De palestinske kristne i Israel og de palestinske områdene er under sterkt press, og andelen kristne blant palestinerne synker. Mange av dem som har mulighet til det, emigrerer til Europa eller Amerika. – De palestinske kristnes eksistens står på spill. Skal det fortsatt finnes et kristent vitnesbyrd i Bibelens land? Vi trenger den støtte vi kan få fra kristne brødre og søstre og kristne menigheter og kirker i vest. Vi trenger sykehusene og skolene. Vi tror Gud har plassert oss i Palestina som et vitnesbyrd, sier biskop Younan.

Biskopen er opptatt av å være brobygger, både blant de kristne av ulike konfesjoner, og mellom palestinere og jøder. – Vi må være kjærlighetens apostler, og jeg tror vi har en rolle ikke minst nå med en så spent politisk situasjon, og med muligheten til å bygge et selvstendig palestinsk samfunn.

Monib Younan var invitert til Norge i forbindelse med den årlige bønneuken for kristen enhet. Han har deltatt i en rekke møter i Oslo, og blant annet holdt foredrag i Universitetets gamle festsal. Ellers er det Jubileum 2000 som har oppfordret norske menigheter i alle kirkesamfunn til å ha kirkeoffer til Betlehem, der det ene prosjektet gjelder byggingen av en skole i regi av den lutherske menigheten i Betlehem.

- Når vi feirer 2000 årsjubileet for Jesu fødsel, er det naturlig å gi vår takk til det hele startet, nemlig Betlehem, sier Svein Helge Rødahl, prosjektleder for Jubileum 2000. Han forteller at totalt er det til nå kommet inn 650.000 kroner til de to prosjektene i Betlehem. Det andre er et rehabiliteringssenter for ungdom.

– Det å fokusere på Betlehem hjelper oss å huske at årstallet 2000 har med Jesu fødsel å gjøre. Dessuten er det et konkret håndslag til de kristne som lever i dette området, sier Rødahl.

(KIRKEINFO)

Første medlemsundersøkelse i Den norske kirkes historie

(19.01.2000)

- Jeg håper undersøkelsen vil gi oss et datagrunnlag som gjør at vi mer presist og begrunnet kan uttale oss om de ganske alminnelige kirkemedlemmenes forhold til kirken og det kirken står for. Det kan være sprik mellom det kirken sier den står for, og slik den oppfattes og erfares av dem kirken er til for. Uansett vil undersøkelsen kunne redusere behovet for synsing om kirkens posisjon i dagens Norge, sier forskningsleder Ole Gunnar Winsnes i KIFO.

Et likt antall kvinner og menn i alderen 18-79 år fra alle landsdeler er trukket ut fra Den norske kirkes medlemsregister. Disse 3000 spørres om sine erfaringer med kirken, og om hva de tenker og mener om en rekke forhold som har med kirke og religion å gjøre.

Storparten av spørsmålene dreier seg om de områdene hvor medlemmene faktisk har møtt kirken; i forbindelse med viktige overgangsfaser i livet, ved dåp, konfirmasjon, bryllup, begravelse. Andre temaer er hva man mener om selve kirkemedlemskapet, om det lokale kirkelivet, om prester og presteskap, om statskirkeordningen og om ressursbruken i kirken.

- Resultatene fra undersøkelsen kan få betydning for det pågående arbeidet med å utrede det fremtidige forholdet mellom kirke og stat i Norge, sier prosjektlederen, forsker Ida Marie Høeg i KIFO.

De fleste av de 81 spørsmålene i skjemaet har ikke vært stilt før og vil derfor gi ny informasjon om situasjonen i Den norske kirke ved inngangen til et nytt årtusen. Men man har også tatt med spørsmål som tidligere er stilt i både nordiske og større internasjonale undersøkelser.

- Dermed har vi sammenlignbare variabler og kan dokumentere hvordan handlinger og holdninger knyttet til kirke og religion utvikler seg her i landet, sier Høeg.

Opplegget er slik at deltakerne i undersøkelsen er sikret anonymitet. Det vil ikke bli foretatt koblinger mellom navn og svar. Listen over navn og adresser makuleres så snart undersøkelsen er avsluttet. Etter registrering blir alle utfylte spørreskjemaer makulert.

KIFO håper at flest mulig av de 3000 tar tid til å svare på spørsmålene i undersøkelsen.

De første resultatene fra undersøkelsen vil foreligge i mai. (Kirkeinfo)

Priv. til red.:

Kontaktperson: Prosjektleder og forsker Ida Marie Høeg, KIFO tlf.: 22 75 08 85, 23 33 47 22, e-post: ida.marie.hoeg@kifo.no

Pressekonferanse om biskop Stålsetts besøk i Sentral-Amerika og Madrid

(28.01.2000)

På pressekonferansen vil biskop Stålsett legge fram sluttdokumentet fra religionsfrihetskonferansen i Madrid og orientere om besøket i Sentral-Amerika. Stålsett har nylig besøkt Cuba, Guatemala og El Salvador, hvor han har møtt kirkeledere og politiske ledere. På Cuba har han blant annet tatt opp spørsmålet om menneskerettigheter, og i Guatemala fulgte han opp utviklingen i fredprosessen etter undertegningen av fredsavtalen for tre år siden. I El Salvador var temaet den fortsatte demokratiske utviklingen i landet, før det forestående valget 12. mars. Under hele besøket stod spørsmålet om samarbeid mellom kirkene sentralt.

Etter avsluttet opphold i Sentral-Amerika har biskop Stålsett ledet en internasjonal og økumenisk ekspertgruppe som har møte i Madrid 27.- 30. januar. Gruppen arbeider med et dokument som trekker opp prinsippene for proselyttering, dvs. de enkelte religioners forhold til hverandre med hensyn til å fremme egen tro på bekostning av andre religioner. Dette tema har aktualitet også i forhold til den pågående debatt i Norge om religionsfrihet. I denne ekspertkonferansen er det deltakere fra en rekke kirkesamfunn, fra FN's menneskerettighetskomite og fra UNESCO.

Kontaktperson: Stiftskapellan ved Oslo bispedømmekontor, Hans Arne Akerø, tlf.

Nr. 2 - 2000

(02.02.2000)

§ 1. Hvem tjenesteordningen gjelder for

Denne tjenesteordning gjelder for personer som er tilsatt som kateket i Den norske kirke.

§ 2. Hovedarbeidsområder og arbeidsoppgaver

Kateketen er leder for menighetens undervisningstjeneste. Kateketens hovedoppgave er dåps- og konfirmasjonsopplæring og voksenundervisning.

Kateketens tjeneste omfatter:

- a. Planlegging og gjennomføring av menighetens dåpsopplæring i samsvar med gjeldende Plan for dåpsopplæring
- b. Planlegging og gjennomføring av menighetens konfirmasjonsopplæring i samsvar med gjeldende Plan for konfirmasjonstiden
- c. Planlegging og gjennomføring av samarbeidet mellom menighet og barnehage og mellom menighet og skole
- d. Planlegging og gjennomføring av menighetens studie- og undervisningsarbeid for voksne
- e. Planlegging og gjennomføring av gudstjenester i tilknytning til undervisningsoppdraget innenfor rammen av fastsatte bestemmelser
- f. Tilrettelegging av menighetens barne- og ungdomsarbeid
- g. Rekruttering og veiledning av ledere og frivillige medarbeidere.

Arbeidsgiver kan i instruks fastsette nærmere bestemmelser om kateketens arbeidsoppgaver og plikter. Innenfor disse rammer har kateketen selvstendig ansvar for den faglige utførelsen av de arbeidsoppgaver som er tillagt stillingen. Instruksen kan ikke fravike bestemmelser gitt i lov eller i medhold av lov. Før instruks blir fastsatt, skal vedkommende kateket, menighetsråd og sokneprest gis anledning til å uttale seg.

Kirkemøtet gir nærmere retningslinjer for kateketens gudstjenestlige funksjoner.

§ 3. Kvalifikasjonskrav

Som kateket kan tilsettes person som har:

1. Minst 4 års høyere utdanning, som omfatter:

- a) Utdanning i kristendomskunnskap tilsvarende minst mellomfag
- b) Utdanning i pedagogikk tilsvarende minst grunnfag, praktisk-pedagogisk utdanning eller tilsvarende pedagogisk utdanning
- c) Har praktisk-kateketisk utdanning av minimum 1 års varighet

eller:

2. Teologisk embetseksamen, praktisk-teologisk seminar og utdanning i pedagogikk tilsvarende minst grunnfag, praktisk-pedagogisk utdanning eller tilsvarende pedagogisk utdanning

eller:

3. Fast stilling som kateket eller er vigslet som kateket.

Kirkerådet kan godkjenne at personer med annen faglig jevngod og relevant utdanning/praksis kan tilsettes som kateket.

Dersom det ikke melder seg søkere som oppfyller kvalifikasjonskravene etter 2. gangs utlysning, kan bispedømmerådet godkjenne at stillingen midlertidig omgjøres til annen stilling som kan dekke deler av hovedarbeidsområdene nevnt i § 2, tredje ledd.

§ 4. Tilsetningsvilkår

Tilsetting skjer med forbehold om vigsling og at biskopen gir tjenestebrev.

§ 5. Vigsling og tilsyn

Kateketen vigsles til tjeneste etter forordnet liturgi. Formaning og løftet i vigslingsliturgien er bestemmende for kateketens tjeneste og livsførsel.

Kateketen står under tilsyn av biskopen.

§ 6. Innsettelse/tjenestebrev

Kateketen innsettes etter forordnet liturgi.

Biskopen gir tjenestebrev.

§ 7. Forholdet til kirkens **ordninger**

Fastsatt av Kirkemøtet 15. november 1996 (KM 20/96) med hjemmel i lov av 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke § 24 tredje ledd bokstav c. Kirkemøtet 19. november 1999 (KM 15/99) vedtok en tilføyelse i tjenesteordningen, ny § 10. Rundskrivet erstatter rundskriv 6/96.

Kateketen skal utføre sin tjeneste i samsvar med Den norske kirkes ordninger.

§ 8. Samarbeidsforhold

Kateketen plikter å gå inn i et samarbeid med de øvrige stillingsinnehaverne i menigheten.

Arbeidsgiver avgjør hvem som er kateketens nærmeste overordnede.

For de oppgaver som er nevnt under § 2, tredje ledd, bokstav e, er soknepresten kateketens nærmeste overordnede.

Ved uenighet mellom arbeidsgiver og sokneprest vedrørende kateketens ansvar og oppgaver nevnt under § 2, tredje ledd, bokstav e, avgjøres saken av biskopen etter at partene har hatt anledning til å uttale seg.

§ 9. Taushetsplikt

Kateketen har taushetsplikt etter gjeldende regler.

§ 10. Mindre endringer

Kirkemøtet gir Kirkerådet myndighet til å foreta mindre endringer i disse bestemmelsene.

II Reglene trer i kraft fra 1. januar 1997.

Oslo, februar 2000

Erling J. Pettersen
Direktør

Gerd Karin Røsæg
Underdirektør

Møter i de tre sentralkirkelige råd i februar

(07.02.2000)

Her er oversikt over tid og sted for de tre møtene og andre saker de har til behandling:
TIRSDAG 8. FEBRUAR KL. 1400 - ONSDAG 9. FEBRUAR KL. 1630 MØTE I SAMISK
KIRKERÅD på Fjellkysten Kurs- og Feriesenter i Lavangen, Troms

2/00 Opplysningsvesenets Fond. Tildeling 2000.

4/00 Kompetanseutbygging og utvikling av materiell for den kirkelige undervisning på samisk. En plan for de kommende fire år.

5 / 00 Samisk kirkeråd har som oppgave : ” Å bearbeide de spørsmål som kirken møter i samisk kultur, tradisjon og historie. ” (Rådets statutter § 2 b). En drøfting av hva dette innebærer.

6 /00 Omstrukturering av arbeidet i ressursgruppen ”Samisk teologi og kristendomsforståelse”.

7 /00 : Samarbeidsavtale mellom Samisk kirkeråd og Institutt for Kristen Oppseding (IKO).

FREDAG 11. FEBRUAR KL. 1000 - LØRDAG 12. FEBRUAR KL. 1230 MØTE I
MELLOMKIRKELIG RÅD i Kirkens hus, Underhaugsveien 15, Oslo

5/00 Fordeling av kontingenter

6/00 Virksomhetsplan og budsjett for Kirkens U-landsinformasjon

7/00 Den norske kirkes økumeniske og internasjonale engasjement

8/00 Retningsligner for 10 % av avkastningen fra Opplysningsvesenets Fond til søsterkirker

9/00 Samarbeidsavtale mellom Den norske kirke og Kirkens Nødhjelp

TORSDAG 17. FEBRUAR KL 1200 –FREDAG 18. FEBRUAR KL. 1700 MØTE I
KIRKERÅDET i Hedalen pilegrimsgård, Hedalen i Valdres

4/00 Opplysningsvesenets fond – tildeling av midler

5/00 Prioritering av nye stillinger på statsbudsjettet 2001

6/00 Evaluering av Kirkemøtet 1999

7/00 Sted for Kirkemøtet 2001

9/00 Høringsuttalelse til Likestillingsloven

10/00 Godkjenning av endringer i Kirkens familieverns vedtekter

12/00 Forslag til sakliste for Kirkemøtet 2000

13/00 Kirkemusikalsk arbeid

14/00 Evaluering av kvalifikasjonskrav for kateketer, diakoner og kantorer

15/00 Nyutgivelse av Norsk Salmebok med bønner og liturgier

Dokumenter til møter i de sentralkirkelige råd er offentlige dersom de ikke er unntatt etter offentlighetsloven. Møtene tar stilling til hvilke saker som behandles i åpent møte.

Kontaktpersoner Samisk kirkeråd: Leder Ole Mathis Hetta, tlf 51 52 34 05 (priv), 51 56 87 62 (priv), 91 10 33 30 (mobil) og generalsekretær Synnøve Brevik, tlf 22 93 27 99/50, 31 28 22 03 (priv), 90 07 91 29 (mobil), Fjellkysten Kurs- og Feriesenter i Lavangen, Troms, tlf. 77 17 74 00.

Kontaktpersoner Mellomkirkelig råd: Leder Tormod Engelsviken, tlf. 22 28 90 60 (priv), 22 59 05 47/00 (jobb) og generalsekretær Stig Utnem, 22 93 27 65 (jobb), 22 74 54 30 (priv), 95 23 90 45 (mobil) Kirkeinfo har pressetjeneste under møtet, tlf. 22 93 27 72/50 eller 93 09 49 58 (mobil).

Kontaktpersoner Kirkerådet: Leder Gunvor Kongsvik, tlf. 77 68 08 65 (priv), 957 51 711 (mobil med svarer) og direktør Erling J. Pettersen, tlf. 22 93 27 80/50, 22 26 12 05 (priv), 90 12 58 50 (mobil). Kirkeinfo har pressetjeneste under møtet, informasjonssjef Dag Stange 93 09 49 58 (mobil), eller Hedalen pilegrimsgård tlf. 61 34 89 70, telefaks 61 34 89 80.

Med hilsen Kirkens informasjonstjeneste (Kirkeinfo) Informasjonssjef Dag Stange Tlf. 22 93 27 72/50

Mellomkirkelig råd støtter bruk av bønnenrop

(12.02.2000)

Kommunestyre og bydelsutvalg må ikke begrense den form for religionsfrihet som ligger i retten til å kalle inn til fredagsbønn fra minaretene. Likevel kan det være lokale forhold som krever dialog og eventuelle forhandlinger om nødvendige tilpasninger av trossamfunnenes utfoldelse i det offentlige rom.

Mellomkirkelig råd finner det forståelig at det kommer en diskusjon omkring retten til denne type religiøse ytringer i et samfunn som frem til nylig har vært preget av en relativt enhetlig religiøs situasjon. Det er derfor en utfordring å praktisere den religionsfrihet som er hjemlet i landets grunnlov.

Spørsmålet om retten til å rope til bønn fra minaretene berører både internasjonale konvensjoner og lokalt selvstyre. Det berører spørsmål om religionsfrihet og hvilke ytringer som skal aksepteres i det offentlige rom. Det utfordrer oss til å akseptere utrop av religiøse budskap som går på tvers av vår egen tradisjon, og på samme tid foreta vurderinger der det tas hensyn til de tilpasninger som er nødvendige i vårt samfunn.

Kontaktpersoner: Mellomkirkelig råds leder Tormod Engelsviken og generalsekretær Stig Utnem treffes begge på mobiltelefon 95 23 90 45 i Geneve.

- Dåpsopplæringen er avgjørende for kirkens fremtid som folkekirke

(14.02.2000)

Kirkens opplæring av barn og unge er i fokus for tiden. Det er snart ti år siden Plan for dåpsopplæring i Den norske kirke ble vedtatt. Hvor langt er man kommet i løpet av disse årene? Hvor går veien videre for kirkens dåpsopplæring? Det er tema for en konsultasjon i Oslo 15. februar, der det blir bred deltagelse, med mer enn 80 påmeldte, blant annet vil kirkeministeren, politikere, og biskopene i Møre, Stavanger, Bjørgvin, Hamar, Agder og Oslo være til stede. Regjeringens dåpsopplæringsutvalg er med, likeså kirke/stat-utvalgets dåpsopplæringsgruppe, Nemnd for Undervisning, og undervisningskonsulentene fra alle bispedømmene, representanter for Kirkerådet, IKO, utdanningsinstitusjonene, fagforeningene, organisasjonene og menighetene.

- For kirken er satsingen på dåpsopplæringen avgjørende for dens fremtid som folkekirke, sier kirkerådsdirektør Erling Pettersen. - Det er behov for vitalisering, økte ressurser og nytenkning for å nå bredden av de døpte. Etter ti år med Plan for dåpsopplæring er det nødvendig å ta viktige strategiske valg som kan fange opp endringene bl.a. i forhold til andre trossamfunn og debatten skole/kirke.

Arbeidet med dåpsopplæring finner sted på ulike nivåer i vår kirke. Det viktigste skjer lokalt i menighetene. Samtidig er det viktig at noen tenker strategisk omkring disse spørsmålene, både sentralt og regionalt. Blant mange aktører er Regjeringens dåpsopplæringsutvalg og kirke/stat-utvalgets dåpsopplæringsgruppe. Begge utvalgene arbeider med utfordringer knyttet til kirkens fremtidige dåpsopplæring.

For å avklare hvor utfordringene ligger og drøfte den videre felles strategi, er det Kirkerådet og IKO har invitert sentrale personer innen den kirkelige undervisning til en dagskonsultasjon om dåpsopplæring 15. februar. Det vil bli lagt fram tilstandsrapporter, og en vil forsøke å gi innspill til veien videre. Statsråd Jon Lilletun hilser fra Regjeringen og biskop Odd Bondevik vil innlede til debatt. Nils-Tore Andersen, leder av Regjeringens dåpsopplæringsutvalg, og Erling Pettersen, direktør i Kirkerådet og Lars Inge Magerøy, leder av IKO, vil bli sentrale i debatten. Etter konsultasjonen vil Referansegruppen for dåpsopplæring, Kirkerådets Nemnd for Undervisning og bispedømmenes undervisningskonsulenter arbeide videre med innspillene som er kommet frem under konsultasjonen.

Til redaksjonen: Pressen er invitert til å være til stede på konferansen, som er lagt til Oslo Militære Samfund, Myntgaten 3, (ved Akershus festning), tirsdag 15. februar fra kl. 09.20 til 16.45. Se for øvrig programmet nedenfor.

For mer informasjon: kontakt undervisningskonsulent Gunn Heidi Dybdahl, tlf 22 93 27 53, eller kirkerådsdirektør Erling Pettersen, tlf 22 93 27 80. Eller kontakt Kirkens Informasjonstjeneste, ved Pål Storrusten, tlf 22 93 27 69 (mobil under møtet 93 09 49 58).

PROGRAM

09.30-10.00: Registrering med kaffe og kaker

10.00-10.10: Åpning ved leder av Kirkerådets Nemnd for undervisning, dr. theol. Sigmund Harbo

10.10-10.25: Hilsen fra Regjeringen ved statsråd Jon Lilletun

10.25-10.40: Hilsen fra Kirkerådet ved direktør Erling J. Pettersen

10.40-11.00: Musikalsk innslag

11.00-12.15: Situasjonsrapporter * Regjeringens dåpsopplæringsutvalg ved leder Nils-Tore Andersen * Kirkerådet ved undervisningskons Gunn Heidi Dybdahl * Kirke/stat-utvalgets dåpsopplæringsgruppe ved leder Trond Skard Dokka * Institutt for Kristen Oppseding ved instituttleder Lars Inge Magerøy * Rygge menighet ved kapellan Arnhild Øfsti Schjetne * De frivillige organisasjoner ved landsungdomssekretær i Indremisjonen, Inger Kari Søyland

12.15-13.00: Lunsj

13.00-13.20: Kunstnerisk innslag

13.20-14.20: Fokusgrupper. Noen tema fordeles og drøftes i grupper: Den kirkelige dåpsopplæring i forhold til spørsmål som: 1. Finnes det en egen kirkelig pedagogikk? 2. Hvilket «tilbud» må vi som kirke ha for å kunne fortsette vår dåpspraksis? 3. Opplæringen i hjem og barnehage 4. Opplæringen i grunnskolen 5. Barn og unges livsverden/livstolkning - hva er dåpsopplæring i vår tid? 6. Den praktiske gjennomføringen i lokalsamfunnet: Rekruttering og frivillighet - hvem skal gjøre jobben? 7. Barne- og ungdomsorganisasjonenes plass i kirkens dåpsopplæring 8. Andre tros- og livssynssamfunns behov og rettigheter

14.20-14.30: Pause

14.30-15.15: Presentasjon av gruppearbeidet

15.15-16.15: Paneldebatt: Veien videre... Debatten ledes av instituttstyrer Lars Inge Magerøy Innledning ved biskop Odd Bondevik Øvrige deltakere i debatten: * Nils-Tore Andersen, leder av Regjeringens dåpsopplæringsutvalg * Erling J. Pettersen, direktør i Kirkerådet * Helga H. Byfuglien, ass.gen.sekr. i Norges KFUK/M * Marit Hasselgård, undervisningskonsulent i Møre * Jon Ytrehorn, kateket i Hornindal menighet * Rolf Steffensen, sokneprest i Hamarøy prestegjeld

16.15-16.30: Oppsummering

16.30-16.45: Musikalsk avslutning

Bibeldagen: Bibelselskapet i aksjon på internett

(16.02.2000)

- Det kan være noen som vegrer seg for å skrive i Bibelselskapets elektroniske gjestebok, og slik la hvem som helst se "Mitt Bibelord" på Internett. Likevel vil denne gjesteboken gi verdifulle vitnesbyrd om hvilke bibelord som betyr mest for mennesker i Norge ved årtusenskiftet. Bibelordene, som vil bli liggende synlig på nettet ut dette året, vil likevel få en mer kortvarig bruk enn de bibelordene som menigheten tar vare på som et minne for ettertiden, sier Torvik. Bibelord på internett er et supplement til aksjonen "Mitt Bibelord" der menighetene sammen med Bibelselskapet inviterer alle til å skrive sitt bibelord på ark. Arkene settes inn i en perm som blir menighetens eie, og vil bli oppbevart på menighetskontoret som et vitnesbyrd om hvilke bibelord som betyr noe for menneskene i år 2000. Aksjonen "Mitt Bibelord" starter i menighetene på bibeldagen 20. februar. Omlag 700 menigheter har bestemt seg så langt for å delta i skriveaksjonen.

Enkeltpersoner kan også kjøpe postkort for å sende "Mitt Bibelord" eller et annet bibelord til venner og kjente. I likhet med de elektroniske postkortene er disse illustrert med motiver fra Israel. Aksjonen "Mitt Bibelord" arrangeres nemlig til inntekt for det bibelarbeidet som drives av nasjonale bibelselskap i Midtøsten. I likhet med andre vil også de som besøker Bibelselskapet hjemmeside (www.bibelselskapet.no) for å skrive og/eller sende sitt bibelord, få mulighet til å gi en gave.

Vil du lese mer om Bibelselskapets internettaksjon og/eller selv skrive ditt bibelord, kan du gå inn på www.bibelselskapet.no

Nærmere opplysninger om aksjonen "Mitt Bibelord" og skrivingen på Bibeldagen 20. februar kan du få ved å henvende deg til Bibelselskapet sentralt/Østlandet (tlf 22 93 27 00), Agder (tlf 37 27 66 04), Vestlandet (tlf 55 30 64 81) eller Trøndelag (tlf 73 53 20 15) eller til menighetskontorene lokalt.

Henvendelser kan også sendes til asbjorn.torvik@bibelselskapet.no

Til redaksjonen: Hva med en lokal oppfølging, der både kjente og ukjente personer i nedslagsfeltet presenterer sitt bibelord? Menighetene og bibelselskapets representanter bistår gjerne med forslag til personer som kan tenke seg å bli brukt av redaksjonen.

En gledens Dag: Ni Bibel-Dager støtter Bibeldagen

(17.02.2000)

Det var første gang de ni var på en eksklusiv samling for Dag-er. Men de mislikte det slett ikke.

”God Dag” er en vennlig hilsen de alle liker.

”Mitt Bibelord” heter aksjonen som lanseres i forbindelse med Bibeldagen. Den går ut på å skrive et bibelvers og å gi 50 kroner for hvert bibelvers til bibelspredning i andre land. I år er det Midt-Østen og spesielt landet der Jesus ble født for 2000 år siden, som er i fokus for Bibeldagen. De ni Dag-ene skrev hvert sitt bibelord eller flere, og det resulterte i mer enn tusen kroner til bibelmisjonen.

- Vi Dag-er er mye omtalt i Bibelen, sier bibelmisjonsleder Dag Kjær Smemo med smil i stemmen: ”Gud kalte lyset dag,” heter det allerede i Skapelsesberetningen. Og ”Dette er dagen som Herren har gjort.” Men også det mer ransakende: ”Er det en dag etter Herrens vilje?”

Dag Smemo har også salmer å by på: ”Den dag du ga oss, er til ende.” Eller hva med denne: ”Den signede dag”...

Smemo har for øvrig nylig utgitt en liten bok, ”Bibelord i dagligtale”, som ikke handler om Dag, men om alle de bilder og ord og vendinger vi bruker i dagligtale, og som egentlig har sin bakgrunn i Bibelen.

- Det er dessverre stadig færre barn som får gleden av å hete Dag, sier Dag Stange, informasjonssjef i Kirkerådet. Navnet hadde sin topp i 1960, siden har det ifølge Statistisk Sentralbyrå bare gått nedover. - Desto viktigere er det at vi som heter Dag, gir vår støtte til Bibeldagen! Mens det ennå er dag.

Kirkerådets høringsvar til forslag til endringer i likestillingsloven

(18.02.2000)

Likestillingsloven har betydd mye for arbeidet for likestilling i Norge. Loven har vært betydningsfull som symbol på at vi lever i et samfunn som ikke godtar diskriminering, heller ikke på grunn av kjønn. I de siste 20 år har man kunnet få belyst avgjørelser og utnevnelser der det kan se ut til at kjønnsdiskriminering har forekommet. Det har vært en lang vei å gå fra forrige århundres kjønnsdiskriminering fram mot likestilling og dermed likeverd.

At likestillingsloven nå skal revideres slik at den blir enda mer tjenlig for sitt formål, vil Kirkerådet uttrykke stor glede over. Vi støtter derfor forslaget om at både offentlige myndigheter og arbeidsgivere "skal arbeide aktivt, målrettet og planmessig for likestilling". Kirkerådet er også enig i at alle virksomheter – offentlige og privat eide – som er pålagt å utarbeide årsberetninger, skal redegjøre for hvilke tiltak en har iverksatt eller planlegger å iverksette for å hindre diskriminering og fremme likestilling.

Videre vil Kirkerådet støtte arbeidet for lik lønn for likt arbeid konfr. § 5. Oppheving av lønnsforskjeller mellom yrker som er kvinnedominerte og andre yrker er en viktig og nødvendig målsetting.

Av andre endringsforslag som er nevnt i høringsnotatet, vil vi spesielt nevne punktet om seksuell trakassering. Det er viktig at det sies i likestillingsloven at "ingen må utsettes for seksuell trakassering."

Intensjonene i likestillingsloven er i godt samsvar med kristen etikk. Derfor er det i kirken drevet et aktivt likestillingsarbeid de siste 15 årene. Det økumeniske tiåret 1988-98 "Kirker i solidaritet med kvinner" har betydd mye. Kirkerådet oppnevnte våren 1999 Nemnd for kvinne- og likestillings spørsmål for å følge opp arbeidet. På Kirkemøtet høsten 1999 ble strategiplanen for oppfølgingen av tiåret vedtatt. Tiårets program var "å hjelpe kvinner fram i alle posisjoner i kirke og samfunn". Likestillingsloven er etter Kirkerådets syn klart i pakt med disse intensjonene og Den norske kirkes egen strategiplan.

Når det gjelder ansettelser, likestiller Den norske kirke kvinners og menns tjeneste og har en bevisst strategi for slik likestilling i praksis, en strategi som er i samsvar med likestillingsloven. I den forbindelse kan følgende nevnes:

- I tilsettingsreglementet for Den norske kirke heter det "Kvinner og menn har lik adgang til tilsetting som prest" - Kirkemøtet i 1990 gjorde en rekke vedtak som gjaldt behovet for en jevnere fordeling av kvinner og menn på alle nivåer og i alle sammenhenger i Den norske kirke. Det ble bl.a. gjort vedtak om at kvinner bør oppfordres til å søke sokneprest- og prostestillinger. - I forbindelse med Kirkemøtets behandling i 1990 av Framdriftsplanen for Det økumeniske tiåret – "Kirker i solidaritet med kvinner", vedtok Kirkemøtet at "i alle råd og utval på kyrkjelyds-, bispedømme- og Kyrkjerådsplan skal det arbeidast for at ikkje noko kjønn er representert med mindre enn 40 %". - I forbindelse med behandlingen av bispedømmerådene melding om tilsettinger vedtok Kirkemøtet 1995 følgende: "Kirkemøtet registrerer at det i bispedømmene er ulik tilgang av kvinnelige søkere til prestestillinger. Det er fortsatt behov for å oppfordre og stimulere kvinner til å søke stillinger i alle bispedømmer og spesielt proste- og soknepreststillinger. Det er også fortsatt nødvendig at bispedømmerådene gjennom sin tilsettingspraksis spesielt vektlegger at kvinner og menn skal ha lik adgang til tilsetting som prest. - Kirkemøtet 1996 gjorde vedtak om at det er viktig at kvinnelige prester blir valgt inn i bispedømmerådene og sentrale kirkelige råd. Det minnet også om i vedtaks form at bispedømmerådene har et særlig ansvar for å sikre en balansert

kjønnsfordeling i ledende stillinger og faglige stillinger på bispedømmeplan.

Samtidig har Den norske kirke gjennom reformarbeidet fått gjennomslag også politisk for at den skal respekteres som trossamfunn på linje med andre kirker og livssynssamfunn i vårt land.

Derfor vil det være prinsipielt betenkelig dersom vår kirke skulle behandles på en annen måte enn andre trossamfunn. Kirkerådet vil derfor støtte synspunktet i næringsnotatet side 2 øverst.

Kirkerådet er klar over at vår kirke ennå ikke har nådd langt nok i arbeidet for likestilling, men ønsker at det skal gjøres uten at likestillingslovens § 2 første ledd blir endret.

Kraftig innstramming på Kirkerådets 2000-budsjett

(18.02.2000)

Under Kirkerådets møte på Hedalen pilegrimsgård 17.-18. februar ble det brukt mye tid på å diskutere ulike utgiftskutt for å oppnå balanse i 2000-budsjettet for de sentrale kirkelige rådene. Det vedtatte budsjettet reduserer antall møter i Kirkerådet, Mellomkirkelig råd og Samisk kirkeråd. Møtevirksomheten i fagutvalgene under rådsorganene blir også sterkt beskåret i inneværende år. I Kirkerådets vedtak forutsettes det at kirkedepartementet vil dekke et underskudd på 1,4 millioner fra Kirkerådets 1999-regnskap. I saksdokumentet til Kirkerådets behandling av 2000-budsjettet tilskrives fjorårets underskudd Kirkerådets arbeid med menighetenes årsstatistikk og kirkens sentrale medlemsregister.

Kirkemøtet 1999 ga Kirkerådet i oppdrag å utrede myndighetsforholdet mellom ulike kirkelige organer. I Kirkerådets budsjettvedtak er det, - ved hjelp av en økning i tilskuddet fra Opplysningsvesenets fond, - satt av 100.000 kr. til dette arbeidet. Kirkemøtets arbeidsutvalg er gitt fullmakt til å foreta budsjettjusteringer dersom budsjettforutsetningene endres.

- Budsjettet for 2000 er satt opp i balanse ved å legge inn ekstraordinære fondsmidler. Dette kan ikke fortsette. Kirkerådet ber derfor om et møte med statsråden hvor det redegjøres for den økonomiske situasjonen, med sikte på å utløse friske midler, for å opprettholde et helt nødvendig aktivitetsnivå i årene fremover, heter det i vedtaket.

Kirkerådet har delegert til direktør Erling J. Pettersen å fastsette sted for Kirkemøtet 2001. Ved bestemmelse av sted skal økonomien veie tungt. Det skal samtidig tas hensyn til arbeidsforhold for medlemmer, sekretariat og presse. Forholdene må være lagt til rette for bevegelsehemmede og kirke/kapell til bruk ved gudstjenester og morgensamlinger må finnes i rimelig nærhet.

18,5 millioner kroner fordelt fra Opplysningsvesenets Fond

(23.02.2000)

Av den totale summen på kr.18,5 millioner som Kirkedepartementet tildelte fra Opplysningsvesenets Fond for 2000 er det også avsatt kr. 1.665.000 i generelt tilskudd til Kirkerådets virksomhet innenfor Kirkemøtets satsingsområder og kr. 1.850.000 til utviklingstiltak i samarbeid med søsterkirker.

Tildelingen til søsterkirkene skjer i år for første gang, og det gjøres ifølge retningslinjene for fondet. Kirkerådet delegerte til Mellomkirkelig råd å foreta denne fordelingen.

- Den generelt vanskelige budsjettsituasjonen i Kirkerådet har ikke gått ut over støtten fra Opplysningsvesenets Fond til eksterne prosjekter i regi av organisasjoner og andre, sier Kirkerådets underdirektør Gerd Karin Røsæg.

Av de kr. 4.567.500 som ble fordelt til eksterne tiltak, ble det gitt mest til prosjekter innenfor satsingsområdet "Barn og unge", i alt kr. 1.037.500. De som fikk innvilget sine søknader var: Norges Kr. Studentforbund Kr.75.000, Liturgisk Senter Kr. 50.000, Norges KFUK/KFUM Kr 150.000, KFUM-kameratene Kr. 30.000, Institutt for Kristen Oppseding Kr 550.000, Indremisjonens Barn og Unges teamtjeneste – TIMIAN Kr.42.500, Norges Kristelige Student- og Skoleungdomslag Kr.50.000, Norges KFUM-speidere Kr.50.000, Ung Kirkesang Kr. 40.000.

Innen satsingsområdet "Rekruttering og bemanning" ble det fordelt kr 275.000 slik: Det teologiske Menighetsfakultet Kr.75.000, Kristen Idrettskontakt (KRIK) Kr.75.000, Norges KFUM-speidere Kr. 50.000, Teologiske fakultet ved Universitetet i Oslo Kr. 75.000.

Det ble tildelt i alt kr 1.105.000 innen satsingsområdet "Prosjektorientert diakonal satsing": Åpen kirkegruppe for lesbiske og homofile Kr. 110.000, Stiftelsen Kirkens Bymisjon/Åpen Kirkegruppe Kr.50.000, Kristent forum for hjelp blant homofile Kr.40.000, Tro og Lys Norge Kr.30.000, Kirkens Sosialtjeneste Kr.25.000, Kirkelig Ressurssenter for Mishandlede kvinner Kr.775.000, For livsrett og menneskeverd Kr.75.000. Til satsingsområdet "Åndelig fornyelse" ble det bevilget i alt kr. kr 170.000 fordelt på Det Norske Misjonsselskap Kr. 50.000, Norges Kristelige Student- og Skoleungdomslag Kr. 75.000, Institutt for Sjelesorg Kr.20.000, Foreningen for Bibel og Bekjennelse Kr.25.000.

Til satsingsområdet "Kirken mot år 2000" ble det bevilget i alt kr. 425.000 fordelt på Jubileum 2000 Kr.350.000, Norsk Kvinnelig Teologforening Kr.65.000, Nordisk Kirkebyggekongress Kr.10.000.

Kr. 700.000 ble fordelt innenfor satsingsområdet Samisk kirkeliv.

Innen kategorien øvrige søknader ble det bevilget kr. 855.000 til følgende: Kirkerådets stat/kirke-utvalg Kr. 800.000, Norsk forening for kirkegårdskultur Kr.30.000, Det Norske Bibelselskap Kr.25.000.

Fordelingen av de kr. 7.492.500 på de 11 bispedømmene ble av Kirkerådet fordelt slik: Oslo kr. 870.000, Borg kr. 570.000, Hamar kr. 710.000, Tunsberg kr. 710.000, Agder kr. 730.000, Stavanger kr. 460.500, Bjørgvin kr. 830.000, Møre kr. 500.000, Nidaros kr. 777.000, Sør-Hålogaland kr. 795.000 og Nord-Hålogaland kr. 540.000.

I statsbudsjettet for 2000 er det satt av i alt 25 millioner kroner fra Opplysningsvesenets Fond til kirkelige formål. Av dette anvender Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet 6,5 millioner til kirkelige tiltak. (Kirkeinfo)

Olavstipendet og Sunnivastipendet 2000

(01.03.2000)

Olavstipendet

Olavstipendet skal primært bidra til utvikling av praktisk-teologisk kunnskap/kunnskap om praktisk prestedtjeneste, men kan også gis til prosjekter knyttet til tradisjonelle fag-teologiske disipliner når slike prosjekter vurderes aktuelle ut fra stipendets formålsbeskrivelse.

Det deles i år ut 3 slike stipend med et stipendbeløp på inntil kroner 90 000,- hver samt lønn. Stipendbeløpet vil bli fastsatt på bakgrunn av søknadens beskrivelse av prosjekt og kostnadsoverslag. Til stipendet knytter seg forsker-/ stipendiatstilling med lønn, normalt for ett år. Stillingen lønnes som sogneprest. Olavstipendet skal normalt tildeles prester tilsatt i statlig kirkelig tjeneste med minst 3 års sammenhengende prestedtjeneste bak seg. Også søkere som ikke oppfyller disse vilkårene, vil kunne tildeles stipendet i forbindelse med prosjekter som med utgangspunkt i stipendets formålsbeskrivelse vurderes som særlig aktuelle. Kvinner oppfordres til å søke.

Sunnivastipendet

Sunnivastipendet skal primært bidra til utvikling av kunnskap som er relevant for utøvelse av det ansvar som ligger til de valgte kirkelige organer.

Sunnivastipendet blir tildelt en eller flere personer som har vært eller er lek medlem at et menighetsråd eller annet kirkelig rådsorgan. To eller flere personer kan søke stipendet sammen. Kvinner oppfordres til å søke. Det vil bli tildelt et visst antall stipender à kr. 25 000. Det kan også søkes om større stipendbeløp til gjennomføring av mer omfattende studieprosjekter. Stipendet blir tildelt på bakgrunn av prosjektbeskrivelse og overslag over kostnadene for prosjektet. Stipendbeløpet kan også dekke tapt arbeidsfortjeneste/lønn.

For begge stipendene gjelder følgende: Søknader om Olav- eller Sunnivastipend utformes i samsvar med særlige retningslinjer utarbeidet av Kirkedepartementet, som fåes ved henvendelse til bispedømmekontorene.

Søknadene om Olavs- og Sunnivastipend sendes via biskopen i det aktuelle bispedømme til Kirke,- utdannings- og forskningsdepartementet, Kirkeavdelingen, Postboks 8119 Dep., 0032 OSLO. Stipendøknader for 2000 må være biskopen i hende innen 13. april.

Kirkedatabase på nettet fra 2. mars

(02.03.2000)

Årsstatistikken inneholder nå en mengde informasjon, bl.a. opplysninger om antall døpte, konfirmerte, innmeldte og utmeldte, tall på avholdte gudstjenester, gudstjenestedeltakere, nattverdsdeltakere, innsamlet kollekt, ulike aktiviteter for barn og unge, diakonale og økumeniske tiltak i menighetene m.m.

- Kirkedatabasen har lenge vært etterspurt av kirkeforskere, men den er også viktig for forskere på andre fagfelt, sier direktør i NSD Bjørn Henriksen. Han ser på Kirkedatabasen som et godt eksempel på at samarbeid mellom kirkelig forvaltning og forskningsmiljøet kan tjene begge parter interesse.

Rådgiver Per Tanggaard i Kirkerådet er enig: - Offentliggjøringen av nøkkeltall fra menighetenes årsstatistikk er ikke minst viktig for kirken selv. Man kan enkelt få oversikt over aktiviteten i sin egen menighet og andre menigheter man ønsker å sammenlikne seg med. Foreløpig ligger bare 1998-tallene i databasen, men om kort tid presenteres også 1999-tallene. Basen vil gi fine muligheter for å se utviklingstrekk fra år til år. Dessuten håper vi at det ikke går lang tid før vi kan legge inn opplysninger fra Den norske kirkes medlemsregister, koblinger til befolkningsstatistikk og økonomitall for den lokale kirke. Da vil kirken ha et anvendelig verktøy både for strategisk planlegging, budsjettering og ressursbruk, sier Per Tanggaard.

I 1997 ble det inngått en avtale mellom Kirkerådet og NSD om fortløpende registrering av menighetenes årsstatistikk. I 1998 ble arbeidet med å forbedre kirkestatistikken ytterligere prioritert ved at det ble opprettet en referansegruppe for kirkestatistikken ved NSD. Referansegruppen har medlemmer fra NSD, Kirkedepartementet, Kirkerådet, Statistisk sentralbyrå (SSB), Stiftelsen Kirkeforskning (KIFO), Det sentrale kirkelige medlemsregister og Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon.

De data som samles inn er menighetenes årsstatistikk som bygger på kirkebøkene, menighetenes dagregister og i det siste tellinger utført av ansatte i menighetene. Siden 1950 har store mengder informasjon om aktivitetene innen menighetene blitt presentert i Årbok for Den norske kirke. (Kirkeinfo)

Priv. til red.: Kirkedatabasen på internett finnes her: <http://www.nsd.uib.no/data/region/Kirke/>
Kontaktpersoner: Rådgiver Per Tanggaard, Kirkerådet, tlf. 22 93 27 76, e-post: per.tanggaard@kirken.no
Prosjektleder Arild Mellesdal, NSD, 55 58 89 26, e-post: Arild.Mellesdal@nsd.uib.no

Dingstad-sak og Hognestad-sak i lærenemnda 6. mars

(02.03.2000)

Det ble oppnevnt ny lærenemnd på forrige nemndsmøte 14.-15. desember -99, men det er den "gamle" nemnda som behandler Dingstad-saken 6. mars. Den består av alle tjenestegjørende biskoper, tre teologisk sakkyndige oppnevnt av de tre teologiske fakultetene - Inge Lønning, Torleiv Austad (leder) og Ola Tjørhom, to teologisk sakkyndige valgt av Kirkemøtet - Bjørn Sandvik og Turid Karlsen Seim (nestleder), og fire leke medlemmer valgt av Kirkemøtet - John Egil Bergem, Gunhild Hagesæther, Otto Krogseth og Torunn Laupsa.

"Dingstad-saken" er den første saken Lærenemnda har behandlet siden opprettelsen i 1988. Biskop Sigurd Osbergs anmodning til Den norske kirkes lærenemnd om å vurdere prost Asle Dingstad fraskrivelse av biskopens tilsyn, ble sendt 20. mai 1998. Senere samme vår, i juni 1998, sendte Hamar-biskop Rosemarie Køhn en anmodning til lærenemnda om å vurdere grunnlaget for kapellan Siri Sundes prestetjeneste i Den norske kirke etter at hun hadde inngått lesbisk partnerskap. På sitt møte i oktober 1998 vedtok lærenemnda å avvise saken reist av Hamar biskop, mens man sa ja til å behandle "Dingstad-saken".

Før behandlingen av Dingstad-saken kommer lærenemnda sammen for å drøfte behandlingen av "Hognestad-saken", som nå er oversendt lærenemnda av kirkeminister Jon Lilletun. Regjeringen ber Den norske kirkes lærenemnd om å avgi uttalelse om Helge Hognestad i dag uttrykker teologiske standpunkter som ikke er forenlig med en prests forpliktelse på den evangelisk-lutherske lære.

I den nye lærenemnda som tar fatt når "Dingstad-saken" er avsluttet, har Kjetil Hafstad gått inn fra Teologisk fakultet i stedet for Inge Lønning og Jostein Ådna fra Misjonshøgskolen i stedet for Ola Tjørhom. Ellers er nemndas sammensetning uforandret. Torleiv Austad er leder og Turid Karlsen Seim nestleder også i den nye nemnda.

Lærenemnda er et selvstendig sakkyndig organ som etter anmodning gir uttalelse i saker som gjelder den evangelisk-lutherske lære.

(Priv. til red.): Få dager etter møtet 6. mars vil Den norske kirkes lærenemnds uttalelse i "Dingstad-saken" foreligge. Da regner Kirkens informasjonstjeneste med å kunne innkalle til pressekonferanse i Oslo. Kirkens informasjonstjeneste vil være til stede under Lærenemndas møte 6. mars og kan nås via Garder kurs- og konferansesenter på møtedagen på telefon 63 99 63 00 eller på mobil 93 09 49 58.

Lærenemnda vil behandle ”Hognestad-saken”

(06.03.2000)

Saken er oversendt lærenemnda fra Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet, og er reist ved en kongelig resolusjon i statsråd 17. desember 1999. Resolusjonen lyder slik: - Den norske kirkes lærenemnd bes å avgi uttalelse om Helge Hognestad i dag uttrykker teologiske standpunkter som ikke er forenlige med en prests forpliktelse på den evangelisk-lutherske lære.

Leder i lærenemnda, professor Torleiv Austad regner med at nemndas uttalelse i denne saken vil foreligge i løpet av året.

Helge Hognestad ble tilsatt som kapellan i Høvik menighet i Oslo bispedømme i 1980. I 1983 anmodet Oslo biskop Andreas Aarflot, i forståelse med Hognestad, kirkedepartementet om å gi Hognestad permisjon. Ett år senere, i august 1984 sa Hognestad opp sin stilling i Høvik menighet for å ta fatt i en forskerstilling. I 1989 søkte Hognestad Kirkedepartementet om å bli løst fra sitt ordinasjonsløfte. Ni år senere, i november 1998 ba Helge Hognestad om å få tilbake sine presterettigheter.(Kirkeinfo)

Fastetiden - om brød, kropp og sjel

(07.03.2000)

- Faste er forfeilet hvis det fører til selvopptatthet, faste er å vende blikket utover, sier Margunn Sandal som har redigert «Mer enn brød», en tekstsamling med bidrag fra hele verden. Teologer og lekfolk fra Kirkens Nødhjelps internasjonale nettverk skriver om hva brødet virkelig er: mat, men også åndelig føde. Dette er en bok om brød. Men det er også en bok om kirkens kamp for rettferdighet for alle. Faste, bønn og kamp mot urettferdighet hører sammen. "Gi oss" lyder bønnen i Fadervår. Hvordan deler vi brødet?

Boka er ment som hjelp til alle som har et forkynneransvar i tiden før påske, og som inspirasjon for andre som ønsker en mer meningsfull fastetid. Tekstene er både på bokmål og nynorsk. Blant bidragsyterne er Sturla Stålsett, Desmond Tutu, Medardo Gomez, Paul Leer-Salvesen, Asle Finnseth, Musimbi Kanyoro og Atle Sommerfeldt. Boka inneholder en rekke tankevekkende bilder fra fotograf Rune Eraker.

«Vandring gjennom fasten» av biskop Per Lønning ble første gang utgitt i 1963, og er en klassiker innen oppbyggelseslitteraturen i Norge. Boken har betydd mye for mange, men har vært utsolgt og etterspurt i flere år. Lønning gjennomgår Jesu lidelseshistorie, en tematikk som er vel så viktig for oss nå som da den første gang kom ut. Boka er en vandring gjennom hverdagene i fastetiden, der Jesu lidelseshistorie fra askeonsdag til påskeaften blir formidlet gjennom korte betraktninger. I bokens andre del følger en preken for hver helligdag i tidsrommet fra vingårdssøndagen til påske.

«Med kropp og sjel» er en ny bok fra teologen og forfatteren Kari Leine Balog som skriver lekent og med stor kunnskap om fastens historie og om faste i Bibelen. Samtidig gjør hun faste til noe levende og konkret ved å ta utgangspunkt i hva faste har betydd for henne.

- Faste kan handle om enkelt kosthold, men det kan også handle om å avgrense seg mot de mange inntrykk i informasjonssamfunnet, sier forlagssjef Turid Barth Pettersen og oppfordrer gjerne til å se færre fjernsynsserier i fastetiden. - Fastetiden kan bety både "innpust og utpust", som det står om i en av bøkene. Det er en spenning i det å vende blikket både utover og innover, men nettopp det kan disse bøkene hjelpe oss med i ukene før påske, sier Turid Barth Pettersen.

For mer informasjon: Kontakt Turid Barth Pettersen, tlf 22 93 27 00, e-mail: tup@bibelselskapet.no

Mellomkirkelig råd ber Vollebæk arbeide for å avblåse straffetiltakene mot Serbia

(08.03.2000)

I brevet vises det til rådets nære kontakt med Serbia gjennom Den serbisk-ortodokse kirke gjennom ulike initiativ siden NATO-aksjonen mot Serbia våren 1999:

- Vi har måttet innse at de internasjonale straffetiltakene mot Serbia ikke tjener sin hensikt. De bør derfor avvikles. De har ikke den ønskede politiske virkning at de bidrar til å svekke president Milosevic og hjelpe fram en ny og demokratisk regjering. I stedet påfører de sivilbefolkningen nye lidelser i et uakseptabelt omfang trass i den innsats vårt eget land blant annet gjør for å levere olje og andre nødvendighetsvarer til utvalgte "opposisjonsbyer".

På denne bakgrunn ber Mellomkirkelig råd for Den norske kirke den norske regjeringen arbeide for at de internasjonale straffetiltak mot Serbia blir avblåst, skriver Mellomkirkelig råd i sitt brev til utenriksminister Knut Vollebæk.(Kirkeinfo)

Priv. til red.: Kontaktperson: generalsekretær Stig Utne i Mellomkirkelig råd for Den norske kirke, tlf.: 22 93 27 65, e-post: stig.utne@kirken.no

Amerikansk kirkelegasjon til Norge

(10.03.2000)

Det er Nasjonalkomiteen for Det Lutherske Verdensforbund i Norge med Den norske kirke og Den Evangelisk Lutherske Frikirke som medlemmer, som står som vertskap for besøket, som i hovedsak omfatter en felles samling med norske kirkeledere på Gran på Hadeland. Blant temaene som tas opp er kirkenes visjoner for framtiden og kirkenes forhold til det flerkulturelle samfunn. Samarbeid i Det Lutherske Verdensforbund (LVF) vil også stå på dagorden. Likeså kirkenes møte med ungdom og funksjonshemmede. Det vil også bli orienteringer om stat/kirke og samisk kirkeliv. Delegasjonen deltar også på en Tomasmesse i Østre Frikirke i Oslo søndag kveld.

ELCA ble dannet som en sammenslutning av tre amerikanske lutherske kirker i 1987, og omfatter fem millioner dømte medlemmer i 1100 menigheter i USA. (Kirkeinfo)

(Til redaksjonen: Kontaktpersoner: Generalsekretær i Mellomkirkelig råd Stig Utnem eller direktør i Kirkerådet Erling J. Pettersen, begge tlf. 22 93 27 50. Eventuell reportasje/intervju kan skje etter avtale på Granavolden Gjæstgiveri på Gran mandag eller tirsdag. Kontakt Kirkens informasjonstjeneste/Dag Stange, tlf. 22 93 27 72/50 eller mobil 93 09 49 58 mandag.

Knut Grønvik viderefører 'Kirken i møte med den åndelige lengsel'

(10.03.2000)

En prosjektgruppe bestående av direktør i Areopagos, Knud Jørgensen, leder av Hedalen Pilegrimsgård, Jon Andreas Hasle, Kirkerådets direktør, Erling J. Pettersen, og Tore Laugerud vil arbeide sammen med Knut Grønvik for å følge opp utfordringen innenfor temaet "Kirken i møte med den åndelige lengsel i vår tid".

Det tre-årige prosjektet har ikke så langt noen målformulering, men det er et ønske at temaet skal bli videreført etter arbeidet som ble gjort i 1999.

Knut Grønvik var i sin tid med i Guds Fred og arbeidet ved "Fredens Bolig" på Krokskogen. Han har vært journalist i Vårt Land, med i lederskapet for Oase og vikarprest i Bærum. Grønvik har vært engasjert i den tverrkirkelige retreatbevegelsen i Norge og de siste 15 år vært aktiv i Korsvei-bevegelsen. Han har også oversatt en rekke bøker. (Kirkeinfo)

Pressekonferanse 14. mars: Lærenemndas uttalelse i

(13.03.2000)

Leder for lærenemnda professor Torleiv Austad og nestleder i lærenemnda professor Turid Karlsen Seim, presenterer den omfattende læreuttalelsen på en pressekonferanse tirsdag 14. mars kl. 12.30 i "Kirkens Hus", Underhaugsveien 15, Oslo, 3. etasje.

Kontaktperson: Informasjonssjef Dag Stange i Kirkerådet, tlf.: 22 93 27 72, telefaks: 22 93 27 57, e-post: dag.stange@kirken.no Lærenemndas uttalelse blir lagt ut på internett kl. 12.30 tirsdag 14. mars: <http://www.kirken.no>

Den norske kirkes lærenemnds konklusjon i Tunsberg-saken

(14.03.2000)

Lærenemnda peker på at Larvik-prost Asle Dingstads kommunionsbrudd (brudd på nattverd-fellesskapet) med Tunsberg-biskop Sigurd Osberg representerer et problem for kirkens fellesskap, læremessig vurdert.

Bakgrunnen for saken Tunsberg biskop reiste for lærenemnda i 1998 var prost Asle Dingstads reaksjoner på biskop Osbergs syn på homofilt samliv. De konkrete aspektene i saken er i følge biskop Osberg at Dingstad - nekter biskopen gudstjeneste- og nattverdfellesskap, bl.a. ved felles gudstjeneste på prostemøter, - frakjenner biskop Osberg rett til å føre tilsyn med seg, - nekter å følge biskopen på visitas.

I lærenemndas konklusjoner som ble lagt fram 14. mars heter det blant annet at:

- Denne vurdering bygger på kirkens lære om hvordan kirkens fellesskap konstitueres og kommer til uttrykk nettopp i fellesskapet om Ord og sakrament. Lærenemnda kan derfor ikke se at kommunionsbrudd lar seg læremessig begrunne som en adekvat form for protest mot biskopen. Dette er ikke en situasjon kirken kan leve med over tid eller etablere som en fast praksis. Det er likevel ikke grunn til å hevde at Dingstad med dette bruddet er i konflikt med kirkens lære på en slik måte at han står utenfor kirkens fellesskap. Lærenemnda ser betydningen av at det utvises skjønn og forståelse i vanskelige situasjoner som dette. Men det skal ikke råde grunnleggende uvisshet om hvorvidt de som forvalter tjenesten med Ord og sakrament i menighetene, tilhører det samme kirkelige fellesskap. Fordi dette handler om grunnlaget for kirkens enhet og tjeneste i kirken, er det ingen prinsipiell forskjell om den som bryter kommunionsfellesskapet er prost eller prest. Situasjonen tilspisses likevel når det gjelder en prost.

Lærenemnda konkluderer videre på denne måten: - Lærenemnda har forståelse for at Dingstads tilsynsbrudd for ham er en logisk følge av hans kommunionsbrudd. Hvor det ikke er fellesskap om selve innholdet i den kirkelige tjeneste, er det heller ikke grunnlag for å ta imot tilsyn eller stå sammen om tilsynet med denne tjenesten. Tilsynsrelasjonen mellom biskop, prost og prest må primært forstås ut fra selve innholdet i tilsynet og den felles tjeneste disse har fått gjennom det betrodde ansvaret med forvaltningen av Ord og sakrament. Derfor er det også vanskelig å vurdere kommunionsbrudd og tilsynsbrudd hver for seg i denne sammenhengen. Når det gjelder selve tilsynsbruddet, vil Lærenemnda understreke at biskopens tilsyn med proster og presters forvaltning av Ord og sakrament er læremessig begrunnet, og at ingen som er ordinert til tjeneste i kirken, kan unndra seg tilsyn. En prost har dessuten del i noen av biskopens tilsynsoppgaver i menighetene. Brudd i disse tilsynsrelasjoner gjør det problematisk å utøve et felles tilsyn med ansatte og menigheter. Derfor medfører tilsynsbrudd mellom biskop og prost problemer av læremessig art. Det ligger ellers utenfor Lærenemndas mandat å vurdere hvilke alternative tilsynsordninger som kan etableres i kirken. Når det er problemer i tilsynsrelasjonene, må de kirkelige styringsorganer kunne utvise tålmodighet og romslighet i en vanskelig situasjon. Generelt må det likevel slås fast at alternative ordninger må bygge på det premiss at det er fellesskap om Ord og sakrament mellom dem som utøver tilsyn.

Biskop i Stavanger, Ernst Baasland, står bak nemndas konklusjoner, men har protokollert følgende stemmeforklaring: - Undertegnede stemte i møtet 08.10.98 imot at saken skulle behandles i Lærenemnda fordi den i første rekke var et forvaltningsspørsmål, knyttet til tilsynsfraskrivelse. En sak skal ifølge forskriftene bare reises for Lærenemnda dersom det gjelder "særlig tungtveiende spørsmål der det aktuelle læretema er av alvorlig og vidtrekkende karakter". Behandlingen av de fire hovedtemaene i det dokumentet som jeg har undertegnet, viser at bruddet i alter- og prekestolfellesskapet med biskopen må ses på bakgrunn av at Dingstad vil trekke konsekvensene av

bispeflertallets syn i homofilisaken, som svarer til Kirkemøtets enstemmige vedtak i 1997. Behandlingen har således bekreftet at dette i første rekke er et forvaltningssspørsmål, knyttet til tilsynsfraskrivelsen.

Særuttalelse

I sluttdokumentet fra Den norske kirkes lærenemnds behandling av "Tunsberg-saken" gjengis også en særuttalelse fra professor Ola Tjørhom. I særuttalelsens konklusjoner heter det blant annet: - De virkemidler Asle Dingstad har gjort bruk av, er preget av det han oppfatter som en nøds- eller krisesituasjon med til dels akutte trekk. I lys av den aktuelle kirkelige utvikling er dette en på mange måter forståelig analyse - og en analyse mange deler. Uten å gi direkte tilslutning til alle de midlene Dingstad har anvendt, vil heller ikke de kunne utgjøre grunnlag for læremessige forføyninger.

Tjørhom konkluderer videre slik: - Det splittede episkopat (bispeembete) som har kommet til syne i tilknytning til homofili debatten utgjør et stort problem i dagens kirkelige situasjon. Dette problemet økes ved at biskoper "fristiller" seg i forhold til både Skriften, kirkens lære tradisjon og rettmessige kirkelige vedtak, samt ved at man innfører en helt ny praksis på dette feltet i enkeltstående bispedømmer. Disse tendensene representerer en langt større utfordring for vår kirke enn prost Asle Dingstads holdninger - også i forhold til våre bestrebelser på å verne om den kirkelige enhet.

Den foreliggende saken viser framfor alt at Den norske kirke snarest mulig må avklare sitt syn på homofilt samliv - først og fremst læremessig, men også i et ordningsmessig og kirkerettslig perspektiv. Dette er en helt avgjørende utfordring, både av indrekirkelige grunner og av hensyn til vårt vitnesbyrd i samfunnet.

Den norske kirkes preses i Bispemøtet, Møre-biskop Odd Bondevik en den andre av nemndas 20 medlemmer som dissenterer fra flertallets votum. Bondeviks særvotum har følgende ordlyd: - Jeg slutter meg til konklusjonene (pkt 1-5) i Ola Tjørhoms uttalelse. I hovedsak deler jeg hans argumentasjon for disse konklusjonene.

(Uttalelsen fra Den norske kirkes lærenemnd i "Tunsberg-saken" foreligger i et hefte som kan bestilles for kr. 75,- fra Kirkerådets materiellekspedisjon, boks 5913 Majorstua, 0308 Oslo)

European Pilgrimage 2000 - vandring i felles kristen arv

(15.03.2000)

"European Pilgrimage 2000" er et prosjekt som vil legge til rette for en opplevelse av ulike kirkers kultur, kristne identitet og åndelige liv. En slik opplevelse kan vise at om vi er svært forskjellige på mange måter, hører vi likevel sammen i troen på Jesus Kristus. En viktig målsetting for prosjektet er «å vise at troen på Jesus Kristus fortsatt er levende i Europa i dag». Pilegrimsarbeidet retter seg ikke bare mot et kirkelig toppan, men er en grasrotbevegelse som vokser frem i de fleste kirkesamfunn. Pilegrimssteder 2000-2001

Stedene som er plukket ut i forbindelse med feiringen av European Pilgrimage 2000, er ikke blant de mest kjente, men nettopp det gjør dem særlig interessante. Det er en unik mulighet til å være med på noe vi neppe har opplevd før eller vil oppleve senere, i alle fall ikke på denne måten. For i tillegg til de årlige festene ved disse pilegrimsstedene er det i år et spesialprogram for European Pilgrimage 2000. Programmet er tilnærmet klart. Som det første stedet har Thessaloniki presentert hele sitt program, og de andre har gitt rammer som gjør at vi alle kan planlegge våre pilegrimsturer. Alle stedene har kontaktperson(er). Det er også reiseoperatører som kan hjelpe med reiseopplegg og overnatting. Vi anbefaler menigheter, bibelgrupper, venner og familier å lage gruppereiser. Det kan gjøre turen både hyggeligere og billigere. Nærmere opplysninger om de enkelte stedene og programmet der, fåes ved henvendelse til: European Pilgrimage 2000 P.b. 2045, N-7410 Trondheim Tlf 73 92 94 77 Fax 73 50 38 66 info@europeanpilgrimage.com Internett: <http://www.europeanpilgrimage.com>

Thessaloniki, Hellas, ortodoks påske, 27.-30. april 2000

I Tessaloniki inviteres vi til å ta del i den ortodokse påskefeiringen i byen. Som kjent feirer de fleste ortodokse kirker påsken etter en annen kalender enn vi gjør, og i år er deres påskefeiring akkurat en uke etter vår.

Trondheim, Norge, olsok, 26. - 31. juli 2000

Vi vil vandre i kortere eller lengre tid langs pilegrimsveien til Nidaros og til feiringen av Olavsfestdagene. Nidaros Biskop i samarbeid med Jubileum 2000 er hovedvertskap i Trondheim. «European Pilgrimage 2000» vil ha et eget informasjonskontor som hjelper pilegrimene å finne frem i mylderet av tilbud. Hver morgen fra 27. juli er det gruppesamlinger for dem som ønsker å tilhøre et mindre fellesskap. I tillegg til de tradisjonelle olsokgudstjenestene og Olavsfestdagens flotte program (som varer helt til 4. august), vil det i år bli seminarer, høringer, ekstra mange pilegrimsvandringer og mye mer. Pilegrimsprogrammet avsluttes med gudstjeneste 31. juli. St. Andrew til Edinburgh, Skottland, 8.-14. sept. 2000

Legenden forteller at St. Rule bragte disippelen Andreas sitt legeme fra Hellas til Skottland i det fjerde århundre. Båten hans gikk ned ved kysten av Fife, relikvien ble brakt i land, og slik ble Andreas den viktigste helgen i den skotske kirken frem til reformasjonen. Det økumeniske Kirkerådet i Skottland er hovedvert for feiringen.

Iasi, Romania, St. Paraschevas fest, 12.-15. oktober 2000

Pilegrimstradisjonen er fortsatt levende i de ortodokse kirker. Selv i vanskelige tider har klostre og kirker tatt vare på den kristne tro og tradisjon. Hvert år kommer 4-500.000 mennesker til byen Iasi, for å feire St. Paraschevas fest. Metropolitene Daniel av Moldavia og Bukovina inviterer oss til å ta del i denne feiringen, der vi vil få oppleve en rotfestet ortodoks pilegrimsspiritualitet og en helt autentisk helgenfest, en kulturfestival i byen Iasi, og for den som ønsker en videre pilegrimsferd er

vi invitert til de mange vakre og unike klostrene og kirkene i bispedømmet.

Praha, Tsjekkia, 6. - 8. juli 2001

Praha sies å være byen som binder sammen østlig og vestlig kultur. Det er også byen hvor de tre hovedstrømningene i kristen tradisjon, ortodoks, katolsk og protestantisk, er levende tilstede. Det økumeniske kirkerådet i Tsjekkia inviterer i samarbeid med lokale kirker og menigheter, til en feiring som vil minne oss om viktige begivenheter i Europas og den kristne kirkes historie. Programmet for «European Pilgrimage 2000» i Praha vil bli klart vår/sommer 2000.

Initiativet til «European Pilgrimage 2000» er tatt av «Den europeiske arbeidsgruppa for misjon og fornyelse i menighetene» som er opprettet av Kirkenes Verdensråd og Konferansen av Europeiske Kirker. Gruppa har medlemmer fra katolske, ortodokse og protestantiske kirker.

For mer informasjon: kontakt Berit Lånke, tlf 73 92 94 77.

- Gudstjenesten fremmed for en hel generasjon

(15.03.2000)

- Gudstjenesten oppleves som viktig av mange unge, sier Weider som i 1998 undersøkte hvordan en del ungdommer opplevde høymessen, og det viste seg at selv om de synes den ofte fungerer dårlig, så mente de fleste at gudstjenesten er viktig for dem. For unge er gudstjenesten et slags «stillhetens sted», et annerledes sted, som gir mulighet til å møte «det hellige». Unge er også opptatt av nattverden, som et uforståelig fellesskap med Gud, og med hele menigheten.

Men selv om mange unge ser på gudstjenesten som viktig, og ønsker seg en høymesse som inkluderer alle, så er det som regel ikke det de møter i menigheten sin på søndag formiddag. - Det gir oss en stor utfordring som kirke, sier Weider.

Det er gjort en god del, påpeker Weider. Kirkemøtet tok opp emnet i 1993, i forlengelsen av Ungdommens Kirkemøte, og oppfordret blant annet til at alle menigheter skal ha minst én gudstjeneste i høymesstid hvert halvår, der ungdom er aktivt med i planlegging og gjennomføring. Mange menigheter har fulgt denne oppfordringen, og lagt opp til slike gudstjenester. Ikke minst gjennomføring av KFUK/M's opplegg «Ung Messe» har vært viktig i dette arbeidet. Og sist sommer fant det sted en konferanse om Ung Messe - «Søndagsengler» - som et samarbeid mellom Liturgisk senter og KFUK/M. Her ble det satt som mål at hver eneste menighet skal prøve å gjennomføre en Ung Messe i løpet av høsten 2000.

- Jeg tror arbeidet med slike gudstjenester er svært viktig, for ikke minst planlegging og forarbeid setter i gang prosesser og skaper bevissthet om hva gudstjeneste er, både blant ungdom og voksne, frivillige og ansatte, sier Weider. - Men dette må også føre til noe mer enn spesielle enkeltgudstjenester. Hver eneste høymesse bør jo være et menighetsfellesskap der alle kan være med på en naturlig måte. Og her har vi nok et stykke igjen å gå.

Weider peker på at høymessens form, med liturgi, språk, musikk, forkynnelse, sammenheng, ofte hindrer ungdom i å være delaktige i det som skjer, med sine uttrykksmåter, sin tilbedelse og sin væremåte. Bønner, tekster og musikk er fremmede, prekenen har ingenting med deres livssituasjon å gjøre, og liturgiens sammenheng er lite meningsfull hvis man ikke er «inside».

- Det handler om noe mer enn opplæring til å «bli kjent med» gudstjenesten, sier Weider. - Det må kunne gå an å delta naturlig i en gudstjeneste uten å måtte være en rutinert gudstjenestegjenger. Men han føyer til at selv om høymessen må kunne inkludere alle slags uttrykksformer og være lettfattelig og tilgjengelig, må den heller ikke bli platt og intetsigende.

- En annen utfordring, sier Weider, - er fellesskapet i og omkring høymessen. En av de viktigste grunnene til at unge ikke kommer på gudstjeneste, er at de ikke opplever fellesskap, særlig fordi man ikke møter jevnaldrende, men også fordi det er vanskelig å bygge fellesskap på tvers av aldersgrenser.

- Det er mye å ta tak i, men jeg opplever at mye nytt og spennende er i ferd med å skje i kirken i forhold til ungdom og gudstjeneste, sier Einar Andreas Weider, som gjerne tar imot innspill. E-mail: einar.weider@kirken.no

År 2000 etter Kristus varer hele året

(15.03.2000)

Betlehemslyset er tatt i bruk rundt om i kirkene slik det var tenkt, og det er blitt et viktig symbol i gudstjenesten, sier Rødahl. Han forteller at det til nå er kommet inn 1,2 millioner kroner til de to prosjektene i Betlehem, samtidig det er mulig å gi til dette helt frem til sommeren. I tillegg til alt som er sendt ut gratis, er det bestilt og ekspedert 175.000 artikler, hefter, lys, kalendere, CD-er. - Noen sier de har fått mer materiell enn de kan bruke. Og det er riktig! Alle skal ikke bruke alt. Men mye av materiellet kan brukes videre, som neste advent eller jul, eller kan «oppdages» etter hvert, sier Rødahl. Men jubileumsåret er ikke over, det har bare begynt. - Vi har sendt menighetene et gudstjenesteopplegg for faste og påske, tilsvarende heftene for advent, jul og nyttår, sier Rødahl. Jubileum 2000 har også sendt ut heftet «Bønner jorden rundt» med bønner fra hele den verdensvide kirke og fra ulike kirkesamfunn. Heftet ble trykt i 5000 eksemplarer, nå må det snart trykkes nytt opplag. Bønneheftet, som både har solidaritets- og misjonsperspektiv og styrker fellesskapet med søsterkirker, kan også virke inkluderende for innvandrere. Bønnene kan brukes både i gudstjenesten og i grupper. «Til alle» heter et tipshefte om hvordan man kan lage lokale barne- og ungdomsdager som markeringer i lokalmiljøet. «Andakt 2000» er et andaktsopplegg spesielt for ungdom. Til skolene kommer det et opplegg for skolegudstjeneste for pinse. - Vi vet at det vil skje mye spennende i pinsen rundt om i landet, og vi har nær kontakt med mange som arbeider med store planer. Ellers er vi med når det gjelder olsøk og pilegrimsvandring i Nidaros og ungdommens storsamling TT, sier Rødahl som også nevner Humanioradagene i Oslo, en historikerkonferanse og en kvinnefestival, der også Jubileum 2000 er inne i bildet. - Vi jobber for at år 2000 skal bli et helt spesielt år i kirkens liv, sier Svein Helge Rødahl.

«Tror på skillingen - trøster seg til Gud...»

(15.03.2000)

Seminaret ønsker å skape kontakt mellom «ildsjeler», hjelpe til erfarings- og idéutveksling, bidra til inspirasjon og motivasjon, og fremme samtenkning om strategien.

Sentrale aktører i seminaret er biskop Odd Bondevik, leder for Svenske kyrkans miljøvarnet, Dan Melander, og høgskolelektor Inger Kjersti Lindvig fra Diakonihøgskolen i Oslo.

Ved siden av seminarer som dette i Bergen ønsker nettverket å arbeide for utvikling av Internett-sider. Disse internett-sidene vil også bli presentert i løpet av seminaret.

For mer informasjon: kontakt Kirkerådet, ved Hans-Jürgen Schorre, tlf 22 93 27 50, fax 22 93 28 28, e-post: hans.jurgen.schorre@kirken.no. Hjemmesidens adresse: www.kirken.no/oppbrudd/

Stor interesse for Tunsberg-saken på Internett

(20.03.2000)

-Dette er rekordbesøk på en dag på vårt nettsted, og det er interessant at så mange er ute etter rask dokumentasjon om en kirkelig læresak, sier informasjonssjef Dag Stange i Kirkerådet.

Lærenemndas uttalelse, som er den første nemnda har kommet med i sin 12-årige historie, er også utgitt som hefte. Det kan bestilles fra Kirkerådets materiellekspedisjon for kr. 75,- Adressen er postboks 5913 Majorstua, 0308 Oslo. E-post: materiell@kirken.no

Lærenemndas uttalelse har allerede vakt interesse internasjonalt, og det er derfor planer om å oversette uttalelsen til engelsk.(Kirkeinfo)

Kronprinsen til samisk påskedagsgudstjeneste i Karasjok

(22.03.2000)

Påskedagsgudstjenesten i Karasjok kirke blir høydepunktet under Kronprinsens besøk. Samisk kirkeliv på alle nivåer vil delta, med representanter fra Samisk kirkeråd sentralt, gjester fra hele det samiske området i Norge og forhåpentlig også med besøk av russiske samer. Etter gudstjenesten i blir det festmåltid for å markere år 2000 etter Kristus, trolig med hilsen fra blant annet Kronprinsen. Han vil for øvrig bli orientert om samisk kirkeliv under sitt opphold i Karasjok.

Til markeringen kommer også John Harald Bondevik, medlem av hovedkomiteen til Jubileum 2000, og Ingrid Vad Nilsen som er generalsekretær i Norges kristne råd. (Kirkeinfo)

For mer informasjon: Per Oskar Kjølaas, tlf 78 46 97 30, eller Svein Helge Rødahl, Jubileum 2000, eller Ingrid Vad Nilsen, Norges kristne råd, på tlf 22 93 28 50.

Tverrkirkelig kvinnefestival

(23.03.2000)

- Vi ønsker å skape en møteplass for kvinner fra ulike kirkesamfunn. Jesus ba alle kristne om å være ett ikke bare i ånd, men også i synlig enhet. Vi har behov for å finne en arena hvor vi kan vise at vi tror på det samme, slik at vi ikke bare fokuserer på forskjellene, sier Ingrid Vad Nilsen, generalsekretær i Norges Kristne Råd.

Gjennom foredrag, fortellinger, livshistorier, seminarer, gruppearbeid, konserter, utstillinger og temagudstjeneste vil Tverrkirkelig kvinnefestival sette fokus på verdiene: glede, fellesskap, solidaritet og håp. Det at virkeligheten for mange er fylt av det motsatte - smerte, ensomhet, egoisme og håpløshet - vil også få sin plass under festivalen.

Her er noen av de som deltar: Manuela Ramin-Osmundsen, daglig leder for Senter mot etnisk diskriminering, Helen Bjørnøy, generalsekretær i Kirkens Bymisjon, Eva Dahl, nonne, Åsa Tønnesen, lærer og forteller, Line Skum, medlem av samisk kirkeråd, Sunniva Gylver, studentprest, Solveig Johansen, pastor i Misjonsforbundet, Viola Raheb, direktør for de lutherske skolene i Palestina og Jordan

Tverrkirkelige kvinnefestival arrangeres på Diakon-hjemmets Høgskolesenter i Oslo 3.-6. august 2000.

For nærmere informasjon, kontakt leder for hovedkomiteen, Gro Haaversen Barth, kapellan i Ris menighet, tlf arb 23 22 20 05, tlf prv 22 14 65 61, mobil 913 82 540. Eller kontakt informasjonsansvarlig: rita.nottveit@nrk.no

Bispemøte på Utstein kloster 27. - 29. mars

(24.03.2000)

Det inviteres ikke til pressekonferanse etter dette bispemøtet, men preses Odd Bondevik og biskop i Stavanger, Ernst Baasland, er tilgjengelig for pressen ved møteslutt onsdag 29. mars fra kl. 1300 til 1345 - ved frammøte eller på telefon 51 72 47 05. I noen utstrekning vil en også kunne gjøre avtale om å treffe en av de andre biskopene. Bispemøtets sekretær Terje Fonk er ellers pressekontakt og tilgjengelig på mobil 95 27 22 51 / e-post terje.fonk@kirken.no under møtet.

FORSLAG TIL SAKSLISTE:

SAK 1/2000 Kirkevekst og evangelisering Førsteamanuensis Ove Conrad Hanssen innleder til samtale om temaet, som er en oppfølging fra forrige bispemøte, der forsker Harald Hegstad innledet om menighetsanalyse og menighetsutvikling.

SAK 2/2000 Tjenesten med ord og sakrament Oppfølging av tidligere drøftinger, blant annet om ordinasjon og tjenestefullmakter.

SAK 3/2000 Prosedyre ved tilsetting av prest der kompetansekravene fravikes

SAK 4/2000 Arbeid med bred samlivsetisk utredning Forslag om et seminar for forskere og biskoper om allmennmoral og kirkeverdier.

SAK 5/2000 Referatsaker

SAK 6/2000 Orienteringssaker: a. Veien til prestedtjeneste b. Arbeidet ved bispedømmeadministrasjonen c. Rekruttering til prestedtjenesten d. Brev fra Haugerud menighet om kirkeasyl e. Diakonenes bruk av stola f. Yrkesetiske retningslinjer g. Forsøk med annen organisering av prestedtjenesten h. Rapport fra to av de utvalg/sammenhenger der biskoper er oppnevnt til å delta i. Landstadfrimerke år 2002

SAK 7/2000 Oppnevninger a. Åpningen av det svenske kirkemøtet b. Invitasjon til kirkefestival i Trinek i Polen c. Klausurtagung ved tyske bispekonferanse i 2001

SAK 8/2000 Henvendelser a. Levekår og livskvalitet blant lesbiske og homofile - henvendelse fra foreldregruppen i Åpen Kirkegruppe b. Rammevilkår for teologitudentene som er prestevikarer

SAK 9/2000 Liturgisaker a. Prekmentekster

SAK 10/2000 Saker til Kirkemøtet

SAK 11/2000 Neste møte

Høring om Jesus i nytt årtusen

(30.03.2000)

- Vi markerer et 2000 årsjubileum, men vi ønsker også å se fremover. Derfor ønsker vi innspill til temaet "Jesus Kristus i et nytt årtusen" og har bedt en fra det politiske miljøet og en fra kulturlivet til å utfordre oss, sier Svein Helge Rødahl, prosjektleder for Jubileum 2000.

Brobyggerprisen for 2000 går til Aksjonen Slett U-landsgjelda (SLUG). – Vi setter stor pris å at SLUG får Brobyggerprisen i år. Jubileum 2000 har arbeidet for å å sette fokus på gjeldsslette-aksjonen i kirkelige sammenhenger, og har hatt et nært samarbeid med SLUG, sier Rødahl. Det er samlet inn 50.000 underskrifter i menigheter og og kristelige organisasjoner.

Til redaksjonen: Pressen er invitert til høringen og prisutdelingen som finner sted i Nasjonalteateret, 2. etasje (restauranten), tirsdag 11. april kl. 09.30 – 11.30. Enkel bespisning kl. 11.30. For mer informasjon: kontakt Svein Helge Rødahl, tlf 22 93 27 58, e-mail: jubileum.2000@kirken.no. Om brobyggerprisen: kontakt Finn Huseby, tlf 22 60 06 50. e-post: post@kirkeakademiene.no.

Erkebiskop Desmond Tutu til Norge

(31.03.2000)

Erkebiskop Tutu skal blant annet holde prekenen i Oslo Domkirke søndag 2. april, delta på en kirkekaffe sammen med 400 inviterte gjester i Oslo Rådhus, møte Kongen i audiens på Slottet, møte statsministeren, og holde innlegg på et næringslivsseminar hvor næringslivet og privat sektor vil bli utfordret til å ta ansvar for bekjempelse av fattigdom.

Desmond Tutu har svekket helse etter en kreftoperasjon. Det blir derfor begrensede muligheter for pressen til å intervju ham under besøket. Han har likevel sagt seg villig til å møte pressen ved sin ankomst til Gardermoen og ha en pressekonferanse under næringslivsseminaret på Diakonhjemmets Høgskolesenter mandag 3. april kl. 1015. Fotografering og filming vil være mulig under de ulike arrangementene. Tutu var i mange år leder i det sør-afrikanske kirkerådet og senere anglikansk erkebiskop i Cape Town. Fram til i fjor ledet han Sannhets-og forsoningskommisjonen i landet. For tiden oppholder han seg i Atlanta i Georgia i USA.

Pressekontakter for besøket: Kirkens Informasjonstjeneste: Informasjonssjef Dag Stange tlf. 22.93.27.72/ 50 (j), 93.09.49.58 (m) evt. dag.stange@kirken.no

Kirkens Nødhjelp: Presse- og medieansvarlig Lilly Næss tlf. 22.09.27.32 (j), 91.66.86.84 (m) evt. lin@nca.no

PROGRAM OG PRESSEOPPLEGG VED ERKEBISKOP DESMOND TUTUS OSLO-BESØK 1. – 4. APRIL 2000

LØRDAG 1. APRIL

KL. 1620 ANKOMST Erkebiskop Desmond Tutu ankommer Oslo Lufthavn Gardermoen – VIP-inngangen. Tutu tas imot av generalsekretær Stig Utne i Mellomkirkelig råd for Den norske kirke og generalsekretær Atle Sommerfeldt i Kirkens Nødhjelp.

Pressen ønskes velkommen til 10 minutter med fotografering og spørsmål før Tutu kjøres til Grand Hotel i Oslo. Pressekontakt på Gardermoen: Informasjonssjef Dag Stange, Kirkens informasjonstjeneste, tlf. 22 93 27 72 (j) eller 93 09 49 58 (m)

SØNDAG 2. APRIL

KL 1100 Gudstjeneste i Oslo Domkirke med innbudte gjester, men åpent så langt plassen rekker. Erkebiskop Tutu holder dagens preken på engelsk uten oversettelse. Biskop Gunnar Stålsett og anglikansk prest i Oslo Trevor Park er liturger.

Pressen er velkommen til å overvære gudstjenesten. Fotografer har plasser på orgelgalleriet, skrivende journalister har ikke reserverte plasser nede i kirken. For praktiske spørsmål (f. eks. vedrørende lyd og lys) kontakt res. kap. Hans Erik Raustøl tlf. 23.31.46.12 (j) evt. 22.61.83.82 (p) eller Mette Grimstad tlf. 23.31.46.10 (j) Pressekontakt i kirken: Informasjonssjef Dag Stange, Kirkens informasjonstjeneste, tlf. 22 93 27 72 (j) eller 93 09 49 58 (m)

KL. 1300-1500 Kirkekaffe i Oslo rådhus Oslos ordfører inviterer til kirkekaffe. Blant de 400 inviterte gjestene er representanter for Regjeringen, Stortinget, det sivile samfunn og representanter for Oslo bispedømmes menigheter og Kirkens Nødhjelps kontaktnett.

Programmet for kirkekaffen som ledes av generalsekretær Stig Utne i Mellomkirkelig råd inneholder: Velkomst ved Oslos ordfører Per Ditlev-Simonsen Hilsen ved stortingspresident Kirsti Kolle Grøndahl Felleskor på 140 barn, unge og voksne fra menigheter i Oslo synger

Programsekretær/forfatter Tomm Kristiansen intervjuer Tutu. Sang av Bjørn Eidsvåg og Herborg Kråkevik

Pressen er velkommen til å dekke kirkekaffen, og det er mulig å fotografere unntatt når det spises. Det blir ikke anledning til intervjuer med Tutu. Skrivende journalister som ønsker å dekke arrangementet, kan få bordplass ved henvendelse til Kirkens informasjonstjeneste v. informasjonssjef Dag Stange, tlf. 22 93 27 72 evt. 93 09 49 58 Pressekontakter: Kirkens Nødhjelp v. Lilly Næss, tlf. 22.09.27.32 evt. 91.66.86.84, Kirkens informasjonstjeneste v. informasjonssjef Dag Stange, tlf. 22 93 27 72 evt. 93 09 49 58

MANDAG 3. APRIL

KL 0830-1545 DAGSSEMINAR DER ERKEBISKOP DESMOND TUTU UTFORDRER NÆRINGSLIVET Auditoriet, Diakonhjemmet Høyskolesenter, Diakonveien 14, Vindern, Oslo
Tema: "Næringslivets ansvar for forsoning og fattigdomsbekjempelse"

Seminaret holdes i forbindelse med Kirkens Nødhjelps Brød for Verden aksjon, hvor temaet er "hjelp Sør-Afrika å leve med minnene". Forsoningsprosessen i Sør-Afrika er i stor grad avhengig av at apartheids ofre blir løftet ut av fattigdommen. Seminaret er også koplet opp til en bred internasjonal kirkelig prosess med fellestema "Kristendom, fattigdom og velstand i det 21. århundre. Hele seminaret vil holdes på engelsk.

Program: 08:30 Registration, tea and coffee

09:00 Welcome address by the moderator, bishop Stålsett

09:15 "Reconciliation and poverty eradication - challenges for the corporate sector", arch bishop Desmond Tutu

10:00 "Poverty eradication - challenges for the corporate sector; the quest for Corporate Social Responsibility", International director Jon Veia, NHO

10:30 Pause. - Press conference with Desmond Tutu.(to 11:00)

10:45 Response from commentators, Erlend Hansen, economist, LO and Rolf Lunheim, corporate anthropologist, Norsk Hydro

11:15 Response from audience.

11:45 Lunch

12:30 "Statoil and corporate social responsibility: Policy and practical challenges, Michael Price, risk manager Statoil, West Africa.

13:15 "Principles for Global Corporate Responsibility: Bench Marks for Measuring Business Performance", Rev. Crispin White, Co-ordinator for the Ecumenical Council of Corporate Responsibility, UK

13:45 Response from commentators, Atle Sommerfeldt, Norwegian Church Aid

14:15 General discussion

15:15 Concluding remarks and presentation of a "Chairman's conclusion" (to 15.45)

Pressen er velkommen til å delta på hele seminaret. Erkebiskop Tutu forlater seminaret kl. 1030 og holder da en PRESSEKONFERANSE med bakgrunn i seminaret og de spørsmål han har reist i sitt innlegg. Pressekonferansen holdes i tilstøtende møterom på Diakonhjemmet Høyskolesenter,

Diakonveien 14, Vindern, Oslo

T.o.m. fredag 31. 03 er kontaktperson for seminaret Eivind Aalborg, førstekonsulent for det Sørlige Afrika i Kirkens Nødhjelp, tlf. 22.09.28.17 (j), evt. eaa@nca.no. Under selve seminaret er Birgitte Bøgh-Olsen i Kirkens Nødhjelp pressekontakt, tlf. 22.09.28.34 (j), 92.81.10.13 (m)

KL. 1300 Audiens hos Kongen Kong Harald mottar erkebiskop Desmond Tutu til audiens på Slottet. Generalsekretær Stig Utnem ledsager Tutu under audiensen.

KL. 1500 Møte med statsministeren Statsminister Jens Stoltenberg mottar erkebiskop Desmond Tutu på Statsministerens kontor. Generalsekretær Stig Utnem ledsager Tutu. Fotomulighet når Stoltenberg og Tutu møtes. Kontaktperson: Informasjonssjef Øivind Østang, Statsministerens kontor, tlf. 22 24 40 37 TIRSDAG 4. APRIL

AVREISE Kl. 1030 Avreise fra Oslo Gardermoen til Stockholm

Pilegrimsvandringer i Norden i år 2000

(31.03.2000)

Sommeren 1997 gikk pilegrimer hele veien fra Oslo til Nidaros. Pilegrimsleden ble offisielt åpnet av kronprins Haakon 28. juli på Nidarosdomens vestfrontplass. I år feirer vi på ulike måter 2000-årsjubileet for Kristi fødsel. De kristne kirker i Europa har pilegrimen felles, på tross av forskjeller i tradisjoner og uenigheter om teologi. Pilegrimen er derfor et økumenisk symbol for vår tid. 25. juni starter en vandring fra Oslo, som skal være fremme i Trondheim 28. juli, etter 663 kilometers vandring. Her vil noen følge Pilegrimsleden over Krokskogen og Hadeland, en annen gruppe vil gå over Romerike. Gruppene går sammen Pilegrimsleden fra Hamar.

2. juli starter pilegrimer på en vandring fra Selånger i Sverige (Pilegrimsleden S:t Olof), over Skilstuga og Stiklestad til Nidaros. En annen gruppe starter i Evertsberg i Sverige samme dag (Innvielse av "Den store Rombveien"). Begge grupper skal være fremme ved Nidarosdomen 28. juli.

Olavsfestdagene i Trondheim har i år et bredt program fra 27. juli til 4. august med tilknytning til European Pilgrimage 2000.

I Sverige finner det sted en pilegrimsvandring Sverige rundt, med start i Uppsala allerede påskedag, 23. april. Vandringsruten har en lang rute som ender opp i Uppsala 27. august. I Sverige feirer kirken 2000-årsjubileet for Jesu fødsel, slik som ellers i verden. Samtidig regner Svenska Kyrkan sin fødselsdag fra dåpen av Olaf Skötkonung ca år 1000. Den svenske kirken har derfor i år 1000-årsjubileum, samtidig som den nettopp i år har fått en ny og friere stilling i forhold til staten. Nordmenn som deltar på pilegrimsvandringen, får være med på å feire 1000-års kirkeliv i vårt naboland.

I Finland er det en pilegrimsferd fra Åbo som starter 10. juni og ender samme sted 17. juni. "St Henriks økumeniske pilegrimsferd" markerer kristendommens jubelår 2000.

På Island blir det en pilegrimsvandring fra Tingvællir til Skálholt, antagelig i august.

I Norge blir det Pilegrimsdager på Dovrefjell 21.-23. juli. Pilegrimspresten i Hamar bispedømme står i spissen for dette årvisse arrangementet.

Pilegrimspresten i Nidaros er med på en rekke vandringer i Trondheim og Trøndelag. Han deltar også på en vandring fra Ringerike til Toten 1.-4. juni. I pinsen er han med på "2000 barn til Stiklestad".

For mer informasjon: Kontakt Pilegrimspresten i Nidaros, Kjell A Skartseterhagen (tlf 73 53 84 80/87, mobil 97 71 57 59), e-mail: nidarosdomen@online.no. Eller kontakt Pilegrimspresten i Hamar, Hans-Jacob Dahl (tlf 61 24 21 00/11, mobil 92 48 31 47). European Pilgrimage 2000: tlf 73 92 94 77, mobil 91 84 59 95. www.europeanpilgrimage.com. E-mail: info@europeanpilgrimage.com. Olavsfestdagene: tlf 73 92 94 70. www.olavsfestdagene.no

(Kirkeinfo)

Brobyggerprisen 2000 til 'Slett U-landsgjelda'

(05.04.2000)

I begrunnelsen fra kirkeakademiens styre heter det bl.a.: SLUG har mobilisert ungdommer, organisasjoner og menigheter i Norge og gjort en stor innsats for å påvirke myndigheter i Norge og gjennom den globale Jubilee 2000-kampanjen, andre land (les: G-8 landene) til å ettergi gjeld. Aksjonen tar tak i den mest grunnleggende årsaken til nød og fattigdom i verden i dag; u-landenes gjeld til de rike land og til Verdensbanken og Det internasjonale pengefondet. U-landene skylder mer enn de noen gang klarer å betale tilbake, og mange land bruker opp mot 40 prosent av statsbudsjettet på betjening av gjeld. Dette er et stort hinder for økonomisk og sosial utvikling, og rammer de aller fattigste. SLUG ble startet allerede i 1992, før gjeldsslette var satt på dagsordenen i internasjonale sammenhenger. Aksjonen ble etter hvert landsomfattende og reiste tre krav: 1) Norge skulle slette gjelda til de fattigste landene. 2) Gjeldsslette skulle ikke redusere bistandsbudsjettet. 3) Norge skulle arbeide for gjeldsslette i internasjonale fora. SLUG samlet underskrifter og iverksatte forskjellige former for aksjoner for å vekke oppmerksomhet om kravene, samtidig som det ble arbeidet hardt med å kanalisere engasjementet inn i politiske sammenhenger. Gradvis oppnådde de resultater, bl.a. da regjeringen Bondevik i 1998 lanserte den norske gjeldsplanen. SLUG koordinerer nå den internasjonale gjeldsslettekampanjen Jubilee 2000 i Norge, en kampanje som er etablert i over 60 land i Nord og Sør. Kampanjen går inn for å slette all gjeld som ikke kan betales uten å legge byrder på verdens fattige (ubetalbar gjeld), i en åpen og rettferdig prosess i år 2000. Kampanjen har satt gjeldsslette på dagsordenen internasjonalt og bl.a. fått land som USA og Storbritannia til å slette gjeld. Den knytter an til en bibelsk tradisjon om jubelår, hvor gjeld slettes og fanger settes fri. Målet er at år 2000 blir et jubelår og en ny start for verdens fattige. Under G-8-landenes toppmøte i Köln sommeren 1999 overleverte Jubilee 2000 hele 17 millioner underskrifter fra 160 land for gjeldssletting. Kampanjen tar sikte på å samle inn 22 millioner underskrifter til G-8 landenes møte i 2000.

SLUGs arbeid er brobygging i praksis, en håndsrekning til verdens fattige, som forhåpentligvis kan bidra til å minske kløften mellom Nord og Sør ved inngangen til et nytt årtusen. Bak SLUG står 53 norske organisasjoner, deriblant Den norske kirke, Kirkens Nødhjelp, Redd Barna, Norsk Folkehjelp, Natur og Ungdom og ungdomspartiene (med unntak av FpU). Daglig leder av SLUG er Petter Hveem.

Norske kirkeakademier har siden 1983 delt ut Brobyggerprisen til personer/institusjoner som har gjort en særlig innsats for å bygge bro mellom miljøer og grupper i vårt samfunn. Tidligere prisvinnere er bl.a. Carl Fredrik Engelstad, Kirkelig Kulturverksted, Inge Eidsvåg, Michael Melchior, Mari Boine, Petter Skauen, Simon Flem Devold, Hanne Sophie Greve, Aslam Ahsan og Ronald Hölscher.

Kirkeakademibevegelsen består av 40 lokale akademier spredt ut over landet. De ønsker å ta kirkens kultur- og samfunnsansvar alvorlig og være fora som fremmer dialog mellom de forskjellige deler av i samfunnet.

Priv. til red: ----- Brobyggerprisen vil bli overrakt SLUG ved en tilstelning i Nasjonalteaterets restaurant tirsdag 11. april kl. 10.30. Utdelingen foregår i forlengelsen av en høring som det norske Jubileum 2000 arrangerer med tittelen "Jesus Kristus i et nytt årtusen" fra kl 0930. Her deltar stortingsrepresentant Marit Nybakk og skuespiller Agnete Haaland.

Prisoverrekkelsen vil bli foretatt av statssekretær Raymond Johansen. Det blir hilsener fra bl.a. generalsekretærene Atle Sommerfeldt i Kirkens Nødhjelp, Halle Jørn Hansen i Norsk Folkehjelp og Stig Utnem i Mellomkirkelig Råd for Den norske kirke. SLUG-sympatisøren Herborg Kråkevik

samt Kristin Asbjørnsen med musikere bidrar med kunstneriske innslag. Enkel bespisning kl 1130.

Mer informasjon om Brobyggerprisen kan fås hos gen.sekr. Finn Huseby, Norske kirkeakademier, tlf 22 60 06 50, fax 22 69 11 44, E-post: post@kirkeakademien.no. Se også internettsider: www.kirkeakademiene.no.

For informasjon om Jubileum 2000 og høringen, kontakt Svein Helge Rødahl: 22 93 27 58, e-post: jubileum.2000@kirken.no.

SLUGs daglige leder Petter Hveen treffes på tlf 23 01 03 17, e-post slug@forumfor.no

Kirkerådets høringsuttalelse til Ytringsfrihetskommisjonens rapport

(13.04.2000)

Høringssvaret er inndelt i tre deler: 1 De grunnleggende prinsipper i utredningen; 2 Ytringsfrihetens vilkår; 3 Ytringsfrihetens grenser.

Sammenfatning: Kirkerådet er grunnleggende enig i fremlegget til nytt grunnlovsforslag (Grl. §100) og støtter tanken om ytringsfrihetens helt sentrale plass og funksjon i et demokratisk samfunn. Vi anerkjenner den begrunnelse ytringsfriheten gis ut fra hensynet til individets frihet, sannhetssøken og demokrati.

Kirkerådet støtter også tanken om at denne begrunnelsen samtidig gjøres til kriterium for en legitim avgrensning av ytringsfriheten.

I lys av disse prinsippene er vi enige i forslaget om å oppheve strl. §142, den såkalte blasfemiparagrafen. Samtidig vil vi understreke nødvendigheten av at man gjennom holdningsarbeid fremmer respekten for menneskets religiøse verdier også i det offentlige rom. En beskyttelse av religiøse verdier og en grunnleggende respekt for alle personers tro må fortsatt sikres. En slik sikring skjer gjennom at nedsettende bemerkninger, hat eller ringeakt på grunn av en persons tro, fortsatt må dekkes av § 135a. Kirkerådet er derfor uenig i at punktet om trosbekjennelse faller ut fra opplistingen av hva som skal beskyttes etter § 135a. Vi kommer nærmere tilbake til dette senere i svarbrevet.

Vi mener videre at begrunnelsene for ytringsfrihetens avgrensning kunne fått en mer aktiv og begrensende anvendelse i forhold til spørsmålet om hatefulle ytringer, ærekrenkelser, pornografi og voldsskildringer, enn det kommisjonen uttrykker.

Kirkerådet vil sterkt understreke at det ikke bør foretas lovrevisjoner som svekker svakstilte gruppers og individers vern mot sterkt krenkende ytringer, uten at man samtidig har sikret at disse gruppene har en reell ytringsmulighet i den offentlige samtale til å imøtegå og forsvare seg mot slike utsagn.

I det videre arbeid med ytringsfrihetens status i vårt land bør spørsmålet om ulike minoritetsgruppers reelle mulighet til å delta i den store offentlige samtalen belyses, med tanke på å styrke denne adgangen.

1. Grunnleggende prinsipper i utredningen

Kirkerådet anerkjenner de prinsipper som er lagt til grunn for utredningens vurdering av ytringsfriheten. Vi støtter tanken om at ytringsfriheten ikke ansees som en isolert og absolutt rettighet, men er knyttet til de dypere begrunnelser: sannhetssøken, demokrati og autonomi eller retten til fri meningsdannelse (NOU s. 20-24). Vi anser at disse prinsippene og den måten de forstås på, sakssvarende uttrykker ulike sider ved en sentral idé, nemlig respekten for det enkelte menneske og dets ukrenkelige verdighet og status.

Adgangen til frie ytringer er både et viktig uttrykk for menneskets frihet, og det er, slik utredningen gjentatte ganger peker på, en måte å få fremsatt, og dermed diskutert, kritisert, innløst eller avvist omstridte påstander på. Dette er en essensiell side ved oppbygningen av et demokratisk samfunn og en velfungerende offentlighet. Disse prinsippene fungerer samtidig på en fruktbar måte som avgrensninger av ytringsfriheten, slik at en begrensning i ytringsfriheten kun er legitim der den kan begrunnes i de hensyn som denne friheten er tenkt å skulle ivareta.

Samtidig ønsker Kirkerådet å understreke at arbeidet med ytringsfriheten bør skje langs to linjer:

1) for det første det som angår lovgivningen og den regulering denne gir. På dette punktet er vi enige i at ytringsfriheten må være et grunnprinsipp og at det må settes strenge grenser for å innskrenke denne friheten.

2) for det andre må det samtidig skje et mere omfattende holdningsarbeid, som kan legge til rette for at det offentlige rom i størst mulig grad holdes "renslig" og at mennesker kan ferdes der uten alvorlig frykt for sterkt krenkende ytringer. Samtidig som man altså fremhever ytringsfrihetens grunnleggende viktighet er det påkrevd at det skjer en tilrettelegging med sikte på fremme den respekt og anstendighet som er nødvendig for offentlig debatt.

2 Ytringsfrihetens vilkår

Kirkerådet støtter utredningens grunnleggende forståelse av at ytringer først og fremst skal fremsettes, avklares, argumenteres og innfris henholdsvis avvises gjennom en åpen og opplyst samtale som skjer i et offentlig tilgjengelig rom. En slik forståelse kombinerer vesentlige prinsipper som legitim maktutøvelse, respekt for individet og argumentasjon og fornuftsbruk som veien til å innløse eller forkaste legitimiteten i fremsatte påstander.

Kirkerådet vil understreke at ytringsfriheten ikke kan vurderes ensidig og abstrakt som lovprinsipp, uavhengig av de konkrete og ytre vilkår denne retten skal fungere under for individer og grupper.

I denne forbindelse vil vi støtte grunnlovsforslagets 6. ledd som sier at det påligger statens myndigheter "at lægge forholdene til Rette for en aaben og oplyst offentlig samtale". Det er dermed anerkjent at ytringsfrihet ikke bare er en rettighet den enkelte kan gjøre krav på, men også noe samfunnet aktivt må legge til rette for. Spørsmålet om ytringsfrihet kan ikke drøftes isolert fra spørsmålet om reell ytringsmulighet.

Utredningen drøfter spørsmålet om ytringsfrihetens infrastruktur, dvs. offentlighetens ansvar for institusjonaliseringen av det offentlige rom der den åpne samtale og innfrielse av påstander skal kunne foregå og fremhever at det her er nødvendig med en omfattende institusjonell oppbygging (s.36; 88).

Vi finner grunn til å understreke dette poenget ytterligere. Kirkerådet vil påpeke at det kan være et problem ikke minst for svake minoritetsgrupper at adgangen til det offentlige rom i stigende grad knyttes til ressurser som slike grupper ikke uten videre besitter. Vi vil her minne om det utredningen selv sier, nemlig at "minoritetenes forutsetninger og muligheter for å delta i "åpen og opplyst samtale" kan sies å være en virkelig "test case" på ytringsfrihetens vilkår i samfunnet" (s. 68).

Ikke minst den tiltagende kommersialisering av medie verdenen (f.eks. eierskapsinteresser, profesjonalisering av kilder i form av informasjonsrådgivere) kan skape større vanskeligheter for svake gruppers adgang til den offentlige samtalen enn det utredningen synes å ta høyde for. Dette dreier seg ikke bare om adgangen til språkopplæring for språklige minoriteter og innvandrergupper slik at de kan skape "egne offentligheter" (s. 102-103). Det dreier seg i aller høyeste grad også om tilføring av økonomiske og kompetansemessige ressurser for å gi både kulturelle, etniske og religiøse minoriteter adgang til den felles store offentlighet, f.eks. de store riksmidier. På dette punktet støtter vi fullt ut utredningens påpeking av at det "gjenstår en del å gjøre når det gjelder å sikre minoritetenes ytringsmuligheter ved lovgivning og støttepolitikk", og vi er glade for at det sies eksplisitt at grunnlovsforslagets 6. ledd har "klar relevans for minoritetenes ytringsmuligheter" (s. 103)

Forutsetningen for å kunne oppheve eksisterende begrensninger av ytringsfriheten er jo nettopp at de krenkende påstander og utsagn som da kan fremsettes, skal kunne argumenteres og avvises som

uholdbare gjennom en offentlig samtale. Men dersom de grupper som er i risikozonen for slike krenkelser ikke har adgang til denne samtalen for å delta i denne renselsen av påstandene, forsvinner også grunnlaget for å fjerne restriksjonene. Vi vil derfor på det aller sterkeste understreke at en oppheving av enkelte restriksjoner (se under) bare kan skje dersom det er tilstrekkelig sikret at også svake grupper og individer har de nødvendige ressurser i bred forstand til å delta i den offentlige samtale og innløsning av påstander som velbegrunnede.

Det vil være kjent at Den norske kirke i flere år har arbeidet sammen med representanter for taterne med sikte på oppgjør og forsoning i forhold til de overgrep kirken har gjort seg skyldig i overfor denne gruppen. En annen, mer langvarig dialog skjer gjennom Samisk kirkeråd med den samiske befolkningen. Et problem disse gruppene vil stå overfor når det gjelder sin ytringsmulighet er dels tilgang på informasjon i det offentlige rom om deres historie og situasjon, dels videreføring av og arbeid med eget språk og kultur for å opprettholde og bevisstgjøre egen identitet. Alt dette er nødvendige forutsetninger for å kunne ta del som minoritetsgruppe eller urfolksgruppe i den offentlige samtale, f.eks. for å kunne tilbakevise nedsettende påstander om kultur og levemåte. Dette kan tjene som et eksempel på hvordan det er et ansvar å tilføre ressurser (økonomi, kompetanse) for å sikre en tilstrekkelig ytringsmulighet og ikke bare ytringsfrihet, for personer som tilhører minoriteter eller urfolk.

I tilknytning til drøftelsen av ytringsfrihetens infrastruktur slutter vi oss til forslaget om å grunnlovsfeste offentlighetsprinsippet (5. ledd). Vi støtter utredningens betoning av informasjonskravet og kravet om åpenhet (s. 91-92; 95). Det er en vesentlig forutsetning for en legitim maktutøvelse at disse prinsippene respekteres og er sikret tilstrekkelig institusjonalisering.

3 Ytringsfrihetens grenser

Ærekrenkelser Utredningen tar opp spørsmålet om i hvilken grad det innen rammen av ytringsfriheten skal være adgang til å fremsette utsagn som krenker individers ære og verdighet. Enhver person har en plikt til å undersøke sannhetsgehalten i de påstandene som framsettes mot en annen person. Når det gjelder adgangen til å fremsette visse sanne ærekrenkelser advarer kommisjonen mot å uthule ytringsfriheten på dette punktet. Vi mener her at utredningen ikke i tilstrekkelig grad har tatt inn over seg hvordan denne typen utsagn (f.eks. offentliggjøring og identifisering av siktede i straffesaker) kan være til uopprettelig skade for såvel den de direkte angår, som ikke minst vedkommendes pårørende osv., uten å tjene de hensyn som begrunner ytringsfriheten. Utredningen setter på dette punktet i for stor grad sin lit til en tilforlatelig og akseptabel praksis i media (s. 127-128), men hendelser de senere år indikerer at en slik tillit ikke alltid er berettiget. Utredningen burde derfor etter vår oppfatning i større grad ha drøftet under hvilke omstendigheter slike krenkelser kan ansees for ulovlige.

Blasfemi Kommisjonen foreslår å oppheve strl. § 142, den såkalte blasfemiparagrafen. I sitt arbeid med dette forslaget har Kirkerådet lagt vekt på to hensyn:

- 1) forståelsen av at spesifikke religiøse verdier og hensyn ikke kan være grunnlag for lovgivning og maktutøvelse,
- 2) nødvendigheten av å arbeide for at det vises respekt for religiøse verdier som viktige for svært mange mennesker, også i det offentlige rom.

Kirkerådet er, som kommisjonen, av den oppfatning at den begrunnelse som tidligere grunnga en begrensning av ytringsfriheten i forhold til blasfemiske ytringer, nemlig at religionen var samlende og legitimerende for statsmakten, ikke lenger kan opprettholdes. Vi erkjenner også at et vesentlig prinsipp for lovgivning og utøvelse av legitim politisk makt i et liberalt, pluralistisk demokrati som vårt, er et visst skille mellom privat og offentlig. Et slikt skille gjør det problematisk å la religiøse

standpunkter være grunnlag for lovgivning. Lovgivningens og den politiske maktutøvelses legitimitet er i stor grad basert på en begrunnelse i allmenne og felles verdier. En slik begrunnelse kan vanskelig oppnås for spesifikke religiøse syn, simpelthen fordi en rekke ulike verdier står mot hverandre i vårt samfunn. Lovgivning og politisk maktutøvelse må derfor, hvis den skal ha tilstrekkelig legitimitet og unngå krenkelser av individet, i noen grad være basert på nøytralitet i forhold til mer spesifikke verdier (f.eks. bestemte livssyn og religioner). En slik forståelse uttrykker også et for kirken helt sentralt anliggende, nemlig respekten for menneskets frihet og særskilte status, og samtidig oppgaven med å skape og utvikle et fredelig og godt menneskelig samfunn.

Samtidig vil vi, som kommisjonen, fremheve at det også er nødvendig at det offentlige rom er et sted der ulike religiøse og livssynsmessige perspektiver kan brytes mot hverandre, med sikte på avklaring og større grad av innsikt. Dette tydeliggjør at religion og livssyn nettopp ikke kan begrenses til det private rom. Tvert imot innebærer det at religion og livssyn får en viktig plass i den offentlige samtale der verdiermessige standpunkter fremsettes, kritiseres, prøves, innfris eller forkastes. Heller ikke religiøse syn bør være fritatt fra en slik kritisk prøving. Dette peker i retning av at heller ikke religiøse syn bør "immuniseres" mot den kritikk og prøving som ligger i den åpne, offentlige samtale.

Men samtidig vil vi påpeke at hverken lovgivning eller maktutøvelse kan eller bør være fullstendig verdinøytrale, selv om de verdier som lovgivningen uttrykker, bør være av en slik art at den er egnet til å få bredest mulig oppslutning, også på tvers av livssyns- og trosgrenser.

Dette leder over i vårt andre anliggende, nemlig at selv om religiøse særstandpunkter ikke kan være grunnlag for lovgivningen, er det likevel sterkt ønskelig, også ut fra felles samfunnsmessige interesser, å opprettholde en respekt for religiøse verdier i det offentlige rom. Dette vil vi knytte dels til felles, dels til individuelle interesser:

a) Religiøse og livssynsmessige verdier har potensial til å fungere motiverende og styrkende på menneskets engasjement i forhold til den samfunnsbyggende virksomhet og livet som borger. Religion inneholder i mange tilfeller elementer som gir en dypere og sterkere begrunnelse for de anliggender som den politiske styring og maktutøvelse i forhold til fellesskapet ivaretar. I tillegg ser vi hvordan det i vårt samfunn finnes religiøse syn der religionen har en tydeligere offentlig dimensjon og som dermed problematiserer skillet mellom privat og offentlig på religionens område. Også i et samfunnsmessig perspektiv er det altså av betydning å opprettholde en respekt for religiøse verdier i det offentlige rom.

b) Et videre argument for å opprettholde en viss beskyttelse mot krenkelser på dette feltet er knyttet til religionens og livssynets betydning for den enkelte: Religiøse og livssynsmessige verdier og syn oppleves ofte som noe som angår det dypeste i mennesket og er som sådan av stor betydning for dem det gjelder. Derfor er dette også et område der mennesket er ekstra sårbart og utsatt for krenkelser, noe som nødvendiggjør et krav om den tilbørlige respekt for andre, også i ytringer. På samme måte som respekt for enkeltmennesket og dets overbevisninger er en grunnleggende samfunnsmessig og fellesskapsmessig interesse, er også respekten for det religiøse syn som en essensiell del av mange menneskers liv en slik samfunnsmessig interesse.

Disse to hovedlinjene, nemlig at religiøse syn på den ene siden ikke kan være grunnlag for lovgivning og maktutøvelse i et pluralistisk demokrati, men på den annen side har en legitim og viktig plass i det offentlige rom, også i et samfunnsmessig perspektiv, har ledet Kirkerådet til følgende konklusjon:

Kirkerådet vil støtte kommisjonens forslag om å oppheve strl. §142. Borgerne i et liberalt demokrati må således kunne avkreves toleranse også overfor sterkt kritiske utsagn om innholdet i deres tro og

livssyn. Også religionen er et område der påstander må kunne fremsettes og gjøres til gjenstand for skarp kritisk prøving i den offentlige samtale.

Samtidig finner vi grunn til å spørre om det likevel er behov for en særlig beskyttelse mot krenkelser som retter seg mot religiøs tro og praksis: dels ut fra individets særlige sårbarhet på dette området, dels ut fra de samfunnsmessige interesser som knytter seg til religiøse verdistandpunkter, og dels ut fra nødvendigheten av å opprettholde et offentlig samtalerom preget av den nødvendige anstendighet og tilbørlige respekt.

I denne forbindelse vil vi for det første understreke at det etter vårt syn er uheldig å fjerne "trobekjennelse" fra listen over kriterier i strl. §135a som rammes av forbud mot hatefulle ytringer. Det er nødvendig at personer vernes mot bestemte hatefulle utsagn som rammer dem som personer tilhørende en bestemt religion. Vi er ikke overbevist av kommisjonens argument om at tro ikke skal beskyttes mot hatefulle ytringer fordi den, i motsetning til hudfarge eller etnisitet, inneholder et element av valg (s. 154).

Videre mener vi at det må være en skjerpene omstendighet for straffutmålingen dersom straffbare handlinger med forsett retter seg mot steder for religiøs trosutøvelse. På denne måten uttrykker man at krenkelse av mennesker for deres religiøsitet og livssyn er uakseptabelt, samtidig som man imøtekommer det erkjente behov for å verne ytringsfriheten som et helt grunnleggende prinsipp i vårt samfunn.

Hatefulle ytringer Utredningen foreslår en revisjon av strl. §135a om hatefulle ytringer. Et viktig poeng i kommisjonens argumentasjon er at harde og nedsettende påstander (f.eks. mot mennesker av en annen etnisk opprinnelse) nettopp bør høres i det offentlige rom, slik at de kan imøtegås, kritiseres og gjendrives som uholdbare i den pågående offentlige samtale. Dersom slike utsagn bortvises fra det offentlige rom ved lovgivning, vil man ikke avskjære kritikk av og refleksjon over slike påstander og man vil kunne risikere det motsatte av det man ønsket, nemlig at f.eks. rasisme får spre seg fordi den ikke kritiseres (s. 152-153). KIRKERÅDET har, som allerede sagt, sans for tenkemåten at den offentlige samtale fungerer som en renselse og kritikk av påstander og standpunkter. Det er nettopp ved å få brakt standpunkter frem i lyset at de kan utsettes for kritikk og motargumenter.

Vi vil imidlertid også her påpeke at kommisjonen etter vår mening ikke tilstrekkelig tar inn over seg det problem at det nettopp kan være dem som har vanskeligst for å få adgang til det offentlige rom (p.g.a ressurser etc.) som også er mest utsatt for krenkende påstander. Dermed vil de også være mest utsatt for at krenkende påstander som rammer dem ikke kritiseres og imøtegås, simpelthen fordi deres stemme ikke er tilstede i den offentlige samtalen. Dette kan eksempelvis gjelde både etniske og nasjonale minoriteter. Disse er grupper som bør beskyttes mot de særlig krenkende ytringer. Dette er et høyst reelt problem som man ikke kan ta lett på, og etter vår mening taler dette for at man er varsom med å hente inn de ytringer som omtales i §135a under ytringsfrihetens beskyttelse. Vi ber om at en evt. revisjon av denne paragrafen, evt. av håndhevelsespraksisen, tar hensyn til denne innvending.

Et annet argument mot å fjerne "trobekjennelse" i opplistingen av hva som skal beskyttes mot hatefulle ytringer, er erkjennelsen av dette vernet ikke har fått det vernet det var tiltenkt i internasjonale menneskerettighetskonvensjoner. Dette gjelder i hovedsak innenfor FN-systemet. En prosess startet på begynnelsen av 60-tallet med mål om to konvensjoner; en mot rasediskriminering og en annen mot religionsdiskriminering. Rasediskriminerings-konvensjonen ble vedtatt i 1965 og trådte i kraft få år senere, mens det ser ut til å være vanskelig å få vedtatt noen ytterligere styrking av det internasjonale vernet av religionsfriheten. I dag finnes bare Erklæringen om eliminering av alle former for intoleranse eller diskriminering basert på religion eller tro, vedtatt av FN i 1981. Denne svake beskyttelsen på internasjonalt nivå tilsier en større bevissthet om et tilstrekkelig

lovverk på nasjonalt nivå.

Kirkerådet vil derfor gjenta at vi ikke ser at Ytringsfrihetskommisjonen ivaretar de religiøse hensynene sterkt nok gjennom å foreslå både en fjerning av blasfemiparagrafen og punktet om trosbekjennelse i rasismeparagrafen. En beskyttelse i lovverket mot overgrep av verbal eller fysisk art mot mennesker på grunn av deres tro, må fortsatt sikres, slik § 135 a i dag åpner for. En fjerning av dette punktet vil etter vår mening ikke i tilstrekkelig grad sikre en institusjonell respekt for religiøse verdier som grunnleggende menneskelige verdier i det offentlige rom. Dersom denne innvendingen ikke blir ivaretatt, kan det bli vanskeligere å få forståelse for å fjerne blasfemiparagrafen, og vi ber om å bli kontaktet dersom dette skjer.

Vi har derimot ingen innvendinger mot at begrepet "ringeakt" fjernes fra listen over den klassen av ytringer som ikke er beskyttet av ytringsfriheten.

Pornografi Kirkerådet finner resonnementet knyttet til pornografiens rolle som ledd i den frie meningsdannelse problematisk. Ut fra det resonnementet kommisjonen her legger til grunn er det vanskelig å se hvordan de begrunnelser for ytringsfrihet i grunnlovsforslaget §100 overhodet skal kunne fungere avgrensende mot illegitime ytringer. Vi finner det også problematisk at kommisjonen ikke vil utelukke et strengere krav til sannsynliggjøring av årsakssammenheng og skadevirkning ved bruk av pornografi enn det seksuallovutvalget har lagt til grunn. Vi registrerer også at kommisjonen innrømmer at dagens regler neppe vil stride mot den europeiske menneskerettighetskonvensjon ved en evt. prøving (s.160).

Voldsskildringer Når det gjelder grove voldsskildringer nevner kommisjonen problemstillingen med bevisbyrden. Når det er usikkerhet knyttet til årsakssammenheng mellom voldsytringer og det faktiske omfang av vold, hvem skal da ha fordelen av tvilen? Kirkerådet er i denne sammenheng av den klare oppfatning av usikkerheten her peker i retning av et føre-var-prinsipp som legitimerer forbud mot visse voldsskildringer. Vi anser forøvrig også at dette er en forholdsvis uproblematisk forståelse i lys av den tolkning kommisjonen selv legger opp til gjennom sine begrunnende og avgrensende prinsipper for ytringsfriheten. Som til spørsmålet om pornografi er det vanskelig å se hvordan forbud mot grove voldsskildringer i underholdningsøyemed på noen rimelig måte kan tolkes som inngrep i prosesser som fri meningsdannelse, demokrati og sannhetssøken, uten at disse begreper mister sin mening og innhold.

Vi stiller gjerne opp med mer informasjon dersom det skulle være behov for dette.

Med vennlig hilsen Erling Pettersen Direktør

Gerd Karin Røsæg Underdirektør

Prisutdeling til fylkesvinnerne i skrivekonkurranse om drikkepress

(27.04.2000)

Hver vinner i fylkene får et stipend på kr. 1.000,- og disse går videre til en konkurranse om hovedpremien som er kr. 3.000,- i stipend pluss en opplevelsesreise til Oslo under Nationaltheatrets Ibsenfestival i aug./sept. i år.

Fylkesvinnerne og prisutdelerne er:

Fylke: Østfold Navn på fylkesvinner: Kathrine Holt Skole med kontaktperson og adresse: Halden videregående skole avd. Christian August Rammen 1772 Halden v/ lærer Per Oddvar Jacobsen tlf. 69 18 56 11 Tidspunkt for markeringen: Onsdag 3. mai kl. 09.00 Sted: Halden videregående skole avd. Christian August Prisoverrekker: Prost Dag Mysen tlf. 69 11 62 70/fax. 69 15 25 71

Fylke: Hedmark Navn på fylkesvinner: Andreas Grønquist Meyer Skole med kontaktperson og adresse: Hamar Katedralskole Ringgt. 235 2316 Hamar v/ lærer Marie Kløvstad Øye tlf. 62 53 98 00 Tidspunkt for markeringen: Fredag 5. mai kl. 13.30. Sted: Hamar Katedralskole Prisoverrekker: Biskop Rosemarie Köhn tlf. 62 55 03 50/fax. 62 55 03 51

Fylke: Aust-Agder Navn på fylkesvinner: Klasse 2A Skole med kontaktperson og adresse: Dahlske videregående skole Lillesandv. 39 4877 Grimstad v/ lærer Grete Eriksen tlf. 37 25 84 40 Tidspunkt for markeringen: Torsdag 4. mai kl. 11.00. Sted: Dahlske videregående skole Prisoverrekker: Fung. Prost Leif Møller Stray tlf. 37 28 15 52/fax. 37 28 15 51

Fylke: Rogaland Navn på fylkesvinner: Tone Lise Fagerland Skole med kontaktperson og adresse: Kopervik videregående skole Eide 4250 Kopervik v/ lærer Olaug Stava Farbu tlf. 52 85 10 77 Tidspunkt for markeringen: Tirsdag 2. mai kl. 12.30 Sted: Kopervik videregående skole Prisoverrekker: Prost Gunnar Salomonsen tlf. 52 70 34 70/fax. 52 72 88 37

Fylke: Hordaland Navn på fylkesvinner: Hilde Ruus Skole med kontaktperson og adresse: Fana videregående skole Stm. Michelsensv. 57 5231 Paradis v/ lærer Sigmund Austrheim tlf. 55 12 07 66 Tidspunkt for markeringen: Tirsdag 2. mai kl. 13.00 Sted: Fana videregående skole Prisoverrekker: Ole D. Hagesæther tlf. 55 30 64 70/fax. 55 30 64 85

Fylke: Sør-Trøndelag Navn på fylkesvinner: Olaf Solstrand Skole med kontaktperson og adresse: Åfjord videregående skole 7170 Åfjord v/ lærer Helge Bye Tidspunkt for markeringen: Fredag 5. mai kl. 11.00 Sted: Åfjord videregående skole Prisoverrekker: Prost Sven Tysdal tlf. 73 85 28 97/fax. 73 85 14 90

Fylke: Nordland Navn på fylkesvinner: Carina Olafsen Skole med kontaktperson og adresse: Bodø videregående skole Torvgt. 23 8005 Bodø v/ lærer Sissel Lerberg tlf. 75 50 63 00 Tidspunkt for markeringen: Torsdag 4. mai kl. 12.00 (det er mulig at dette tidspunktet blir endret) Sted: Bodø videregående skole Prisoverrekker: Biskop Øystein Ingar Larsen tlf. 75 54 85 50/fax. 75 54 85 60

Fylke: Finnmark Navn på fylkesvinner: Mads Enger Rønning Skole med kontaktperson og adresse: Kirkenes videregående skole Ellyses Wesselsvei 3 9900 Kirkenes v/ lærer Kari Hoseth tlf. 78 99 19 96 Tidspunkt for markeringen: Onsdag 3. mai kl. 08.00 Sted: Kirkenes videregående skole Prisoverrekker: Sokneprest Trond Gran tlf. 78 97 75 70/mobil 91 33 03 01

Kontaktperson i Kirkerådets rusmiddelutvalg: Turid S. Myrholt, sekretær Tlf.: 22 93 27
50,turid.myrholt@kirken.no, tirsdag 2. mai kl. 09.00 – 11.00 eller leder Jarl Eidjord på tlf. 22 93 28 20.

De fire første uten cand.theol.-grad kan bli prester i Den norske kirke

(03.05.2000)

- Vi tror denne ordningen vil bli til berikelse for kirken. Ordningen gir rom for at mennesker med ulik livserfaring, ulik bakgrunn og spesiell utrustning kan bli prester, sier Gunvor Heiene som er leder av evalueringsnemnda. Hun er også medlem av Kirkemøtet og leder av Hamar bispedømmeråd.

– Vi har i ti år arbeidet hardt for å få til denne ordningen, og først i fjor kom de nødvendige endringene i forskriftene fra Kirkedepartementet, sier Heiene. Det var ved kongelig resolusjon av 19. mars i fjor at det ble bestemt at personer uten graden cand.theol. kan vigsles til prestedtjeneste og tilsettes som prester i Den norske kirke.

Regelverket åpner for to veier til prestedtjeneste i tillegg til den vanlige veien via cand.theol.-graden: For det første kan man søke om godkjenning av kompetanse tilsvarende en cand.theol.-grad. Det vil si at man har studert like lenge, men på andre, beslektede fagfelt som kan berike, supplere og utvide prestedtjenesten. For det andre kan en biskop søke om fravik for kompetansekravene for en person som ellers er særlig kvalifisert for prestedtjeneste.

I tillegg til det nevnte, kreves det at søkere er over 35 år (den første kategorien) eller over 45 år (den andre kategorien). Videre må de som godkjennes, ta eksamen ved praktisk teologisk seminar. De må også tilsettes av et bispedømmeråd og bli ordinert av en biskop før de blir prester.

For å behandle søknadene om godkjenning for prestedtjeneste uten cand.theol.-grad har Kirkerådet nedsatt en evalueringsnemnd. I nemnda er det fem medlemmer: ett fra de teologiske fakultetene, ett fra de praktisk-teologiske seminarene, ett fra Presteforeningen, og to leke medlemmer oppnevnt blant Kirkemøtets medlemmer. De som er oppnevnt i henhold til dette, er Trond Skard Dokka, Halvor Nordhaug, Tor Johan Grevbo, Gunvor Heiene (leder) og Klaus Iversen. Sekretær er Tone Thorp fra Kirkerådets sekretariat.

I første omgang er det tre personer som har fått tilkjent kompetanse tilsvarende en cand.theol.-grad:

Åslaug Elvebakk, 52 år, Oslo, vikarlærer ved Santalmisjonens Gå-Ut-senter i Hurdal, tidligere landsungdomssekretær i Santalmisjonen i 15 år.

Rune Rasmussen, 41 år, Stavanger, leder av NMS-Norge, det Norske Misjonsselskaps hjemmearbeid. Tidligere landsungdomssekretær og markeds- og informasjonssjef samme sted.

Ingolv Gjedrem, 53 år, Hammerfest, prestevikar i Nord-Hålogaland, tidligere misjonær for Misjonssambandet og lærer i videregående skole.

Dessuten har en person oppfylt kravene for å fravike kompetansekravene i forskrift om tilsetting av menighetsprest. Det er Jon Ytrehorn, 59 år, Hornindal, kateket og prestevikar.

Neste møte i evalueringsnemnda er 25. mai, og det er ventet at det kan bli flere som godkjennes på dette møtet. (Kirkeinfo)

For mer informasjon: Kontakt Gunvor Heiene, tlf 61 34 92 15 (prv), 61 34 63 00 (arb), e-mail: rheiene@online.no. Eller kontakt Tone Thorp, tlf arb 22 93 27 78, e-mail: tone.thorp@kirken.no.

Prost Bakkevig deltar ved Romanifolkets minnestund på Ris kirkegård 7. mai

(04.05.2000)

Programmet består av hilsen ved Leif Bodin Larsen, kransnedleggelse, solosang ved Arne Johansen og tale ved prost Trond Bakkevig. Etter arrangementet ved minnesteinen på Ris kirkegård, serveres kaffe i menighetshuset. Der vil dessuten Elias Akselsen synge tradisjonelle tatersanger.

HOGNESTAD-SAKEN: Redegjørelse fra arbeidsutvalget i Den norske kirkes lærenemnd

(08.05.2000)

1. Sak forelagt av Kongen

Etter søknad ble Helge Hognestad løst fra sitt ordinasjonsløfte den 15. september 1989. I brev til Kirke-, Utdannings- og Forskningsdepartement av 9. november 1998 søkte han om å få tilbake presterettighetene. I den anledning gjorde han rede for sine teologiske standpunkter i et brev til departementet, datert 28. desember 1998. Saken ble sendt biskopene til uttalelse. Deres uttalelser var ikke samstemte.

Dette er bakgrunnen for at Kongen 17. desember 1999 vedtok følgende resolusjon:

«Den norske kirkes lærenemnd bes avgi uttalelse om Helge Hognestad i dag uttrykker teologiske standpunkter som ikke er forenlige med en prests forpliktelse på den evangelisk-lutherske lære.»

Resolusjonen ble meddelt Den norske kirkes lærenemnd i brev av 11. januar 2000.

2. Lærenemndas vurdering av anmodningen

I §8 i forskriftene for Lærenemnda heter det: «Læresak kan alltid reises av Kongen». Ifølge forskriftenes §7 kan læresak bare reises «i saker som gjelder særlig tungtveiende spørsmål der det aktuelle læretema er av alvorlig og vidtrekkende karakter». Saker som «etter sin karakter ikke finnes å foranledige nemndbehandling eller ikke ansees å gjelde grunnleggende spørsmål i sentrum av den evangelisk-lutherske lære» kan med 2/3 flertall avvises.

På sitt møte 6. mars 2000 vedtok Lærenemnda:

«I kongelig resolusjon av 17. desember 1999 er Den norske kirkes lærenemnd anmodet om å avgi uttalelse om Helge Hognestad i dag uttrykker teologiske standpunkter som ikke er forenlige med en prests forpliktelse på den evangelisk-lutherske lære. Lærenemnda har vurdert anmodningen og besluttet å realitetsbehandle saken.»

3. Arbeid med saken

Lærenemndas arbeidsutvalg tok straks fatt på forberedelsen av saken til behandling på møte i Lærenemnda 31. mai 2000, hvor Helge Hognestad med bisitter skulle møte. I den anledning mottok Arbeidsutvalget etter anmodning Hognestads prekener fra tiden som prestevikar i Trysil høsten 1998, samt en redegjørelse for Lærenemnda av 13. april 2000. Arbeidsutvalget var kommet godt i gang med å forberede saken for behandling i Nemnda.

4. Ny kongelig resolusjon

I statsråd 5. mai 2000 har Kongen tilbakekalt anmodningen til Lærenemnda om å avgi uttalelse om Helge Hognestads teologiske standpunkter. I den anledning viser departementet til at Lærenemnda blant annet er opprettet som følge av uroen ved tilsetting av Hognestad som kallskapellan i Høvik prestegjeld i 1980. Samtidig peker departementet på at normal prosedyre ved gjenerverv av presterettigheter fremgår av tjenesteordning for biskop §12 sjette ledd. Etter denne bestemmelsen treffer departementet vedtak på grunnlag av tilråding fra vedkommende biskop. På denne bakgrunn finner departementet det unødvendig å be Lærenemnda om en uttalelse, og oversender de innkomne uttalelser fra biskopene til Hamar biskop, idet hun anmodes om at også disse inngår i grunnlaget for vurderingen.

5. Arbeidsutvalgets vurdering

Når nå Kongen har trukket tilbake sin resolusjon med anmodning om vurdering av det teologiske grunnlag for at Helge Hognestad kan få tilbake presterettighetene, bortfaller forutsetningen for videre behandling av saken i Lærenemnda, og det planlagte møtet i Nemnda 31.mai 2000 avlyses. Forskriftene må forstås slik at videre behandling av en påbegynt sak bortfaller når betingelsene for at saken er reist, endres (jf. §12). Lærenemnda har ikke på egen hånd adgang til å fortsette behandlingen av den aktuelle sak med tanke på å avgi en uttalelse.

Arbeidsutvalget er klar over at Kongens anmodning til Lærenemnda om en uttalelse i saken om Hognestads gjenerverv av presterettighetene, kan bedømmes forskjellig. Like fullt vedtok Nemnda å realitetsbehandle saken. Arbeidsutvalget tar imidlertid til etterretning at forskriftene åpner for at Kongen i statsråd som politisk organ griper inn i en pågående læreprosess på den måten det nå er gjort. Dette er ikke uproblematisk for rollefordelingen mellom de politiske organer og Lærenemnda i behandlingen av lærespørsmål, særlig i lys av begrunnelsen for at Lærenemnda i sin tid ble opprettet. Hvilke konsekvenser dette bør ha for en eventuell ny utforming av reglene for behandling av lærespørsmål og for forholdet mellom staten og Den norske kirke, ligger utenfor det Arbeidsutvalget har mandat til å vurdere.

Oslo 8.mai 2000 Arbeidsutvalget i Lærenemnda John Egil Bergem, Turid Karlsen Seim, Torleiv Austad

Kirkens nemnd for ungdomsspørsmål: Nei til regelstyrt høymesse

(10.05.2000)

Dette sier leder for Den norske kirkes Nemnd for ungdomsspørsmål, Ole Harald Neergård. Han uttaler seg med henvisning til et vedtak på nemndas møte 9.-10. april. På det møtet uttalte kirkens ungdomsnemnd seg om regelverket for gudstjenestens ordninger. Vedtaket lyder slik: Nemnd for ungdomsspørsmål ønsker å sette i gang en prosess for å endre regelverket omkring høymessens ordninger slik at ordningene ikke legger bindende føringer på uttrykksformer, musikk, innhold, rekkefølge og opplegg, men bare angir hvilke elementer som må være med innenfor en luthersk forståelse av gudstjenestefeiringen. Det bør også jobbes med revisjon av de kirkelige handlingene på tilsvarende måte. Nemnd for ungdomsspørsmål henvender seg til Bispemøtet og Kirkemøtet ved Nemnd for gudstjenesteliv med denne saken. Det er også ønskelig å få til en dialog med Presteforeningen og Norske Kantor- og Organistforbund.

Ole Harald Neergård understreker at vedtaket handler om regelstyringen av formen på høymessen søndag formiddag: - Vi har liberale ordninger for ungdomsgudstjenester og andre temagudstjenester utenom høymesstid. Men det er jo høymessen søndag formiddag som er menighetens hovedsamling. Derfor bør vi ikke akseptere en regelstyring som utelukker store målgrupper fordi deres uttrykksformer ikke er aksepteres, sier Neergård.

Han håper på engasjement fra menighetene i samtalen om behovet for å lempe på regelverket omkring søndagens høymesse i Den norske kirke. - Utgangspunktet er for meg den konkrete situasjonen i menigheten. Med større fokus på lokale behov og ressurser vil redselen for å bryte med rammene for de liturgiske ordninger forhåpentlig avta, sier Ola Harald Neergård.

Kirkerådets konsulent for ungdomsspørsmål, Einar Andreas Weider skal følge opp utspillet fra ungdomsnemnda. Han understreker at nemndas vedtak er radikalt, men tror selv at radikale endringer trengs: - Overraskende mange av de unge som engasjerer seg i gudstjenestearbeidet sier at det er et problem at man ofte møter spørsmålet "Er dette lov?". Hvis vi vil ta på alvor at Høymessen er for hele menigheten, må det legges til rette for nytenkning og mangfold på en helt annet måte enn det ordningene legger opp til i dag, sier Weider.

Priv. til red.: Leder av Kirkerådets Nemnd for ungdomsspørsmål, ing. Ole Harald Neergård kan nås her priv. tlf.: 22 26 10 12 jobb tlf.: 22 67 36 36 E-post: oleh_neergaard@hotmail.com

Kirkerådets konsulent for ungdomsspørsmål Einar Andreas Weider kan nås her: tlf.: 22 93 27 50
E-post: einar.weider@kirken.no

1,8 millioner fra fondsmidler til kirker i den fattige verden: Søsterkirker får tiende fra Den norske kirke

(11.05.2000)

Det finnes ingen oversikt over hva Den norske kirke, dens menigheter og organisasjoner bidrar med til søsterkirkene. Mye kanaliseres gjennom misjons- og nødhjelpsorganisasjonene. Også andre kristelige organisasjoner formidler penger til arbeid internasjonalt. Vedtaket om å bruke 10 prosent av fondsinntektene til søsterkirkene, gir Den norske kirke en mulighet til for første gang å kanalisere midler direkte til søsterkirker og via Kirkenes Verdensråd (KV) eller Det Lutherske Verdensforbund (LVF).

Retningslinjene sier at halvparten av beløpet (i år vil det si 900.000 kroner), kanaliseres videre gjennom de to store internasjonale organisasjonene KV og LVF. – Det er våre søsterkirkers viktigste møteplass med oss og med andre rike, sier Utne. Det er første gang Den norske kirke kan bidra her, slik andre vestlige kirker har gjort lenge. – Det ville være fint om tiende-tanken kan være til inspirasjon for andre, sier Utne.

Videre skal 40 prosent av beløpet gå via norske organisasjoner eller direkte til søsterkirker. Til sist skal 10 prosent gå til styrking av vennsapsrelasjoner mellom lokalmenigheter i Norge og i søsterkirker, grupper eller vennsapsavtaler på bispedømmeplan.

Av den første kategorien er det bevilget 450.000 kroner som skal kanaliseres gjennom KVs Global Round Table. Videre skal 450.000 kroner gå til utvalgte søsterkirker som har meldt behov gjennom LVF's Statement of Needs for 2000. Her har man sett etter prosjekter fra søsterkirker som har relasjoner til Den norske kirke, Kirkens Nødhjelp eller norske misjonsorganisasjoner. Og man har bevilget penger til søsterkirker som har prosjekter som skoler på Vestbredden, ungdomsdiakoni på Madagaskar og i Thailand, urbefolkning i Brasil, gudstjenesteliv i Etiopia, kommunikasjon i Colombia og dialogmetoder i India.

Av den andre kategorien er det bevilget 50.000 kroner til et trauma-senter i Sør-Afrika (Kirkens Nødhjelp), 15.000 til trykking av søndagsskolebøker i Hvite-Russland, 10.000 til reise for diakon i en messiansk menighet i Haifa (Israelsmisjonen), 65.000 til Norden-Foccesa-samarbeidet, et utvekslingsprogram for unge ledere (Norges kristne råd), 182.000 til pastoralt studiesamarbeid nord-sør (Presteforeningen i samarbeid med Samarbeidsrådet for Menighet og Misjon), 200.000 til "Norske Oikos", et tiltak fra Korsvei-bevegelsen som skal skape en kanal for formidling av kapital fra Norge til mikroforetak blant fattige i Den tredje verden. 36.500 kroner er bevilget til et internasjonalt lederkurs i tilknytning til den store ungdomssamlingen TT2000 (Norges KFUM/K). 65.000 kroner går til utvidelse av internat for jenter ved en bibelskole i India (Santalmisjonen).

Når det gjelder den tredje kategorien, vennsapsstiltak, er det bevilget 33.000 kroner til Lindesnes KFUM/K som planlegger vennsapsbesøk fra Kenya/Zimbabwe på TT2000. 40.000 er bevilget til Bjørgvin bispedømmeråds vennsapsarbeid i Eritrea. Mjøndalen menighet får 25.000 kroner til vennsapsprosjekt som gjelder presteutdanning ved en bibelskole i Sør-Afrika. Til slutt får Åkra menighet 10.000 kroner til besøk av fem ungdommer fra den palestinske vennsapsmenigheten i Beit Jala.

Tildelingene skjedde 9. mai på et møte i Mellomkirkelig råds arbeidsutvalg. Mellomkirkelig råd vil fordele et mindre, resterende beløp på sitt møte i august. Søknadsfrist er 15. juli. (Kirkeinfo)

For mer informasjon: kontakt generalsekretær Stig Utne, tlf 22 93 27 65, mobil 95 23 90 45.

Kirken håpet på tillegg – fikk kutt på 25 millioner: - Regjeringen rammer nødvendig kirkelig virksomhet

(12.05.2000)

- Med dette rammer Regjeringen hardt helt nødvendig virksomhet i den folkekirken den ellers sier at den er en sterk forsvarer av. Regjeringen kan ikke ha skjønt hvordan kirkens økonomi fungerer, når det foreslås å trekke tilbake midler som er fordelt på de mer enn 400 lokale fellesrådene til helt nødvendige oppgaver i menighetene, sier Kirkerådets direktør Erling J. Pettersen i en kommentar til Regjeringens forslag til revidert nasjonalbudsjett fredag.

Pettersen sier at Kirkerådet og Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon så snart som mulig vil ta kontakt med Bispemøtet for å få til en samlet opptreden som kan rette opp den skaden som nå er skjedd. Det foreslåtte kuttet i bevilgningen til lokal kirkelig virksomhet fra 110 til 85 millioner midt i budsjettåret, vil kunne ramme kirkelige handlinger og kunne stille fellesrådene overfor valget om oppsigelser. Revidert nasjonalbudsjett innebærer også at det ikke er foreslått tilleggsbevilgninger til drift og utvikling av kirkens sentrale medlemsregister, og heller ikke til tiltak som departementet selv har bedt om for å få økt oppmerksomhet og oppslutning om menighetsrådsvalget neste år.

Tar ikke ansvar for medlemsregistret uten midler

I et brev til kirkestatsråd Trond Giske gjør rådet det klart at Kirkemøtet ikke kan ta ansvar for den videre drift av medlemsregisteret hvis det ikke allerede i inneværende år gis en tilleggsbevilgning på vel to millioner kroner. Kirkerådet har verken i 1999 eller i budsjettet for 2000 fått tilstrekkelige bevilgninger til medlemsregisteret, som ble satt i drift etter nyttår i fjor og er et register over Den norske kirkes 3,8 millioner medlemmer.

Direktør Pettersen sier at det er gjort et betydelig arbeid for å få etablert registeret og få en kvalitet på det som er tilfredsstillende. Han stiller seg derfor uforstående til at det ikke gis tilstrekkelige bevilgninger til drift og videreutvikling av registeret.

- Kirkerådet har ingen mulighet for å ta dette over sitt ordinære driftsbudsjett, da dette allerede er for trangt som det er, sier kirkerådsdirektøren.

Intet til menighetsrådsvalget

Det er heller ikke avsatt noe til menighetsrådsvalget i forslaget til revidert nasjonalbudsjett. Ifølge en tiltaksplan utarbeidet av Kirkerådet i samarbeid med Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon og som ble oversendt i mars, trengs det fra i år og fram til 2002 vel fem millioner kroner til sentrale tiltak, og omtrent like mye til de lokalkirkelige fellesrådene for å gjennomføre informasjonstiltak som når alle medlemmer i Den norske kirke. For å komme i gang tidnok, var det søkt om ca. 1,3 millioner kroner i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett til informasjons- og kursvirksomhet de kommende månedene rundt rekruttering og nominasjon og forberedelse til utsending av valgkort til alle kirkemedlemmer før valget. Aktiv bruk av Internett til å gi valginformasjon er også med i tiltaksplanen for menighetsrådsvalget, som holdes 14. og 21. oktober 2001.

- Vi forundres over at Regjeringen ikke har foreslått en eneste krone til menighetsrådsvalget etter alt det engasjement som framtrepende representanter for Arbeiderpartiet inntil for kort tid siden viste for å få flere til å stille til valg og for økt velgeroppslutning, sier direktør Pettersen. (Kirkeinfo)

Kontaktpersoner: Direktør Erling J. Pettersen, tlf. 22 93 27 80, 22 26 12 05, 90 12 58 50,
Administrasjonssjef Jan-Oluf Skonnord, tlf. 22 93 27 68.

Nordisk gudstjeneste- verksted: En drøm om gudstjenesten der jord og himmel møtes!

(22.05.2000)

Det vil bli en vekselvirkning mellom foredrag, verkstedsarbeid og gudstjenestefeiring. Deltakerne vil dele erfaringer og drømmer om å skape levende og livsnære gudstjenester, og hjelpe hverandre med gudstjenestens språk og uttrykksformer.

Blant foredragsholderne er Lusmarina Campos Garcia, luthersk prest, skuespiller og danser fra Brasil. Hun er tilknyttet Kirkenes Verdensråds liturgiske arbeid. Per Harling er svensk prest, salmediker, komponist og konsulent for gudstjenestearbeid i Svenska Kyrkan. Hans Anker Jørgensen er dansk prest og salmediker. Betty og Gregers Arendt fra Danmark er engasjert i "verdenskirkemusikk". Olli Valtoonen fra Finland er prest og Thomasmessens "far". Fra Norge kommer dessuten prest og jazzmusiker Carl Petter Opsahl, teolog og rite-forsker Jone Salomonsen, og samisk salmekomponist Halvdan Nedrejord.

Informasjon: Estrid Hessellund, Kirkens U-landsinformasjon. Tlf 22 93 27 50. e-mail: estrid.hessellund@kirken.no

Første medlemsundersøkelse i Den norske kirke presenteres

(23.05.2000)

Medlemsundersøkelsen er gjennomført i perioden januar-april i år i regi av Stiftelsen Kirkeforskning (KIFO) og er den første landsomfattende undersøkelse som retter seg direkte mot kirkens medlemmer. 3000 kirkemedlemmer fordelt på et likt antall kvinner og menn i alderen 18-79 år fra alle deler av landet, er bedt om å dele sitt syn på kirken. Storparten av de 81 spørsmålene dreier seg om de områdene hvor medlemmene faktisk har møtt kirken; i forbindelse med viktige overgangsfaser i livet, ved dåp, konfirmasjon, bryllup, begravelse. Andre temaer er hva man mener om selve kirkemedlemskapet, om det lokale kirkelivet, om prester og presteskap, om statskirkeordningen og om ressursbruken i kirken.

Undersøkelsen kom i stand etter henvendelse fra Kirkerådets kirke/stat-utvalg som blant annet er interessert i hvordan kirkemedlemmene definerer sin tilknytning til kirken. Datainnsamlingen er foretatt av TNS Norsk Gallup Institutt. Forsker Ida Marie Høeg og forskningsleder ved Stiftelsen Kirkeforskning Ole Gunnar Winsnes deltar ved presentasjonen av medlemsundersøkelsen fredag. Samtidig overleveres den første rapporten fra undersøkelsen til medlemmene av Kirkerådets kirke/stat-utvalg. Rapporten kan bestilles fra Kirkens informasjonstjeneste, tlf. 22 93 27 71, e-post: gunnar.westermoen@kirken.no

Kontaktpersoner: Forsker Ida Marie Høeg ved Stiftelsen Kirkeforskning, e-post: ida.marie.hoeg@kifo.no - tlf.: 23 33 47 22, forskningsleder ved Stiftelsen Kirkeforskning, Ole Gunnar Winsnes, e-post: ole.gunnar.winsnes@kifo.no - tlf.: 23 33 47 23,

Seks vil bli rådgiver i kirkerett i Kirkerådet

(25.05.2000)

Søkerne er lærer Lillemor Junghahn, Stockholm, førstekonsulent i Statens Lånekasse Paul Høgseth (29), Oslo, Kjell Brynhildsen (34), Lillestrøm, førstekonsulent i Rikstrygdeverket Irja Anthi (30), Ski, og førstekonsulent i Olje- og energidepartementet Torbjørn Backer Hjorthaug (30), Oslo. En av søkerne ønsker ikke sitt navn offentliggjort. (Kirkeinfo)

Medlemsundersøkelsen i Den norske kirke: - Kirken er viktig som identitets- og kulturformidler

(26.05.2000)

- Undersøkelsen viser at kirken stadig er viktig som identitets- og kulturformidler. Kirken gir ramme rundt livet ved viktige livsoverganger og ikke minst i julehøytiden. Medlemmenes trosoppfatninger er ikke alltid helt i samsvar med kirkens offisielle lære. Jesus som frelser får stor oppslutning, men ikke i så stor grad som dette at Jesus var et godt menneske, sier forsker Ida Marie Høeg i Stiftelsen Kirkeforskning.

69,5% av de spurte har besvart det 19 sider lange skjemaet med til sammen 81 spørsmål. Omtrent halvparten av dem betegner seg som kristne og har en gudstro. Kirkemedlemmene går ikke ofte i kirken, men når de først er med på en gudstjeneste er erfaringene positive.

- Det viser seg langt på vei å være en myte at gudstjenesten oppleves som kjedelig, trøttende og intetsigende. Medlemmene er faktisk godt fornøyd med kirkens gudstjenester. Når det spørres etter hvilken opplevelse de har hatt av gudstjenesten den siste gangen de var i kirken, svarer syv av ti (71%) at de hadde en positiv eller meget positiv opplevelse. Det er spesielt den egenartede atmosfæren i kirken som høytiden, stillheten og orgelmusikken og salmesangen som medlemmene setter pris på, sier Høeg.

Kontakten med kirkens gudstjenesteliv er i hovedsak basert på dåp, konfirmasjon, bryllup og begravelse. Tre av fire har besøkt kirken ved disse anledningene i løpet av de siste 12 månedene. Oppslutningen om kirkens julehøytid er stor. Hvert tredje medlem har vært i kirken i julen. De fleste har vært i kirken i løpet av de siste 12 måneder. Bare hvert femte kirkemedlem har ikke vært på noen av gudstjenestene i kirken i denne perioden. Kirkens aktivitetstilbud greier ikke å engasjere mer enn halvparten av medlemmene, hvis vi ser bort fra gudstjenestene.

Av kirkens aktiviteter og arrangementer, er det først og fremst konsertene som er interessante. Tre av ti har vært på kirkekonsert i løpet av de siste 12 måneder.

Kirkerommet er først og fremst en kulturelle ressurs for mening, men rommer også en religiøs erfaringsdimensjon for en stor del av kirkens folk. To av fem (42%) har hatt en opplevelse av Guds nærvær i kirken. Det er viktig for medlemmene at kirken brukes til noe mer enn gudstjenester. For to av tre medlemmer (67%) er det meget viktig eller viktig at kirken prioriterer åpne kirkebygg hvor stillhet, bønn og lystenning kan finne sted.

Kirkemedlemmene er delt i statskirkeordningen. Svarene på spørsmålet: "Hvordan synes du at forholdet mellom Den norske kirke og staten bør være" viser at mange er usikre. Blant dem som har gjort seg opp en mening, er det to nesten like store leire: de som vil ha nærhet til staten og de som vil ha en friere stilling i forhold til staten. 44 prosent svarer at de vil at forholdet mellom kirke og stat bør være som i dag, eller at kirken bør få en mindre selvstendig stilling i forhold til staten. 40 prosent svarer at kirken bør ha en mer selvstendig stilling i forhold til staten eller at kirken bør være helt adskilt. 17 prosent er usikre på hva de skal mene. Den samme todelingen går igjen i synet på hvem som skal utnevne biskopene, om det skal være regjeringen eller kirkens egne tilsettingsorganer sitt ansvar.

Makten i kirken mener medlemmene i all hovedsak skal fordeles mellom dem selv og kirkens geistlige. Majoritetens oppfatning er at politikerne også skal ha en viss innflytelse i kirken.

Når det gjelder kirkens finansieringsordning, er det flertall for dagens system med bevilgninger fra stat og kommune. På spørsmålet om alternative finansieringsformer og en eventuell innføring av

medlemsavgift, vil de fleste fortsatt stå som medlem selv om det ville medføre økonomiske utlegg for det enkelte medlem. (Kirkeinfo)

26.05.00

- - - -

Rapporten "Folkekirke 2000" som gir oversikt over resultatene fra den store medlemsundersøkelsen i Den norske kirke, kan bestilles fra Kirkeinfo, tlf.: 22 93 27 71, telefaks: 22 93 27 57, e-post: gunnar.westermoen@kirken.no Rapporten finnes også her: <http://www.kifo.no>

Kontaktperson: Forsker Ida Marie Høeg ved Stiftelsen Kirkeforskning, e-post: ida.marie.hoeg@kifo.no - tlf.: 23 33 47 22

Bibelprisen 2000 til Carl Henrik Grøndahl

(29.05.2000)

Bibelselskapet ønsker å gi honnør til Carl Henrik Grøndahl og NRK, som ved denne innspillingen har levendegjort bibelteksten og gjort evangeliene tilgjengelig for lyttende mennesker, både gjennom radio og gjennom produktet Lyd-Testamentet for norske menigheter.

Bibelprisen består av praktbibelen Olavsbibelen, og et innrammet originalblad fra Christian IVs bibel av 1607.

Radioteateret er kjent for høy kvalitet i sine dramatiseringer. Da Radioteateret våren 1999 gikk inn i et samarbeid med Det Norske Bibelselskap om å dramatisere de fire evangeliene, knyttet det seg spenning til hvor mye som måtte forandres av den opprinnelige teksten. Det viste seg at det var svært lite som måtte endres. Grøndahl har med sikker dramatisk hånd overført teksten fra boksider til lydformat, og ved enkle grep ble den fortellende teksten gjort om til drama, med mange stemmer og effekter. Grøndahl har lyktes i å levendegjøre bibelteksten på en god, engasjerende og samtidig følsom måte. Han har knyttet til seg dyktige medarbeidere på alle plan. Innspillingen har også gitt mange unge skuespillere et møte med evangeliene, for noen et første møte, mens andre blåste støvet av sin barnelærdom. Alle viste et engasjement for prosjektet og ble grepet av det de var med på. Grøndahl har greid å overføre sin visjon om å gjenskape de fire evangelier i radioteaterformatet, også til sine medarbeidere, heter det i begrunnelsen for tildelingen.

Carl Henrik Grøndahl har tidligere også laget en dramatisert utgave av Jobs bok. Denne er friere i forhold til teksten, men formidler noe av spenningen i en av Bibelens vanskeligste bøker.

Bibelprisen 2000 er også en honnør til NRK-Radio og Radioteateret i særdeleshet, ved dets leder, Nils Heyderdahl.

- Med Bibelprisen ønsker Det Norske Bibelselskap å uttrykke anerkjennelse til personer eller institusjoner som har bidratt til å utvide og fornye bibelbruken - særlig med tanke på Bibelens bilder og fortellinger - i skjæringspunktet mellom kirke og kultur, mellom kristenliv og samfunnsliv. Prisen blir derfor tildelt bidragsytere og aktører i kulturlivet, i det politiske liv og i den videre samfunnssektor, men også innen bibelformidling i skole og menighet, blant barn og unge, sier informasjonsleder Dag Kjær Smemo.

Bibelprisen er tidligere blitt tildelt: Edvard Hoem, Kjetil Bang-Hansen, Jannicke Tindberg og Svein Tindberg, Anna Jacobsen og Bierna Bientie, Ola B. Johannessen, Roar Haldorsen, og Lise og Ludvig Karlsen.

For mer informasjon: Kontakt bibelmisjons- og informasjonsleder Dag Kjær Smemo, tlf 22 93 27 30, mobil 92 40 37 00.

Bispemøte i Kirkens Hus 30. mai

(29.05.2000)

Forslag til sakliste på Bispemøtet:

SAK 12-2000 Yrkesetiske retningslinjer for prester

Drøfting på bakgrunn av utkast fra Presteforeningen og tidligere initiativ fra Bispemøtet.

SAK 13-2000 Orienteringssaker

Blant annet: Samtale om rammevilkår for teologiske studenter som er prestevikarer om sommeren
Drøfting av kirkens økonomiske situasjon på bakgrunn av forslaget til revidert nasjonalbudsjett.

SAK 14-2000 Oppnevninger

SAK 15-2000 Videre møteplan for Bispemøtet

SAK 16-2000 Levekår og livskvalitet blant lesbiske og homofile

Oppfølging av Bispemøtet i mars i år, der det ble vedtatt å ta opp NOVA-rapporten "Levekår og livskvalitet blant lesbiske kvinner og homofile menn" til drøfting.

SAK 17-2000 Saker til Kirkemøtet 2000

Bispemøtet vedtok på møtet i mai at en på dette møtet skal ta stilling til om homofile og lesbiskes levekår i samfunn og kirke skal meldes som Kirkemøtesak.

I tillegg har Stavanger biskop Ernst Baasland bedt Bispemøtet om å ta stilling til følgende tre forslag til saker for Kirkemøtet 2000: Strategier for å øke gudstjenestebesøket i Den norske kirke
Frivillighetskulturen i en ny tid Mandat for det pågående arbeid i stat/kirke-utvalget skjerpes i retning av at målet med det pågående arbeid er en endring av relasjonene mellom kirke og stat.

SAK 18-2000 Erfaringsdeling omkring behandlingen av saker som gjelder seksuelt misbruk

Drøfting sammen med stiftskapellaner fra alle bispedømmene.

Bispemøtet holdes i Kirkens Hus, Underhaugsveien 15 i Oslo, og starter kl. 0800. Siden det i programmet er lagt opp til en mulig kveldssesjon, vil Kirkens informasjonstjeneste først ved 13-tiden på møtedagen tirsdag 30. mai komme tilbake med informasjon om tid for pressekonferanse ved møteslutt.

Kontaktpersoner: Bispemøtets sekretær Terje Fonk, tlf. 22 93 28 883/ e-post terje.fonk@kirken.no og informasjonssjef Dag Stange, Kirkens informasjonstjeneste, tlf. 22 93 27 72.

Økumenikkpris og 2000-årsbok presenteres tirsdag

(29.05.2000)

Det felleskirkelige prosjektet Jubileum 2000 har stimulert til mye godt lokalt økumenisk arbeid rundt omkring i Norge. Midt i jubelåret er det derfor naturlig at økumenikkprisen går til et lokalsamfunn som på en spesiell måte har latt seg inspirere til felleskirkelig arbeid, heter det i begrunnelsen for tildelingen av Økumenikkprisen i år 2000.

Prisen mottas av leder Vidar Sten Bjerkeseth (tlf. 37 02 14 51), og medlem i Hovedkomiteen: Solveig Oddan Holt. For mer informasjon: generalsekretær i Norges kristne råd: Ingrid Vad Nilsen, tlf. 22 93 27 97, 22 23 73 78, 90 17 41 83

Boka "Fest og protest" lanseres også tirsdag 30. mai kl. 13.00 i Svenska Margareta kyrkan, Hammersborg torg 8 i Oslo. Boka er beregnet på massespredning i menigheter over hele landet, i anledning av at det er 2000 år siden Jesus ble født. Boka, som er utgitt av Jubileum 2000 i samarbeid med Verbum forlag, har forord av HMK Harald.

På lanseringen deltar forfatterne, representanter fra Verbum forlag og ledelsen i Jubileum 2000 i Norges kristne råd. Etter lanseringen er det mulighet til spørsmål fra pressen/media.

Kontaktpersoner: generalsekretær i Norges kristne råd, Ingrid Vad Nilsen, tlf. 22 93 27 97, 22 23 73 78, 90 17 41 83, eller Pål Storrusten i Kirkens Informasjonstjeneste, tlf 22 93 27 69, e-mail: pal.storrusten@kirken.no.

Pressekonferanse etter Bispemøtet 30. mai kl. 1830

(30.05.2000)

Sakene som er til behandling på møtet er:

SAK 12-2000 Yrkesetiske retningslinjer for prester Drøfting på bakgrunn av utkast fra Presteforeningen og tidligere initiativ fra Bispemøtet.

SAK 13-2000 Orienteringssaker Blant annet: Samtale om rammevilkår for teologiske studenter som er prestevikarer om sommeren Drøfting av kirkens økonomiske situasjon på bakgrunn av forslaget til revidert nasjonalbudsjett.

SAK 14-2000 Oppnevninger

SAK 15-2000 Videre møteplan for Bispemøtet

SAK 16-2000 Levekår og livskvalitet blant lesbiske og homofile Oppfølging av Bispemøtet i mars i år, der det ble vedtatt å ta opp NOVA-rapporten "Levekår og livskvalitet blant lesbiske kvinner og homofile menn" til drøfting.

SAK 17-2000 Saker til Kirkemøtet 2000 Bispemøtet vedtok på møtet i mai at en på dette møtet skal ta stilling til om homofile og lesbiskes levekår i samfunn og kirke skal meldes som Kirkemøtesak. I tillegg har Stavanger biskop Ernst Baasland bedt Bispemøtet om å ta stilling til følgende tre forslag til saker for Kirkemøtet 2000: Strategier for å øke gudstjenestebesøket i Den norske kirke Frivillighetskulturen i en ny tid Mandat for det pågående arbeid i stat/kirke-utvalget skjerpes i retning av at målet med det pågående arbeid er en endring av relasjonene mellom kirke og stat.

SAK 18-2000 Erfaringsdeling omkring behandlingen av saker som gjelder seksuelt misbruk Drøfting sammen med stiftskapellaner fra alle bispedømmene. Kontaktpersoner: Bispemøtets sekretær Terje Fonk, tlf. 22 93 28 83/ e-post terje.fonk@kirken.no og informasjonssjef Dag Stange, Kirkens informasjonstjeneste, tlf. 22 93 27 72, mobil 93 09 49 58, e-post: dag.stange@kirken.no

Økumenikkprisen til Jubileum 2000 i Arendal

(31.05.2000)

Det felleskirkelige prosjektet Jubileum 2000 har stimulert til mye godt lokalt økumenisk arbeid rundt omkring i Norge. Midt i jubelåret er det derfor naturlig at økumenikkprisen går til et lokalsamfunn som på en spesiell måte har latt seg inspirere til felleskirkelig arbeid, heter det i begrunnelsen for tildelingen.

I Arendal startet arbeidet allerede i 1997, og dette ga god tid til å organisere seg, finne samarbeidspartnere både innenfor kirker og menigheter, i kommunen, kulturliv og skoler. På denne måten har kirker og lokalsamfunn stått sammen om viktige markeringer i forbindelse med år 2000. Gode eksempler på dette er skriveprosjektet med navnet "Barn og ungdom i Arendal skriver om håp, glede, fellesskap og solidaritet", julekrybba i Arendal bibliotek, konserter og utstillinger. Jubileum 2000 var sentralt inne i den kommunale nyttårsferingen, og hadde blant annet etter midnatt stor nyttårsfest i det store parkeringshuset. "Det var først da de kristne overtok, at det ble fart på tingene," skrev lokalpressen.

Visjonen for arbeidet har vært - og er – ”en bred feiring av 2000 år med Jesus”. Tilbakemeldingene nå – midt i jubileumsåret – er gode, og mange vil arbeide for at det økumeniske arbeidet skal fortsette i byen.

- Alle byens 20 menigheter og kirkesamfunn har vært med på dette, og arbeidet med Jubileum 2000 har i stor grad styrket fellesskapet og samarbeidet mellom kirkesamfunnene, noe som jeg tror vil fortsette også når dette året er omme, sier Vidar Sten Bjerkeseth og Solveig Oddan Holt som mottok Økumenikkprisen på vegne av Jubileum 2000 Arendal.

Mer informasjon: Vidar Sten Bjerkeseth, Arendal (tlf. 37 02 14 51), eller generalsekretær i Norges kristne råd: Ingrid Vad Nilsen, tlf. 22 93 27 97, 22 23 73 78, 90 17 41 83.

'Fest og protest' - en Jesus-bok med forord av Kongen

(31.05.2000)

- Vi ønsker å hjelpe menigheter i alle kirkesamfunn til å henvende seg direkte til mennesker utenfor de kirkelige miljøene. Derfor har vi laget en bok som peker på personen Jesus og spør: Hvem var han? Er han her ennå? Det forteller prosjektleder i Jubileum 2000, Svein Helge Rødahl. Det er en økumenisk bok, med Anne Margrethe Mandt og Per Eriksen fra henholdsvis Misjonsforbundet og Den Evangelisk Lutherske Frikirke som redaktører.

Boken består av små betraktninger om Jesu møte med mennesker, fra Bibelen, fra kirkehistorien og fra vår egen tid. Mellom tekstene finner vi dikt og salmer og ikke minst fotografier. Fotograf er Roy Urvik. Boken gir kunnskap om den kristne tro, men er ikke en tørr katekisme. Den er skrevet slik at naboen kan forstå det...

"Fest og protest" utstyres som skikkelig bok med stive permer. Likevel presses prisen ned til 20 kroner ved bestilling på 500 bøker eller mer. - Nå har vi festet og feiret i et halvt år, når det blir høst er tiden for å gi videre budskapet om ham som årstallet 2000 har sitt opphav i, sier Svein Helge Rødahl. Han tror mange menigheter, organisasjoner og grupper vil bestille større antall av boken. - Den er ikke beregnet til å legges i postkassene, men bør overleveres personlig. Den kan overleveres ved å ringe på dører, gjerne sammen med invitasjon til å bli med i samtalegruppe eller til å delta på en spesiell gudstjeneste. Den kan gis til konfirmantforeldre, og til dåpsforeldre eller andre som prester og andre møter ved kirkelige handlinger. Den kan deles ut på stands på kjøpesenteret eller på fergeleiet. Kanskje kan foreninger og menighet gå sammen om å kjøpe bøker lokalt. Når det er flere kirkesamfunn i et område, kan det være lurt å snakke sammen før å ikke kjøre dobbelt opplegg, men gjerne samarbeide om utdelingen.

I boken heter det blant annet: "Mange mennesker har møtt en menighet, kirke, et bedehus eller en forsamling - og lurt på hva dette har med Gud å gjøre. Det som møter dem, er kanskje ikke preget av liv, kjærlighet og sannhet. For å finne Gud, føler de behov for å gå utenfor kirkehuset som oppleves som så lavt under taket at det ikke kan romme Jesus Kristus."

De 80 sidene i "Fest og protest" er ikke opptatt av aktuelle etiske stridstema eller interne kirkedebatter. Gjennom bidrag fra et bredt spekter av personligheter som Ulf Lundell, Jens Bjernebo, Augustin, Thomas a Kempis, Blaise Pascal, Magnus Malm, Julian av Norwich, Fjodor M. Dostojevskij og Moder Teresa bringes personlige bilder av Jesus fra Nasaret. (Kirkeinfo)

For mer informasjon: kontakt Svein Helge Rødahl i Jubileum 2000, tlf 22 93 27 58, eller forlagsredaktør Anne Kristin Aasmundtveit, tlf 22 93 27 25.

Erling J. Pettersen kirkerådsdirektør for seks nye år

(05.06.2000)

Konsultasjon om aktiv dødshjelp

(05.06.2000)

Kirkemøtet i 1998 behandlet eutanasi-spørsmålet og gikk blant annet inn for å få til en bred samling av alle som motsetter seg en liberalisering av gjeldende lovverk på området.

Sentrale personer innenfor ulike kirkesamfunn og som har engasjert seg i eutanasi-spørsmålet er invitert til konsultasjonen. Blant bidragsyterne på konsultasjonen er professor i medisinsk etikk fra Stockholm, Erwin Bischoffberger. Ellers er det innlegg av blant annet lærer Inga Kvalbukt, generalsekretær Ingrid Vad Nilsen, liturgisk konsulent Åge Haavik og konsulent Jorunn Kanestrøm Westbye. Konsultasjonen åpnes av Kirkerådets leder Gunvor Kongsvik. (Kirkeinfo)

Til redaksjonen: Konsultasjonen holdes på Lysebu konferansesenter, Lysebuveien 12, Voksenkollen i Oslo, og er åpen for pressen. Konsultasjonen holdes tirsdag 6. juni fra kl. 1100 – 1800.

Kontaktperson: Diakonikonsulent i Kirkerådet, Kristin Fæhn, tlf. 22 93 27 50

Sommeråpent i 315 kirker, fra Lindesnes og Stad til GrenseJacobselv

(05.06.2000)

Kirkerådet har for sjuende gang utgitt en brosjyre med oversikt over hvor man kan finne sommeråpne kirker, "Veikirker og andre åpne kirker sommeren 2000". Et kart viser hvor man finner kirkene, og ti av kirkene er spesielt presentert. Brosjyren utgis i samarbeid med Norske Misjonshoteller. Av de 315 åpne kirkene er 72 såkalte veikirker. Veikirken er «en sjømannskirke langs veien», en annerledes rasteplass for kropp og sjel. Her tas du i mot av lokalt vertskap, får informasjon om kirke og menighet, får en forfriskning, og du innbys til en stille stund i kirkerommet. Bli ikke overrasket om du langs veien ser et veiskilt med teksten VEGKIRKE eller VEGKYRKJE. Statens Vegvesen setter opp skilt ved et en rekke av veikirkene, dersom de ikke ligger for langt unna en hovedvei. Ved å besøke noen av de åpne kirkene får mange øynene opp for den kulturarv kirkene representerer. Mange gjør også bruk av kirkene som et åndelig hvilested underveis, forteller Johs Lodberg, rådgiver i Kirkerådet og prosjektleder for veikirkene. Nye kirker i år er blant annet de flunkende nye kirkene Grødem og Skjold i Rogaland, foruten bryggekapellet i Stamsund og tre kapeller lengst øst mot grensen til Russland: Neiden, Svanvik og Oscar IIs kapell. Også i Sverige, Finland og Danmark lages det oversikter over sommeråpne kirker. Turister i de nordiske land kan derfor i sommer velge blant et tusentalls åpne kirker. Veikirkebrosjyren kan bestilles gratis fra Kirkerådet, Postboks 5913 Majorstua, 0308 Oslo. Tlf 22 93 27 50, fax 22 93 28 28. E-mail: [materieell@kirken.no](mailto:materiell@kirken.no). Oversikten finnes også på internett: www.kirken.no. Også brosjyre for Danmark, Sverige og Finland og for Nordkalotten kan bestilles fra Kirkerådet. Eller se internett: www.kirkefondet.dk, www.kyrkanstidning.com, www.kirkkopalvelut.fi/tiekirkko. «Mange hyggelige turister, tross en kald og våt sommer. De har tatt seg god tid inne i kirkerommet, tent lys og satt seg ned.» Det skriver de ansvarlige for en av de 69 veikirkene fra sommeren 1999 i sin rapport. «Kirkevertene var stolte av å kunne vise fram kirka vår,» forteller rapporten fra en annen veikirke. Veikirkene er kommet for å bli. Det vil si, noen få faller fra hvert år, men stadig flere kommer til. I år er det blitt 72 veikirker og i alt 315 sommeråpne kirke. Det hele begynte med ni veikirker i 1993. Den samlede rapporten fra veikirkene forteller om besøk av 87.436 personer, men antallet varierer sterkt mellom veikirkene. Mer enn halvparten av veikirkene har lysglobe, og legger ut meditasjons- og bønneark. I mer enn 60 prosent av veikirkene er det frivillige medarbeidere involvert, ialt hele 679 personer. Andre veikirker var betjent av lønnet vertskap/guide. Besøket varierer, og flere nevner været som en viktig faktor. De kommer flest mennesker til veikirken hvis været ikke er for fint, men heller ikke for dårlig. - Stadig flere setter pris på at kirkedøren ikke er lukket og låst når de kommer til en kirke sommerstid, sier Johs Lodberg, i Kirkerådet og prosjektleder for veikirkene. For mer informasjon: kontakt Johs Lodberg (tlf 22 93 27 59) eller Pål Storrusten (tlf 22 93 27 69)

Pinsefester over hele landet!

(07.06.2000)

Pinsemarkeringene skjer først og fremst regionalt, noen steder lokalt. Det kommer for øvrig to gjester fra Betlehem, Susann og Mousa, som vil delta på arrangementer på en rekke arrangementer i Sør-Norge.

Her listen med NOE av det som skjer, samt navn og telefonnummer til personene som kan kontaktes regionalt for mer informasjon.

Pinsehelig med Jubileum 2000-arrangementer

Oslo bispedømme Kontakt: Den regionale Jubileum 2000-komite, ved domprost Olav Dag Hauge, tlf 22 41 53 74

1. pinsedag: Økumenisk gudstjeneste i Domkirken i Oslo kl. 11.00, Deltakere fra ulike kirkesamfunn, biskop Stålsett, domprost Hauge, res.kap Raustøl, Oslo Domkirkes Guttekor og medlemmer av Oslo Domkor. Dirigent Vegar Sandholt, Orgel: Terje Kvam. Fødselsdagsselskap på Stortorvet kl 12.30. Myldretime 13.00 – 15.30 i parken, på torvet i kirken. Bla. dukketeater i krypten, konsert på torvet, ballongslipp fra tårnet, klovnetelt, visesang, tid til å prate, kafe, omvisning i Domkirken. Ettermiddagsbønn i Domkirken.

1. pinsedag: Kalvøya i Bærum: Stor felleskirkelig friluftsgudstjeneste kl. 12.00. Opptog fra Sandvika. Kontaktperson: sokneprest Sindre Eide, tlf 67 55 09 30.

Borg bispedømme Den regionale Jubileum 2000-komite, ved Ingvar Lyche, Borg bispedømmekontor, 69 30 79 00 Pinseaften: Stort felleskirkelig arrangement kl. 17.00 på Fredriksten festning, Halden.

1. pinsedag: Skedsmohallen, felleskirkelig arrangement

2. pinsedag: felleskirkelig arrangement i Domkirkeparken, Fredrikstad, kl 11.00

Hamar bispedømme Den regionale Jubileum 2000-komite, v/Leif Jørn Hvidsten, Hamar bispedømmektr, 62 55 03 50.

2. pinsedag: Stort arrangement i Hamardomen. Koret "Levende lys" synger.

Tunsberg bispedømme Den regionale Jubileum 2000- komite, ved Bjørn Eddy Andersen, Tunsberg bispedømmekontor, 33 35 43 00.

Ulike samlinger, valgt å dele opp bispedømmet i mindre arrangementer.

2. pinsedag: Brede felleskirkelige gudstjenester utendørs, følgende steder: Bøkeskogen i Larvik, byparken i Sandefjord, Borrehaugane ved Horten, Bragernes torg i Drammen, Sandsvær ved Kongsberg, Rødtangen på Hurumlandet. Dette er eneste gudstjeneste 2. pinsedag. Misjonsstands, kirkekaffe, noen får utenlandske besøk.

Agder bispedømme Den regionale Jubileum 2000 komite, ved Nina Saugstad, Agder bispedømmekontor 38 10 51 22.

1. pinsedag i Skien: Stor utendørs fellesgudstjeneste på Kapitellberget (gamle kirkeruiner). Skien by feirer 1000 år, i den forbindelse er det laget et eget historisk skuespill, med kulisser og kostymer. Kirkens bursdagsfeiring vil forgå i disse kulissene. Fjæreparken ved Grimstad: 2. pinsedag kl. 15.00 (kontaktperson: pastor Vidar Bjerkeseth, Metodistkirken i Arendal, tlf 37 02 14 51). De fleste

menighetene i Aust Agder samles denne dagen for første gang til felles pinsefeiring. Flere kor deltar, biskop Skjevesland taler. Deltaker også fra Kenya.

Kristiansand ved Domkirken

Stavanger bispedømme Den regionale Jubileum 2000-komite, v/Åge Bognø, Stavanger bispedømmekontor 51 84 62 70.

2. pinsedag: Haugesund kl. 11.00 ved Krosshaugen, fellesgudstjeneste ute. Mange gjester fra utlandet (Tyskland, England, Israel). Orkester og kor. Kirkekaffe etter gudstjeneste, vafler/brus/kaffe til alle.

2. pinsedag: Jubeldag på Stavanger torg. Kl. 12.00: Økumenisk gudstjeneste for alle. Kl. 15.30: Misjon 2000 utsending av misjonærer på gammelt vis med båt ut Vågen. Deltakere fra ulike verdensdeler. Kl. 20.00: Touch 2000 arrangement av/med/for ungdom på torvet. Dans, break, juggler, big screen, tecno, drama. Restauranter serverer egen 2000 års meny.

Bjergvin bispedømme Den regionale Jubileum 2000 komite, ved Eivind Bjørnar Hetlevik, Bjergvin bispedømme kontor, 55 30 64 70.

Opplegg hele pinsehelgen i Bergen by.

Pinseaften formiddag Dans, drama, sang, teater osv. vises på "Speaker's corner" på Torvalmenningen, Vågsalmenningen, og på Tinghusplassen. Jesus-marsjen kl 11.45 på Torvalmenningen Gategudstjenester, i ett døgn fra pinseaften kl 13.00, på Kong Olav V's plass. Mellom gudstjenestene som varer 30 min, er det minikonsert og kirkekaffi. Bursdagselskap, kirkens bursdag feires med kake til alle på Torvalmenningen. Barnemusikal, "Historien om Jesus" av Ivar Skippervoll, i Betlehem vises kl 16 og 18. Åpne kirker fra kl 14 til 18.

Pinseaften kveld Ungdomskonsert i Bergenshallen kl 21.00 – 24.00 Aktiviteter ved Bergenshallen, bl.a. fotballturnering

Pinsedag Lovsangsfest kl 18.00 ved Bergenshallen. Leker, aktiviteter, mat/forfriskninger fra kl 16.00.

2. pinsedag: Økumenisk gudstjeneste på Bergenhus

Osterøy 2. pinsedag: Middelalderdag med bl.a. friluftsgudstjeneste

Møre og Romsdal bispedømme Den regionale Jubileum 2000 komite, ved Marit Hasselgaard, Møre bispedømmekontor, tlf 71 25 06 70.

1. Pinsedag: Festarrangement, økumenisk storgudstjeneste på Molde stadion. Deltakere fra alle kirkesamfunn, 2000 barn i sang, Brass Brothers, en felles altertavle vil være synlig under gudstjenesten. Denne skal deles i biter slik at alle kirkesamfunnene får en bit hver. Det er ventet 10000 tilreisende til byen. Hele byen i fest. Det blir konserter rundt om i parker i byen. Selv ferjeselskapene har lagt om ferjerutene sine, slik at alle i Møre og Romsdal kan komme seg til festen.

Nidaros bispedømme Den regionale Jubileum 2000 komite, Kjell Ivar Berger, Nidaros bispedømmektr, 73 53 91 00.

Jesus-marsj i Trondheim, pinseaften Felleskirkelig samling i Erkebispegården i Trondheim 1. pinsedag kl 17.00. Jesus-fest kl. 22.00. 2. pinsedag: 2000 barn til Stiklestad i 2000 kl 13.00 – 19.00. En opplevelsedag for alle generasjoner. Barnegrupper, skoleklasser, familier menigheter deltar i markering av det nye årtusenet. Alt foregår ved Stiklestad Nasjonale kultursenter. Kl 16.00: Felleskirkelig gudstjeneste. Frelsesarmeens hornorkester deltar, samt rollefigurer som Moses, Jesus

og Olav den Hellige.

Sør-Hålogaland bispedømme Den regionale Jubileum 2000 komite, Jan Olav Røed, Sør-Hålogaland bispedømmekontor, tlf 75 54 85 50

Fellearrangement i Bodø. Båttur ut til øyene, bursdagsfeiring.

Nord-Hålogaland bispedømme Den regionale Jubileum 2000 komite, ved Finn Helland, Nord-Hålogaland bispedømmekontor, tlf 77 60 39 60.

Felles gudstjeneste i grotte på Nordkapp, 1. pinsedag. Deltakere fra Russland. Ulikt og spennende program.

Dette er bare noe av det som skjer i pinsehelgen. Ta kontakt regionalt/lokalt for mer informasjon

Kontaktperson for Jubileum 2000 nasjonalt: prosjektleder Svein Helge Rødahl, tlf 22 93 27 58, mob 918 39 033, pr 69 34 32 99.

Brev til utviklingsministeren om sosial utvikling og internasjonal rettferdighet

(09.06.2000)

Norges ansvar for sosial utvikling og internasjonal rettferdighet - Sentrale hensyn i forkant av FNs Oppfølgingskonferanse etter Det sosiale toppmøtet (Geneve 2000)

Som Utviklingsministeren er godt kjent med, har Den norske kirke vært involvert i arbeid for global rettferdighet gjennom mange år. Som medlemskirke i Kirkenes Verdensråd er vi nå blitt utfordret til å løfte fram de hensyn vi spesielt ønsker mer oppmerksomhet rundt i anledning FNs spesialsesjon om sosial utvikling i Genève 26.-30.juni.

Den norske kirke har vært aktivt med i norsk koordinering av forberedelsesprosessen fram mot denne sesjonen, blant annet gjennom å arrangere konferansen "Sosial utvikling - mellom jubelår og talentfinans".

Vi i Den norske kirke, som kirke i et av verdens rikeste land, kjenner oss på en særskilt måte utfordret av Evangeliets kall til arbeid for rettferdighet og vilje til å dele. Advarslene mot den form for blindhet for andres nød og den selvtilstrekkelighet som materiell rikdom kan føre med seg, er det også vel verdt å lytte til i vårt samfunn. Ropene fra de materielt sett fattige i vår verden hører vi som et kall til omvendelse, men også som en kilde til håp; håp om at det gjennom samarbeid og langsiktig innsats er mulig å komme urettferdigheten til livs.

I anledning spesialsesjonen 5 år etter det sosiale toppmøtet i København, vil vi i særlig grad framheve at de rike land nå må vise konkret vilje til å følge opp tidligere løfter og forpliktelser i politisk handling.

Av de fremste utfordringene i denne sammenheng vil vi gjerne få peke på følgende:

- 1) Generelt må en arbeide målrettet mot å motvirke en nærmest innebygget tendens i alle institusjoner, inkludert internasjonale institusjoner, til å arbeide til fordel for de allerede mektige.
- 2) Løftene avgitt av mange av de rikeste landene er ikke innfridd, og det er et økende gap mellom verbale intensjoner og praktisk politikk;
- 3) De internasjonale forhandlingene om gjeld må sikre en virkelig varig løsning på gjeldsproblemene;
- 4) Byrdene som følge av valutaspekulasjon og finansiell ustabilitet faller i urimelig grad på de fattige, på samme tid som offentlige midler brukes til å ivareta forpliktelsene for private investorer - ofte grunnlagt i ønsket om finansiell stabilitet;
- 5) Viktige elementer i handelspolitikken i i-landene bidrar til global urettferdighet, særlig omfanget på eksportsubsidier og økte tollsatser ved økt bearbeidingsgrad, noe som gir produsenter i de rike landene bedre betingelser;
- 6) Det internasjonale patentregimet (TRIPS under Verdens Handelsorganisasjon - WTO) tillater selskaper å ta patent på - og sikre eksklusiv bruk av - frø og annet livsviktig materiale. Dette bidrar til å redusere bærekraftigheten og selvforsyningsgraden for lokalsamfunn, særlig urfolkssamfunn;
- 7) Vi ser fortsatt en klar tendens til at befolkningen i u-landene i stor grad ekskluderes fra viktige beslutningsfattende fora. Det fører i en del tilfeller til at disse bygger alternative maktbaser med grunnlag i etniske eller andre partikularistiske identitetstrekk, noe som igjen kan utløse sosial uro og bruk av vold.

Disse utfordringene krever at vi som kirke og som nasjon stadfester og fornyer grunnleggende forpliktelser:

- 1) Den norske kirke har lært mye om forholdet mellom tro, rikdom og rettferdighet fra våre søsterkirker, og vil fortsette med å gjøre deres stemme hørt;
- 2) Den norske kirke stadfester at vi som kirke i ett av verdens rikeste land, har en særlig moralsk forpliktelse i spørsmål om global rettferdighet;
- 3) Den norske kirke vil arbeide for økt bevissthet i den norske befolkningen om vårt ansvar for rettferdighet - som forbrukere, investorer, givere, beslutningspåvirkere - på bakgrunn av den store velstanden vi disponerer i forhold til de fattige land;
- 4) Den norske kirke vil overfor den norske regjeringen fremme krav om økt innsats for gjeldsettergivelse, for et internasjonalt handels- og finanssystem som først og fremst ivaretar hensynene til de fattigste, og en fornuftig regulering av internasjonale selskaper;
- 5) Den norske kirke vil gjennomgå kritisk sine egne eiendommer og fond, og vurdere hvordan disse best kan forvaltes, også til beste for mennesker i andre deler av verden;
- 6) Den norske kirke vil fortsatt arbeide for økt rettferdighet også i en norsk samfunnsvirkelighet, og søke samarbeid med relevante organisasjoner i dette arbeidet.

Det er myndighetene som har ansvar for å sikre og fremme rettighetene for alle mennesker. Norge har i sine forberedelser til 5 års-evalueringen av Det sosiale toppmøtet løftet fram menneskerettighetene som et såkalt gjennomgående tema. På denne bakgrunn forventer vi at Norge arbeider for politiske vedtak og sikrer økonomiske overføringer som setter regjeringer i alle land i stand til å prioritere sosial utvikling.

Med vennlig hilsen

Odd Bondevik Bispemøtets preses

Tormod Engelsviken Leder i Mellomkirkelig råd for Den norske kirke

Inger Johanne Wremer visepresident i LVF

(16.06.2000)

Wremer ble av Mellomkirkelig råd nylig valgt som Den norske kirkes representant i rådet for Verdensforbundet etter Sigrun Møgedal, som sa fra seg vervet da hun ble statssekretær i Bistandsdepartementet. Møgedal var også visepresident for økonomiske spørsmål og eksekutivkomitemedlem.

Yrkesmessig ble Inger Johanne Wremer nylig direktør i Handels- og servicenæringens hovedorganisasjon etter å ha vært ekspedisjonssjef i Barne- og familiedepartementet. Wremer har internasjonal erfaring fra komiteer i Nordisk Ministerråd, Europarådet og FN-sammenheng. Blant kirkelige verv har Wremer vært medlem av Kirkerådets diakoni- og samfunnsråd og nestleder i Institutt for Kristen Oppseding.

Rådsmøtet i LVF som har 49 medlemmer fra 128 medlemskirker i 70 land, skal velge sted for neste generalforsamling i 2003 eller 2004. Etter at Island har trukket sitt kandidatur, står valget mellom Canada og Tyskland. Siste generalforsamling ble holdt i Hong Kong i 1997. Christian Krause, Tyskland, er president i Det Lutherske Verdensforbund og Ismael Noko, Zimbabwe, generalsekretær. (Kirkeinfo)

Kontaktperson: Generalsekretær Stig Utnem i Mellomkirkelig råd for Den norske kirke treffes under generalforsamlingen på mobiltelefon 95 23 90 45.

16 vil bli KUI-leder

(20.06.2000)

Søkerne er lærer Siri Lappegård (44), Stange, forkynner Johannes Redse (43), Enebakk, prosjektarbeider Brit Rønningen (39), Bergen, forsker Margit Løyland (40), Bærum, lærer Wenche Fladen (26), Oslo, student Knut Arild Nupen (25), Oslo, informasjonsleder Margrete Kilde Nes (30), Oslo, student Ragnhild Konnestad (28), Oslo, prosjektleder Vigdis Tvedt (29), Oslo, cand. theol. Steinar Ims (28), Oslo rådgiver Ingrid Louise Hauge (53), Asker, student Jan Bjarne Sødal (40), Oslo, informasjonsrådgiver Morten Eriksen (44), Asker, student Wenche Fone (27), Oslo, og daglig leder Petter Axel Buer (26), Oslo. En søker ønsker ikke navnet offentliggjort. (Kirkeinfo)

Tre nye uten cand.theol-grad kan bli prester

(22.06.2000)

- Vi tror denne ordningen vil bli til berikelse for kirken. Ordningen gir rom for at mennesker med ulik livserfaring, ulik bakgrunn og spesiell utrustning kan bli prester, sier Gunvor Heiene som er leder av evalueringsnemnda. Hun er også leder av Hamar bispedømmeråd. – Vi har i ti år arbeidet hardt for å få til denne ordningen, og først i fjor kom de nødvendige endringene i forskriftene fra Kirkedepartementet, sier Heiene. Det var ved kongelig resolusjon av 19. mars i fjor at det ble bestemt at personer uten graden cand.theol. kan vigsles til prestedtjeneste og tilsettes som prester i Den norske kirke.

Regelverket åpner for to veier til prestedtjeneste i tillegg til den vanlige veien via cand.theol.-graden: For det første kan man søke om godkjenning av kompetanse tilsvarende en cand.theol.-grad. Det vil si at man har studert like lenge, men på andre, beslektede fagfelt som kan berike, supplere og utvide prestedtjenesten. For det andre kan en biskop søke om fravik for kompetansekravene for en person som ellers er særlig kvalifisert for prestedtjeneste.

I tillegg til det nevnte, kreves det at søkere er over 35 år (den første kategorien) eller over 45 år (den andre kategorien). Videre må de som godkjennes, ta eksamen ved praktisk teologisk seminar. De må også tilsettes av et bispedømmeråd og bli ordinert av en biskop før de blir prester.

For å behandle søknadene om godkjenning for prestedtjeneste uten cand.theol.-grad har Kirkerådet nedsatt en evalueringsnemnd. I nemnda er det fem medlemmer: ett fra de teologiske fakultetene, ett fra de praktisk-teologiske seminarene, ett fra Presteforeningen, og to leke medlemmer oppnevnt blant Kirkemøtets medlemmer. De som er oppnevnt i henhold til dette, er Trond Skard Dokka, Halvor Nordhaug, Tor Johan Grevbo, Gunvor Heiene (leder) og Klaus Iversen. Sekretær er Tone Thorp fra Kirkerådets sekretariat.

Det er fem personer som har fått tilkjent kompetanse tilsvarende en cand.theol.-grad: Åslaug Elvebakk, 52 år, Oslo, vikarlærer ved Santalmisjonens Gå-Ut-senter i Hurdal, tidligere landsungssekretær i Santalmisjonen i 15 år. Rune Rasmussen, 41 år, Stavanger, leder av Det Norske Misjonsselskaps hjemmearbeid, tidligere landsungssekretær og markeds- og informasjonssjef samme sted. Ingolv Gjedrem, 53 år, Hammerfest, prestevikar i Nord-Hålogaland, tidligere misjonær for Misjonssambandet og lærer i videregående skole. Mette Buvik Sivertsen, Oslo, lektor og prestevikar. Anders Mathias Larsen, 54 år, Feda, tidligere Kvinesdal-ordfører, lagssekretær og lærer. Larsen fullførte praktikum på Misjonshøgskolen i Stavanger nå i vår, og blir søndag 25. juni den første som vigsles til prest i Den norske kirke uten å være cand.theol.

Dessuten har to personer oppfylt kravene for å fravike kompetansekravene i forskrift om tilsetting av menighetsprest. Det er Jon Ytrehorn, 59 år, Hornindal, kateket og prestevikar, og Rune Andreassen, 50 år, Haugesund, ansatt i Santalmisjonen i 25 år og prestevikar. (Kirkeinfo)

For mer informasjon: Kontakt Gunvor Heiene, tlf 61 34 92 15 (prv), 61 34 63 00 (arb), e-mail: rheiene@online.no. Eller kontakt Tone Thorp, tlf arb 22 93 27 78, e-mail: tone.thorp@kirken.no.

Kirkerådets leder om tilsetting i Oslo: - Alvorlig for tillit og samhold i kirken

(22.06.2000)

Kongsvik mener det blir vanskelig å få forståelse for hvorfor kirken skal bruke tid og krefter på omfattende utredningsprosesser, hvis det ikke er trygghet for at de kirkelige organene selv kjenner seg forpliktet av de vedtak som gjøres av Kirkemøtet. Hun sikter her blant annet til Kirkerådets utredningsarbeid om de kirkelige organers myndighetsforhold til hverandre, og Bispemøtets utredning om samlivsetiske spørsmål.

- Det er betydelig uro i vår kirke som følge av homofilisaken, og en preste-tilsetting som bryter med Kirkemøtets vedtak, vil bidra til å forsterke uroen, sier Kirkerådets leder.

Kongsvik påpeker at Kirkemøtet har erkjent at det er ulike syn i Den norske kirke når det gjelder tilsetting av personer som lever i homofilt samliv, og har bedt om at det blir utvist respekt for meningsforskjeller.

- Men Kirkemøtet har nær enstemmig vedtatt å be biskopene i sin embetsutøvelse og forvaltningsorganene i sin tilsettingspraksis om å legge til grunn at personer som lever i homofilt samliv ikke kan inneha kirkelig tjeneste som vigslet prest, diakon og kateket. Hvis det skal skje endringer i kirkens ordninger, så må det eventuelt skje gjennom nye vedtak og ikke ved å sette til side de vedtak og ordninger kirken har, sier Kirkerådets leder Gunvor Kongsvik. (Kirkeinfo)

Presteansettelse i Oslo - fellesskap i vår kirke

(23.06.2000)

Tilsetningen tilspisser imidlertid ytterligere situasjonen i vår kirke – både i spørsmål om homofilt samliv og kirkelig tjeneste, og når det gjelder manglende lojalitet til ordningene og den demokratiske prosess i vår kirke.

Et samlet bispemøte uttalte i 1997: ”Hensynet til menighetene tilsier at det bør være felles ordninger. Bispemøtet vil derfor samlet oppfordre til respekt for de retningslinjer Kirkemøtet vedtar, og biskopene vil selv respektere Kirkemøtets beslutningsmyndighet.” Dette vedtaket står fortsatt fast.

Våren 1999 brøt Hamar biskop med vedtak i Bispemøtet, da hun tok inn i tjenesten igjen en lesbisk prest etter inngått partnerskap. Nå har Oslo Bispedømmeråd brutt med vedtak i Kirkemøtet ved å tilsette en homofilt samboende som prest i Majorstua. Dette er brudd med en felles praksis, som tvinger på kirken løsninger og ordninger som strider mot dens offisielle syn. Trinn for trinn brytes lojaliteten til kirkens fellesskap og ordninger ned.

I denne situasjonen vil vi igjen fremholde at homofilt og lesbisk samliv ikke finner dekning i Guds ord. De som vigsles til kirkelig tjeneste, forplikter seg til å forkynne Guds ord klart og rent, og til å legge vinn på å leve i samsvar med dette. Vi vil fortsatt legge Bispemøtets og Kirkemøtets vedtak til grunn og ikke ansette homofilt og lesbisk samboende i vigsele stillinger.

Vi vil videre peke på fire forhold:

1. Kirkemøtet fastslo i 1999 at vedtak fattet på vegne av Den norske kirke som trossamfunn må oppfattes som autoritative. Man ønsket imidlertid å utrede uklare punkter i forholdet mellom kirkemøtets og biskopenes myndighet. Den aktuelle ansettelsessaken neglisjerer den utredningen som Kirkerådet nå har satt i gang.
2. Biskopene i Den norske kirke skal på en særlig måte ivareta enheten i kirken. For kirken blir det problematisk når biskoper bryter med Kirkemøtets enstemmige vedtak.
3. Som biskoper har vi både et selvstendig og et felles ansvar for prestatjenesten i vår kirke. Det er den enkelte biskop som ordinerer, men det er en ordinasjon til tjeneste i hele kirken, og ikke bare til det enkelte bispedømme. Det er tidligere uttalt at forskjellige syn i homofilisaken ikke er kirkesplittende. Men dette utsagnet har hele tiden vært gitt i en sammenheng som forutsetter ens praksis og felles ordninger. Når noen biskoper nå egenrådig etablerer ny praksis på tvers av kirkens offisielle syn, skaper dette et brudd i biskopenes felles ledelse av prestatjenesten.
4. Bispemøtet har satt i gang en bred samlivsetisk utredning ut fra et ønske om å styrke samtalen og arbeidet med det pastorale og diakonale ansvar for de homofile og lesbiske i kirkens fellesskap. Når en nå handler på tvers av kirkens vedtak og ordninger i denne sak, blir disse prosessene i høy grad vanskeliggjort.

Det er nødvendig at biskopene kommer sammen så snart som mulig for å drøfte den situasjonen som er oppstått. Vi vil imidlertid oppfordre alle som kjenner ansvar for vår kirke, om å slutte en bønnering rundt menigheter og medarbeidere, rundt Kirkemøtet og Kirkerådet, rundt Bispemøtet og Bispedømmerådene. Vi vil oppfordre til forbønn for arbeidet med kirkens ordninger og for livet i våre menigheter – at vi kan fremstå som en frimodig kirke som lever i troskap mot Guds Ord, og som bevarer evangeliets kraft – til frelse for hver den som tror.

23. juni 2000.

Odd Bondevik, Biskop i Møre bispedømme

Ernst Baasland, Biskop i Stavanger bispedømme

Ole D. Hagesæther, Biskop i Bjørgvin bispedømme Ole Christian Kvarme, Biskop i Borg
bispedømme

Øystein Larsen, Biskop i Sør-Hålogaland bispedømme

Olav Skjevesland, Biskop i Agder bispedømme

Finn Wagle, Biskop i Nidaros bispedømme

Presentasjon av 'Lys og salt - visjoner for morgendagens kirke' - lederkonferanse mars 2001

(26.06.2000)

Sentrale temaer på konferansen vil være åndelig fornyelse og spiritualitet, menigheter som virker misjonerende lokalt og globalt og inkluderende cellegrupper som blir byggesteiner i menighetene. Arrangører: Det Norske Misjonsselskap i samarbeid med: Alfa Norge Den norske Santalmisjon Kirkerådet Korsveibevegelsen Norges Kristelige Student og Skoleungdomslag Norsk Kristelig Studieråd Misjonshøgskolen Navigatørene Oasebevegelsen Stavanger Bispedømme Willow Creek Norge

På pressekonferansen deltar Kjetil Aano og Rune Rasmussen fra Det Norske Misjonsselskap, Marianne Kraft fra Den norske Santalmisjon, Jan Gossner fra Oasebevegelsen og Kåre Rune Hauge fra Norges Kristelige Student og Skoleungdomslag/Willow Creek.

Brosjyre med visjonsdokument vil bli delt ut på pressekonferansen.

Kirkemøtet 2001 til Lillehammer

(26.06.2000)

-Tilbudet fra Lillehammer tilfredsstiller best de krav Kirkerådet har stilt til møtested for Kirkemøtet, når det gjelder lokaliteter og økonomi, sier Kirkerådets direktør Erling J. Pettersen.

Kirkerådet, som har 15 medlemmer, vedtok på sitt møte i Hedalen i februar i år å delegere til direktøren å fastsette sted for Kirkemøtet 2001. Det ble da lagt inn visse forutsetninger, blant annet på bakgrunn av en spørreundersøkelse om hvordan Kirkemøtes delegater vurderte Kirkemøtet 1999, som ble holdt i Erkebispegården/Hotel Britannia i Trondheim. Forutsetningen er at det skal tas hensyn til at både Kirkemøtets medlemmer og sekretariat får gode arbeidsforhold, at plenumssalen er stor nok til å romme både møtet, presse og publikum, og at det må finnes egnet kirke eller kapell i rimelig nærhet. Kirkerådet sa også at økonomien må veie tungt ved valg av Kirkemøtested.

Kirkemøtet 2000 skal holdes i Trondheim fra mandag 13. til lørdag 18. november. Møtested er Erkebispegården og Hotell Augustin. (Kirkeinfo)

Kontaktpersoner: Direktør Erling J. Pettersen, tlf. 22 93 27 80, privat 22 26 12 05, mobil 90 12 58 50, eller administrasjonssjef Jan-Oluf Skonnord, tlf. 22 93 27 68.

Odd Bondevik ny styreleder i Det Norske Bibelselskap

(29.06.2000)

- Jeg sa ja til å bli styreleder fordi jeg har stor interesse for bibelarbeid. Jeg vil gjerne arbeide for økt bibellesing, for bibelmisjon, og er interessert i spørsmålene rundt bibeloversettelse, sier Bondevik som naturlig nok hadde som motforestilling at vervet betyr merarbeid i forhold til det han allerede har.

- Som generalsekretær i Misjonsselskapet så jeg hvor stor betydning bibeloversettelse og bibelspredning hadde i misjonsarbeidet. Derfor kjenner jeg meg hjemme i Bibelselskapets arbeid for bibelmisjon, sier Bondevik.

I tillegg til Bondevik er disse valgt til styret i Det Norske Bibelselskap: Per Arne Dahl (ny), Inger Johanne Reiestad Hansen (gj.v.), Laila Eriksen (gj.v.), Jan Olaf Tønnevold (gj.v.) og Ragnhild Strøm Torjuul (gj.v.), alle fra Den norske kirke. Fra andre kirkesamfunn kommer disse: Jorunn Wendel (gj.v.), Rolf Kvinge (gj.v.), Sveinung Lorentsen (tidligere 1. varamedlem). Som nestleder er Jorunn Wendel gjenvalgt.

Våkenatt for gjeldsslette

(29.06.2000)

Mange steder finner det sted bønnevaker og våkenetter for å be for statslederne som skal ta beslutninger. Menighetene oppfordres til å følge opp dette, ved å ta dette med i forbønnen under gudstjenesten søndag 23. juli, som er den dagen vedtaket fattes. Det arbeides også for at kristne stevner som foregår denne helgen, skal ta forhandlingene som foregår i Japan, med i sine markeringer og fester lørdag kveld eller natt.

Kontaktperson: Hans Morten Haugen, tlf 22 93 27 50. E-mail: hans.morten.haugen@kirken.no

Menighetsrådsvalg 2001 uten ekstramidler

(11.07.2000)

På bakgrunn av bestillinger både fra Kirkedepartementet og Kirkerådet har en sekretariatsgruppe fra Kirkerådet og Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon laget en tiltaksplan for neste menighetsrådsvalg, som av Kirkemøtet er fastsatt til 2. og 3. søndag i oktober 2001, det vil si 14. og 21. oktober. Planen tar utgangspunkt i at Den norske kirke medlemmer har krav på informasjon om et valg der de er valgbare og har stemmerett, og foreslår en rekke tiltak som krever ekstrabevilgninger for å bli gjennomført. Tiltaksplanen omfatter blant annet erfaringsundersøkelse blant menighetsrådsmedlemmer, informasjonskampanjer rundt nominasjon og valg med utsending av valgkort til alle kirkemedlemmer, valginformasjon på Internett og kursvirksomhet. Tiltakene gjelder årene 2000-2002 og er samlet kostnadsberegnet til vel fem million kroner i sentrale tiltak. Stortinget har likevel i forbindelse med behandlingen av revidert nasjonalbudsjett i juni ikke bevilget noen midler til gjennomføring av tiltaksplanen for 2000.

Forslag om prøveopplegg med valg samtidig med neste Stortingsvalg

Ett av tiltakene det arbeides med i forbindelse med menighetsrådsvalget i 2001 er at det i noen utvalgte menigheter kan gjennomføres et prøveprosjekt med å legge valget til samme dag som Stortingsvalget søndag 9. og mandag 10. september 2001. Forslaget kommer opp til behandling på Kirkerådets møte i september, da årets Kirkemøte-saker skal forberedes. Det er nemlig Kirkemøtet som har myndighet til å foreta endringer i valgreglene for menighetsrådsvalg.

En slik prøveordning med kirkevalg samtidig med stortingsvalget i en del prøvemenigheter, vil kunne imøtekomme noe av det engasjementet som er lokalt og sentralt for å få økt oppmerksomhet og oppslutning om kommende menighetsrådsvalg.

Ved en prøveordning med valg samme dager som Stortingsvalget neste år, kan det blir foreslått at hvert bispedømme får muligheten til å velge ut inntil 10 menigheter som blir med på prøveordningen. Det blir snakk om valg samtidig til Storting og menighetsråd, men ikke i samme lokale.

Det legges imidlertid ikke opp til store endringer i valgreglene. Hovedfokus vil bli satt inn på å utnytte de mulighetene som reglene gir til å få større bredde i nominasjonsarbeidet, muligheter for forholdstallsvalg (bruk av flere lister), flere valgdager og forhåndsstemmegivning. Det satses blant annet på å tilrettelegge valget slik at velgere som midlertidig oppholder seg borte fra hjemstedet, kan få forhåndsstemme via nærmeste menighetskontor. (Kirkeinfo)

Kontaktpersoner: Direktør Erling J. Pettersen, tlf. privat 22 26 12 05, mobil 90 12 58 50, eller informasjonssjef Dag Stange, tlf. privat 64 94 54 80, mobil 93 09 49 58.

Tre nyansettelser i de sentralkirkelige råd

(11.07.2000)

Torbjørn B. Hjorthaug jurist i Kirkerådet

Førstekonsulent i Olje- og energidepartementet Torbjørn Backer Hjorthaug (30), Oslo, er av Kirkerådet tilsatt i nyopprettet stilling som rådgiver i kirkerett og forvaltning i Kirkerådet for Den norske kirke. Det var seks søkere til stillingen, som stilte krav om juridisk embetseksamen.

Hjorthaug er cand. jur. fra Universitetet i Oslo og har vært vitenskapelig assistent i offentlig rett ved samme universitet før han ble juridisk konsulent i Olje- og gassavdelingen i Olje- og energidepartementet. Hjorthaug har i sine studier levert arbeider som omhandler professor Frede Castbergs kirkerett.

Den nye kirkejuristen i Kirkerådet skal arbeide med kirke- og forvaltningsrettslige spørsmål, og blant annet være sekretær for utvalget som fram til mars 2001 på oppdrag fra Kirkemøtet skal komme med en innstilling om myndighetsforholdet mellom de ulike kirkelige organer. (Kirkeinfo)

Vebjørn Horsfjord KUI-leder

Kapellan Vebjørn Horsfjord, Fetsund, er tilsatt i et vikariat i stillingen som daglig leder av Kirkens U-landsinformasjon i de sentralkirkelige råd for Den norske kirke. Vikariatet gjelder for to år mens KUI-leder Estrid Hessellund er landkoordinator for Kirkens Nødhjelp i Eritrea. Det var 16 søkere til stillingen. Vebjørn Horsfjord har etter presteutdanning hatt videreutdanningsopphold i teologi i Madras i India. Han har yrkespraksis fra vikariater som prest ved Aker sykehus, koordinator med teologisk fakultet ved Universitetet i Oslo og konsulent i Mellomkirkelig råd. (Kirkeinfo)

Joar Haga teologisk konsulent i Mellomkirkelig råd

Cand. theol. Joar Haga (27), Sola / Oslo, er engasjert i et vikariat som teologisk konsulent de sentralkirkelige råd for Den norske kirke, med sekretæransvar for Teologisk nemnd under Mellomkirkelig råd. Haga har ett års studier fra en presteskole i Tanzania. Han vikarierer for teologisk konsulent Stephanie Dietrich, som har permisjon. (Kirkeinfo)

Olsok-gudstjeneste lørdag 29. juli kl. 17.00, på Vestfrontplassen ved Nidarosdomen

(25.07.2000)

Pilegrimer har med seg krukker med vann til gudstjenesten. Krukkene er båret langs pilegrimsledene fra Olavskilder og andre "hellige" kilder i Norden. Vannet samles i et stort kar på plassen med vann fra Olavskilden i Nidaros. Noen pilegrimer vil bære fram hilsener fra sine opphavssteder og vandringer.

Speidere fra KFUK og KFUM arrangerer i disse dager pilegrimsleir med daglige vandringer inn mot byen. Siste dag går veien fra Sverresborg til Domkirken, der de skal delta som forsangere under salmesangen ved gudstjenesten på Vestfrontplassen. Nytt av året er at dansere tilknyttet Steinerskolen vil delta med liturgisk dans under gudstjenesten.

Årets predikant er Keith Clements, generalsekretær i KEK (Konferansen av Europeiske Kirker) og baptistprest i England. Han vil tale ut fra teksten om kvinnen som møter Jesus ved Sykars brønn i Samaria. Nidarosbiskop Finn Wagle er liturg.

Gudstjenesten er både et arrangement i Olavsfestdagene og i Jubileum 2000, som er den kirkelige markering av årtusenskiftet. Hele hovedkomiteen for Jubileum 2000 vil være til stede under gudstjenesten, delta i prosesjonen og ved tenning av Betlehemslyset.

Etter gudstjenesten er det måltid på Vestfrontplassen for alle deltakende med pilegrimslaks, flatbrød og vann. (Kirkeinfo)

NÆRMERE INFORMASJON: Om gudstjenesten - rådgiver Kjell Ivar Berger hos Nidaros Biskop, tlf. 73 52 91 00. Om pilegrimsvandringer - pilegrimspresten i Nidaros, Kjell A Skartseterhagen, tlf 73 53 84 80/87, mob 97 71 57 59.

Klart ja til ny hovedtariffavtale i kirkelig sektor

(14.08.2000)

Oppgjøret har en økonomisk ramme som tilsvarer det som ble avtalt for kommunesektoren. Samlet for 2000 og 2001 er KA's oppgjør beregnet til å bli 0,18% dyrere enn i KS-området. Dette forklares med at med flere lavtlønte i tariffområdet, vil like kronetillegg på lønnstabellene gi høyere prosentvis lønnsvekst hos KA enn i KS-området. Oppgjøret har ellers tatt på alvor den pressede rekrutteringssituasjonen man har i Den norske kirke. Særlig har kateketene fått uttelling for sine krav. Dette må ses i sammenheng med de pågående forhandlinger mellom KA, staten ved Kirkedepartementet og Kateketforeningen om overføring av arbeidsgiveransvaret fra stat til de kirkelige fellestrådene. Lønnsforskjellene mellom de to områdene, stat og KA, har vært et problem i overføringsforhandlingene. I KA's sektor blir det ikke lokale forhandlinger i år, slik som i kommunal sektor. Derimot er det avsatt en relativt stor pott til slike forhandlinger neste år. Dette er i overensstemmelse med et tydelig budskap fra arbeidsgiverkonferansene i vår. Når det gjelder den utvidede ferien, to ekstra dager i 2001 og to i 2002, som også er gjort gjeldende for KA's tariffområde, lover statsministeren å ta med utgifter til dette i proposisjonen om kompensasjon til kommunene for utgifter ved utvidet ferie. Brevet er ansett å være et viktig signal om kommunens økonomiske ansvar i denne forbindelse. (Kirkeinfo)

Kontaktpersoner i Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon:

forhandlingssjef Steinar Moen, tlf. 23 31 04 43, mobil: 909 40 088, e-post: steinar.moen@ka.no
rådgiver i forhandlingsavdelingen Øystein Dahle Kraft, tlf. 23 31 04 46, mobil: 995 04 440, e-post: oystein.kraft@ka.no
redaktør Oscar J. Garnes, 35 07 27 65, mobil: 901 88 544: oscar.garnes@ka.no

Biskopene samles til internt drøftingsmøte 23. august

(21.08.2000)

Til redaksjonen

Biskopene i Den norske kirke samles i Oslo onsdag 23. august til internt møte for å drøfte den kirkelige situasjonen etterat Oslo bispedømmeråd 22. juni tilsatte en homofilt samboende prest som kapellan. Møtet er kommet i stand etterat et flertall av biskopene i et brev 23. juni bad om et snarlig møte for å drøfte den situasjonen som var oppstått.

Hamar biskop Rosemarie Köhn og Sør-Hålogaland biskop Øystein I. Larsen har meldt forfall til møtet.

Det er ikke lagt opp til noe vedtak i det interne drøftingsmøtet. Det inviteres heller ikke til noen etterfølgende pressekonferanse, men Bispemøtets preses Odd Bondevik er tilgjengelig for eventuelle spørsmål ved møteslutt kl. 1800 i 3. etasje i Kirkens hus, Underhaugsveien 15.

Førstkommende bispemøte holdes i Oslo fra 29. september til 3. oktober.

Kontaktpersoner: Bispemøtets sekretær Terje Fonk, mobil 95 27 22 51, eller Kirkens informasjonstjeneste, Dag Stange, tlf. 22 93 27 72, mobil 93 09 49 58

Jørund Midttun studierektor ved Liturgisk senter

(23.08.2000)

Jørund Midttun, som skal videreføre det arbeidet Bjørdal startet, kommer fra stillingen som kapellan i Nes i Hallingdal. I tillegg til den teologiske utdanning har han studier i historie og statsvitenskap. Både i studietiden og senere har liturgi og gudstjenesteliv stått sentralt i hans interessefelt. Han tiltrer i midten av september. Styringsgruppen for Liturgisk senter møtes 11. september, og her vil videreføringen av Liturgisk senters arbeid stå sentralt.

Liturgisk senter er et ressurs- og kompetansesenter i liturgi, hymnologi og kirkemusikk. Senteret skal utvikle et faglig miljø for gudstjenestefeiring og liturgisk spiritualitet. Senteret arrangerer konferanser, seminarer og konsultasjoner, tilbyr rådgivning og veiledning, og bygger opp en mediasamling/bibliotek for det liturgiske feltet. Senteret utgir en liturgisk skriftserie og et nyhetsbrev. (Kirkeinfo)

For mer informasjon: Kristian Stendahl, tlf 73 53 91 00.

Redegjørelse fra biskop Gunnar Stålsett: Ikke løftebrudd i homofilisaken

(24.08.2000)

Når det gjelder homofilisaken har jeg deltatt i en votering i Bispemøtet 1999 og i Kirkemøtet samme år og senest i vår i Lærenemndas behandling av den såkalte Tunsbergsaken.

Bispemøtet mai 1999

I Bispemøtet mai 1999 stemte jeg sammen med biskopene Køhn, Osberg og Steinholt for en uttalelse der vi sier: ”Når det er viktig for oss å arbeide for at homofilt samliv skal bli akseptert også i kirken, er det av hensyn til de homofile og deres menneskeverd.” I uttalelsen gjør vi det klart at vi kjenner oss forpliktet på Skriftens vitnesbyrd om Kristus som aldri diskriminerte noe menneske, og vi presiserte at ”vårt syn bygger på en helhetsforståelse av Skriftens budskap”. Vi gjorde rede for det dilemma som oppstår når en biskop ikke kan følge Kirkemøte vedtak og Bispemøtevedtak. ”Biskopen må da som ellers handle i overensstemmelse med sin forpliktelse på Kirkens læregrunnlag”

Rent konkret når det gjelder ansettelse av en homofilt samlevende prest, sier vi at ”det vil være viktig for oss at en tilsetting ikke fører til strid eller splittelse i menigheten,” og at ”vi vil ta de helhetskirkelige hensyn som vi finner rimelige”.

Dette presiserer vi slik: ”Et vedtak i Kirkemøtet som det høyeste synodale organ i Kirken vil alltid ha stor vekt for oss i vår tjeneste som biskoper. Samtidig må vi fremholde vårt selvstendige ansvar. Når biskopen treffer sin avgjørelse, må alle relevante forhold tas i betraktning. Dersom en som lever i homofilt samliv blir tilsatt av bispedømmerrådet etter positiv uttalelse fra menighetsrådet, kan menighetsrådets uttalelse og bispedømmerrådets vedtak veie så tungt at det oppveier hensynet til Kirkemøtets vedtak”, (min uth.) heter det i vår uttalelse fra Bispemøtet.

Jeg har således ikke stemt for noe i Bispemøtet som jeg så skal ha vært illojal overfor.

Kirkemøtet november 1999

Kirkemøtet høsten 1999 behandlet etter innstilling fra Kirkerådet ikke homofilisaken, til tross for at det ved Bispemøtets delte vedtak i saken var oppstått en ny situasjon. Jeg hadde bedt om at saken måtte opp i full bredde.

Jeg ønsket å redegjøre for Kirkemøtet, slik jeg hadde gjort overfor Bispemøtet, hvorfor jeg ikke kunne følge de kompromissvedtak som var fattet før min tid, både i Bispemøtet og i Kirkemøtet.

I stedet fremmet Kirkerådet sak om Kirkemøtets myndighet, med klar brodd mot Bispemøtets mindretall og mot bispeembetets selvstendighet etter vår kirkes ordning. Kirkerådets eget forslag ble imidlertid avvist av Kirkemøtet, og det forslag som til sist ble enstemmig vedtatt, nevnte ikke homofilisaken i det hele tatt.

Vedtaket i Kirkemøtet sier det selvsagte at Kirkemøtet har myndighet på de områder som det er tillagt etter lov eller delegasjon. (Vedtaket gjør det ikke klart at Kirkemøtet ikke har myndighet til å instruere andre organer i kirken, og at det heller ikke kan fastsette kvalifikasjonskrav for prester).

Det punkt i vedtaket som er mest relevant når det gjelder påstanden om at jeg skal ha vært illojal overfor vedtak jeg selv har vært med på, er vedtakets punkt 2. Det sier at Kirkemøtet kan fatte vedtak og avgi uttalelser også i saker som ikke er rettslig forpliktende i viktige spørsmål for kirken som trossamfunn. Selv om slike vedtak og uttalelser ikke har formell kirkerettslig status, og dermed ikke kan binde organene juridisk, er dette autoritative vedtak som det forventes at kirkens organer forholder seg lojalt til. Kirkemøtet fremholder at Den Hellige Skrift har øverste myndighet i en

luthersk kirke når det gjelder lærespørsmål.”

I debatten uttalte jeg meg i overensstemmelse med det mindretallet i Bispemøtet hadde sagt, nemlig at et vedtak i Kirkemøtet alltid vil ha stor vekt, samtidig som biskopene har et eget embetsansvar. Jeg sa også klart fra at min tilslutning til dette vedtaket ikke rokket ved vår uttalelse fra Bispemøtet, og at jeg vil handle i overensstemmelse med min stemmegivning i Bispemøtet. Dette ble tydelig hørt og oppfattet både i møtet og i pressen.

Jeg har således ikke vært illojal overfor et vedtak jeg selv har vært med på i Kirkemøtet.

Når det gjelder de tidligere Kirkemøtevedtak, som jeg altså ikke har vært med på, som bl.a. hevder at det er forskjell på vigslede og ikke vigslede stillinger når det gjelder aksept av homofilt samliv, så har jeg hele tiden gjort klart at det ikke finnes noe teologisk grunnlag i en luthersk kirke for en slik distinksjon. Jeg har også avvist som uluthersk at det viktigste for Kirkens enhet er at vi har samme praksis i dette spørsmål. Etter vår Kirkes bekjennelse er det samstemmighet om evangeliets forkynnelse og sakramentenes forvaltning som er enhetens grunnlag i Kirken.

Lærenemnda mars 2000

Det har vært interessant å merke hvordan Lærenemndas uttalelse i Tunsbergsaken av enkelte aktører forsøkes skjøvet under teppet i dagens diskusjon. Tvert imot har den den aller største betydning for forståelsen av homofilspørsmålets vekt i forhold til kirkens enhet. Denne uttalelse har naturligvis vært viktig for avgjørelsen i den såkalte Majorstuasaken.

I Lærenemndas konklusjon står jeg sammen med alle de øvrige biskoper, unntatt biskop Odd Bondevik, i å uttale at selv om uenigheten i homofilspørsmålet er en belastning for enheten og fellesskapet i kirken, er ikke uenigheten ”av en slik art at den nødvendigvis må føre til brudd i fellesskapet om Ord og sakrament.”

Lærenemnda uttaler også: ”Etter Lærenemndas vurdering opphever ikke den foreliggende uenighet (i homofilisaken) Kirkens enhet.” Hele Lærenemnda anser homofilspørsmålet som et viktig lærespørsmål. Det er viktig at Lærenemnda, som er Kirkens øverste organ i konflikter om lærespørsmål, i Tunsbergsaken har uttalt seg på linje med alle tidligere Kirkemøte- og Bispemøte vedtak om at den foreliggende uenighet ikke er kirkesplittende. De som gjør Oslo bispedømmeråds ansettelse i Majorstua menighet til en kirkesplittende handling, gjør dette mot det teologiske votum fra Kirkemøte, Bispemøte og kirkens Lærenemnd.

Forpliktet på Kirkens lære og ordning

Til slutt vil jeg understreke at jeg også i den aktuelle sak helt og fullt kjenner meg forpliktet på Skriften og bekjennelsen, i overensstemmelse med min ordinasjon som prest og biskop i Den norske kirke.

Jeg anser det som viktig for vår kirke at vi har en delt maktstruktur i vår kirke. Jeg har alltid støttet arbeidet for at vi skulle få en synodal, lekmannsdominert rådsstruktur, representert med menighetsråd, bispedømmeråd og kirkeråd/kirkemøte. Etter vår nye kirkelov har Kirkelig Fellesråd også en viktig rolle i den synodale struktur.

Jeg er like overbevist om at det hører til vår kirkes bekjennelse og ordning å ha en embetslinje. Etter vår kirkes bekjennelse er denne i første rekke representert med prest, prost og biskop, men den omfatter også andre tjenester som diakon, kateket og kantor. Biskopene er de fremste bærere av dette embete, hver for seg og i fellesskap.

Ledelsen i kirken må utøves i et samspill mellom den synodale og den embetsmessige struktur, og med klar forståelse av de enkelte instansers myndighetsområde. Innenfor vår statskirkeordning har

Kongen et overordnet forvaltnings- og ledelsesansvar og Stortinget har et visst lovgivningsansvar og det avgjørende økonomiske ansvar.

Mye er delegert til kirkemøte, bispedømmeråd og biskopene. Men i overskuelig framtid vil vi, med den nødvendige gjensidige respekt, kunne fungere godt som folkekirke i et samvirke mellom disse autoritetslinjer i Den norske kirke.

Ordets rette forkynnelse og sakramentenes rette forvaltning er og blir fundamentet for enhet i en kirke som omfatter alle dømte som vil tilhøre denne kirke. Det er denne enhet biskopene er kalt til å stå vakt om.

Oslo bispestol, 23. august 2000.

Uttalelse fra fem biskoper: Kirkens enhet og veien videre

(24.08.2000)

I et uformelt møte 23. august drøftet biskopene situasjonen etter tilsettingen av en homofilt samlevende prest i Majorstuen menighet. I dette møte deltok fem av flertallsbiskopene, mens to var forhindret. I etterkant vil vi henvise til vår uttalelse av 23. juni og kort kommentere det som har skjedd, og som nå må skje. I tillegg vil hver enkelt biskop gi sin veiledning i de enkelte bispedømmer.

1. Biskopene har ved sin ordinasjon lovet å fremme og bevare enheten i kirken. Vi har derfor i det lengste søkt felles løsninger og praksis, også når vi har vært delt i synet på homofilt samliv. Med sitt handlingsvalg i tilsettingen i Majorstuen har Oslo biskop brutt denne enhet og skjerpet striden i vår kirke. 2. Den norske kirkes offisielle syn og praksis når det gjelder homofilt samliv, er det samme som andre kirkesamfunn i vårt land og de store kirkesamfunn i verden står for. Med sin handling og argumentasjon har Oslo biskop også brutt med denne enhet i den verdensvide kirke.

3. I en orientering henviser Oslo biskop til uttalelser om at ulike oppfatninger i homofilisaken ikke er kirkesplittende – senest Lærenemndas uttalelse. Men når Oslo biskop velger å se bort fra bibelske utsagn om samliv, signaliserer liturgiske handlinger og adopsjonsrett for homofilt samlevende, bryter han med den felles ramme som ligger i de nevnte uttalelser.

Vår kirke har i dag ikke organer eller instrumenter som kan takle det brudd med felles basis og praksis for prestatjenesten som har skjedd i Majorstuen menighet i Oslo bispedømme. Det vi kan og vil gjøre, er blant annet følgende:

1. Vårt primære bidrag må være å styrke en frimodig forkynnelse og undervisning – også vedrørende ekteskap og seksuelt samliv – som er i tråd med Guds Ord. Det innebærer en tydelig forkynnelse av Jesu frelsesverk og Den Hellige Ånds gjerning, av Guds nåde og Jesu kall til etterfølgelse og kristen livspraksis.

2. Vi vil samtidig opprettholde og innskjerpe de ordninger og den praksis for tjeneste i menighetene som Bispemøtet og Kirkemøtet har vedtatt, og vi vil arbeide for endringer i kirkens ordninger slik at vi igjen kan få felles praksis ved ordinasjon og tilsetting, og slik at brudd med denne praksis ikke kan bli stående.

3. Spørsmålet om alternativt tilsyn for vigslede medarbeidere skal behandles i nær fremtid. For vår del vil vi da vurdere om alternativt tilsyn skal gjøres gjeldende i bispedømmer der biskopen har brutt med det offisielle syn i en viktig læresak.

Tilsettingen av en homofilt samlevende prest i Majorstuen menighet har skjerpet teologiske motsetninger i vår kirke. I denne situasjon vil vi oppfordre menigheter og medarbeidere til å stå sammen med oss i et arbeid på alle plan for et kirkeliv og menighetsliv som er tro mot Guds Ord, som bevarer den evangeliske enhet og er frimodig i sitt vitnesbyrd om frelsen i Jesus Kristus.

24. august 2000

Odd Bondevik, Biskop i Møre bispedømme Ernst Baasland, Biskop i Stavanger bispedømme Ole D. Hagesæther, Biskop i Bjørgvin bispedømme Ole Chr. M. Kvarme, Biskop i Borg bispedømme Olav Skjevesland, Biskop i Agder bispedømme

Hilde Ruus vinner av skrivekonkurransen om drikkepress

(28.08.2000)

Program for dagskonferansen i Oslo om rus og vold arrangert av Kirkerådets rusmiddelutvalg, mandag 4. september kl. 08.30-16.00.

Sted: Filmens Hus, Dronningens gt. 16, 2. etg.

Kl. 08.30-09.00 Registrering av deltakerne.

Kl. 09.00-09.30 Prisoverrekkelse til hovedvinner av skrivekonkurransen "Ibsen 2000 - hvorfor drikker Peer Gynt og Eljert Løvborg?" ved hovedjuryformann dramaturg Michael Evans og daglig leder for Senter for Ibsenstudier Astrid Sæther.

Kl. 09.30-10.00 Hva formidler Henrik Ibsen gjennom Peer Gynt og Ejlert Løvborg om rus og vold i vår kulturhistorie? ved forsker Erling Sandmo.

Kl. 10.00-10.35 "Når blodsbånd brytes; hvilke sosiale konsekvenser innebar overgangen fra bondesamfunn til industrisamfunn som får konsekvenser for morgendagens IT-samfunn?" ved Stortingsrepresentant Odd Einar Dørum.

"Samfunnets tuktemester; endres politiets rolle når normer oppløses?" ved politimester i Oslo og leder for sosialministerens Rusmiddelpolitiske Råd Ingelin Killengreen.

Kl. 10.35-11.00 Kaffepause.

Kl. 11.00-12.30 Plenumsdebatt med Sandmo, Dørum og Killengreen ledet av kulturredaktør Eva Bratholm.

Kl. 12.30-13.30 Lunsj.

Kl. 13.30-14.00 "Knuser den bittersøte smaken av avmakt vår evne til å lykkes med morgendagens rus- og voldsforebyggende arbeid" ved forsker Willy Pedersen.

Kl. 14.00-14.35 "I skrekkblandet fryd; finnes det en grense i ungdoms villighet til å eksperimentere med sitt liv?" ved l. amanuensis Paul Otto Brunstad.

"Ved skolebenken; mangfoldets metodiske vei for elev, lærer og foreldre" ved lærer i videregående skole Britt Schea sammen med yrkeshygieniker Vigdis Engen.

Kl. 14.50-16.00 Plenumsdebatt med Pedersen, Brunstad, Schea og Engen ledet av kulturredaktør Eva Bratholm.

--

Kontaktperson: Turid Myrholt: tlf.: 22 93 27 50 (tirsdag 29. onsdag 30. august)

Unge i kirken vil vise lederskap og medansvar

(29.08.2000)

Hovedsaken på konferansen er "Ungt lederskap og medansvar". Hvordan kan man få en struktur for samordning og oppfølging av ungdomsarbeid på bispedømmeplan, som legger opp til at det er ungdom selv som gir preg og retning til arbeidet?

- De som selv er unge vet best hvordan det er å være unge i kirken, og denne "kompetansen" som vanlig ungdom i kirken har, får man ikke nyttiggjort på beste måte bare ved å velge dem inn i rådsstrukturene. Må vi tenke annerledes om struktur og systemer? spør Einar Andreas Weider, konsulent i Kirkerådet med særlig ansvar for ungdom og gudstjenesteliv.

På konferansen blir det også en høring om et forslag til strategiplan for felles satsing på ungdomsarbeidet, et forslag lagt fram av en prosjektgruppe med representanter fra Den norske kirke, KFUK/M, Norges Kristelige Student- og Skoleungdomslag (NKSS) og Institutt for Kristen Oppseding (IKO).

Til konferansen kommer blant annet to biskoper, Finn Wagle og Øystein Larsen. Dessuten kommer Kirkerådets direktør Erling J. Pettersen.

Kirkerådets nemnd for ungdomsspørsmål, som arrangerer konferansen, består av Ole Harald Neergård (leder), Silje Osberg, Rosemarie Köhn, Eva Marie Strand, Jan Inge Gundersen, Margrethe K. B. Aasvold, Jorund Andersen og Egil E. Ellingsen. Varamedlemmer er Lars Erlend Kielland, Tina Strømdahl og Daniel Skodje Skaar. (Kirkeinfo)

Priv til red.: Konferansen finner sted på Eikely kurssenter ved Arendal. Det begynner fredag 1. september kl. 18.00 og avsluttes søndag kl. 15.30.

Kontaktpersoner: Før konferansen, Einar Weider, Kirkerådet, tlf 22 93 27 50, e-mail: einar.weider@kirken.no. Under konferansen kan man kontakte nemndleder Ole Harald Neergård på mobiltlf 99 56 79 89.

Den norske kirke inviterer KEK's generalforsamling til Trondheim i 2003

(29.08.2000)

Med ca. 1.200 deltakere bestående av delegater, stab og presse fra hele Europa vil dette i tilfellet bli ett av de største internasjonale kirkemøter i Norge noen gang. Norge har aldri tidligere vært arrangørland for en generalforsamling i en av de store økumeniske organisasjonene.

Mellomkirkelig råd gjorde sitt vedtak under forutsetning av at det kommer økonomiske garantier fra offentlige myndigheter for de utgifter Norge får som vertsland. Dersom Norge får endelig tilbud om å arrangere generalforsamlingen, vil Mellomkirkelig råd først i februar 2001 kunne gjøre endelig vedtak om man kan påta seg arrangementet.

-Hvis generalforsamlingen i KEK blir lagt til Norge, blir vi med på å sette fokus på vår nære region Europa og på de mange og store utfordringene som kirkene, folkegruppene og de europeiske institusjonene og organisasjonene står overfor, sier leder av Mellomkirkelig råd, Tormod Engelsen. Han påpeker også at stormøtet vil være en enestående mulighet til å styrke det økumeniske samarbeidet i vårt eget land på alle plan.

KEK er et samarbeidsforum for 122 kirker i 26 land og virksomheten preges av kontaktskapende arbeid for å overbygge de dype historiske splittelser i det europeiske kirkelandskapet. Generalforsamlingen, som holdes hvert sjette år, velger sentralkomiteen på 40 medlemmer – derav et presidium på åtte medlemmer. Biskop Finn Wagle er Den norske kirkes medlem av sentralkomiteen. Organisasjonens hovedkvarter er i Geneve og har 12 ansatte. Generalsekretær er Keith W. Clements. (Kirkeinfo)

Kontaktpersoner: Leder Tormod Engelsen, tlf. 22 28 90 60 (priv.), 22 59 05 47/00 (jobb), generalsekretær Stig Utnem 22 93 27 86 (jobb), 95 23 90 45 (mobil), informasjonssjef Dag Stange 22 93 27 72, 93 09 49 58 (mobil).

Møte i Mellomkirkelig råd

(29.08.2000)

På saklista står blant annet:

Etisk handel i Norge - kirkens ansvar

Evaluering av Samarbeidsråd for menighet og misjon

Resttildeling fra Opplysningsvesenets fond til søsterkirker

Den norske kirke og tiåret til overvinnelse av vold

Generalforsamling for Konferansen av Europeiske Kirker (KEK) i 2003 - spørsmålet om invitasjon fra Norge

Oppnevning til Utlendingsnemnda

Mellomkirkelig råds møte holdes 29. august i Kirkens hus i Underhaugsveien 15 og 30. august i Kirkens Nødhjelp, Sandakerveien 72. Dokumenter til møter i de sentralkirkelige råd er offentlige dersom de ikke er unntatt etter offentlighetsloven. Møtet tar stilling til hvilke saker som behandles i åpent møte.

Kontaktpersoner: Leder Tormod Engelsviken, tlf. 22 28 90 60 (priv.), 22 59 05 47/00 (jobb), generalsekretær Stig Utnem 22 93 27 86 (jobb), 95 23 90 45 (mobil), informasjonssjef Dag Stange 22 93 27 72, mobil 93 09 49 58 (mobil).

Bibelfortellingsbøker på alle de tre samiske språk

(30.08.2000)

Bildebøkene, som er beregnet på barn 0-3 år, og derfor er laget med stive sider, har illustrasjoner laget av en norsk illustratør, Gro Torvaldsen Rykkeliid. De fleste slike bøker er oversatt fra engelsk, med utenlandske illustratører. Det er derfor en dobbel begivenhet når nettopp disse bøkene oversettes også til de tre samiske språkene. Bøkene utgis av IKO-forlaget, og det at de utgis også på de tre samiske språk, er gjort mulig ved samarbeid med Samisk kirkeråd og tilskudd fra Opplysningsvesenets Fond. IKO og Samisk kirkeråd har nylig inngått en samarbeidsavtale for å stimulere til flere samiske bokutgivelser, spesielt beregnet på dåpsopplæring. Neste år kommer for øvrig "Bibel for barn" på nordsamisk.

I dag finnes det svært få bøker på alle de tre samiske språkene. Det skyldes både økonomi og mangel på personer som har den nødvendige kompetanse. Opplagene på spesielt lulesamisk og sørsamisk er svært små, noe som nødvendiggjør tilskudd for at det er økonomisk mulig å utgi bøker på disse språkene.

Fra før har Bibelselskapet utgitt noen småhefter på de tre språkene. Og i Barnesalmeboka, som kom i fjor, er det seks samiske salmer, vekslende på nord-, lule- og sørsamisk.

(Denne pressemeldingen finnes også i samisk oversettelse, se nedenfor.)

Nærmere informasjon: Inger Anne Gustad, tlf 22 19 35 12, språkkonsulent i Samisk kirkeråd, eller Kåre Stige, tlf 22 59 53 00, markedsjef i IKO-forlaget.

SAMISK OVERSETTELSE:

Preassadieđáhus

Ođđa biippalmuitalusgirjjápat buot golmma sámegillii

Lea dáhpáhuvvan ahte mánáidgirjjit dáro- ja davvisámegillii leat almmuhuvvon. Muhto ahte mánáidgirjjit almmuhuvvojit sihke davvi-, lulli- ja julevsámegillii lassin dáro- ja ođđadárogialaide, lea hárvves dáhpáhus. Dál addá IKO-Forlaget njeallje govvagirjji mas leat biippalmuitalusat smávvamánáide. Guokte girjji leat juo dáid beivviid gárvanan; "Jesus óiggu biekká", ja "Jesus ja mánát". Dasto almmuhuvvojit guokte vel mañnelis dán čavčča.

Govvagirjjit heivejit mánáide gaskal 0 – 3 jagi. Siiddut leat ráhkaduvvon garra báhpiris ja govvošiid lea dáčča govusdahkki, Gro Torvaldsen Rykkeliid ráhkadan. Dávjá leat dákkár girjjiid jorgalan eñgelasgieldas, ja olgoriika govusdahkkit leat ráhkadan govvošiid. Danin lea duppál dáhpáhus go juste dát girjjit leat maiddái buot golmma sámegielalaide jorgaluvvon.

Girjjiid lea IKO-Forlaget olggosaddán. Ovttasbargu gaskal IKO ja Sámi girkoráđi ja Opplysningsvesenets Fond ruhtadoarjagiin lea dahkan vejolaššan dáid girjjiid maiddái almmuhit buot golmma sámegielalaide. IKO ja Sámi girkoráđi leaba easkaládje dahkan ovttasbargošiehtadusa man ulbmil lea movttiidahttit olggosaddit eanet sámegielgirjjiid, erenoamážit girjjiid mat gusket gástaoahpussii. Boahte jagi boahtá "Biippal mánáide" davvisámegillii.

Dál gávdnojit unnán girjjit buot golmma sámegielalaide. Sivvan dasa lea unnán ruhta ja unnán olbmot geain lea dakkár gelbbolaóvuoha maid dárbašit. Julev- ja lullisámegielalaide lea deaddilanlohku unni, juoga mii eaktuda doarjaga jus galgá ruđalaččat nagodit dákkár gielat girjjiid olggosaddit.

Ovdalaččas lea Biibbalsearvi olggosaddán moadde smávva girjjápa buot golmmá gielalaide. Ja Barnesalmeboka- girjjiis, mii bođii diibmá, leat oktiibuot guhtta sálmma davvi-, julev- ja

lullisámegillii.

Eanet dieđuid oaččut dáppe: Inger Anna Gaup Gustad, tlf. 22 19 35 12, Sámi girkoráđđi dahje Kåre Stige, tlf. 22 59 53 00, IKO-Forlaget.

Norsk Leuenberg-medlemskap feires i Molde søndag

(31.08.2000)

Lederne i Leuenberg kirkefellesskap og representanter for Det Lutherske Verdensforbund og Kirkenes Verdensråd vil være til stede. Også den danske folkekirke som har til vurdering å slutte seg til Leuenberg kirkefellesskap, er representert. En representant fra Church of Scotland er også til stede og vil delta i gudstjenesten. Det samme vil tilsynsmannen i Metodistkirken i Norge, Olav Westad.

Leuenberg-konkordien fra 1973 er et dokument som skal bidra til å avklare splittelsen mellom de reformerte og lutherske kirkene i Europa. Nesten 100 kirker i Europa har underskrevet konkordien og på denne måten skapt grunnlaget for alter- og prekestolfellesskap mellom kirkene som undertegner konkordien.

Generalsekretær Wilhelm Hüffmeier, Berlin, preker under festgudstjenesten. Liturger er blant annet preses i Bispemøtet, biskop Odd Bondevik og president i Leuenberg kirkefellesskap Heinrich Rusterholz. (Kirkeinfo)

Til redaksjonen: Gudstjenesteprogram på norsk/engelsk og dr. Wilhelm Hüffmeiers preken på engelsk kan fås som e-post/telefaks ved henvendelse til Kirkens informasjonstjeneste, tlf. 22 93 27 72/50, e-post: dag.stange@kirken.no Kontaktpersoner generalsekretær Stig Utne, tlf. 22 93 27 86, 95 23 90 45 (mobil), eller Møre bispedømmekontor tlf. 71 25 06 70.

Samisk kirkeråd møtes i Alta 5. og 6 september

(01.09.2000)

Samisk kirkeråd som ble etablert i 1993, holder sine møter i tradisjonelt samiske områder fra det sørligste sørsameområdet Elgå i Hamar bispedømme til det nordøstligste i Sør-Varanger i Nord-Hålogaland. Samisk kirkeråd skal ivareta både nordsamisk, lulesamisk og sørsamisk kirkeliv. Når rådet for første gang møtes i Alta, kommer det til et område hvor samer har bodd i uminnelige tider, men hvor de i dag gjør seg forholdsvis lite gjeldende. Alta er et viktig sted for samisk kirkeliv og er ikke minst kjent for sine læstadianske forsamlinger. Arven etter Lars Levi Læstadius (1800-1861) gir fortsatt viktige rammer for kirkelig arbeid på hele Nordkalotten. Mye av det som kjennetegner den læstadianske kristendomsform har sin rot i samisk kultur og levemåte. De fleste av medlemmene i Samisk kirkeråd har sin bakgrunn i læstadianismen, og kjenner bevegelsen som folkets egen form. På møtet i Alta drøfter Samisk kirkeråd hvordan kirke og forsamling kan føre den læstadianske arven videre til nye generasjoner.

I disse dager går det ut et brev fra Samisk kirkeråd, stilet til et 40-talls læstadianske ledere i Finland, Sverige og Norge. Det inneholder en innbydelse til et møte sommeren 2001. Ideen er å få i stand en samtale om hvordan kirke- og forsamlingsliv i det tradisjonelt læstadianske området kan styrkes. (Kirkeinfo)

Priv. til red.: Møtet i Samisk kirkeråd holdes på Quality Hotel Vica AS, Bossekop i Alta fra tirsdag 05.09 kl. 11.45 til onsdag 06.09 kl. 16.00. Tlf.: 78 43 47 11, telefax: 78 43 42 99

Kontaktpersoner: Ole Mattis Hetta, leder av Samisk kirkeråd, mob. tlf.: 91 10 33 30 Synnøve Brevik, generalsekretær for Samisk kirkeråd., mob.tlf.: 90 07 91 29

Det blir samisk/norsk gudstjeneste i Alta kirke tirsdag 05.09 kl. 19.30 Der deltar prost Øystein Skille og kapellan Olav Øygard. Prekenen er ved leder av Samisk kirkeråd Ole Mathis Hetta som tolkes av Tore Bongo. Under kirkekaffen etter gudstjenesten tirsdag kveld blir det bidrag fra sameforeningen i Alta om samepolitiske forhold og med spesielle utfordringer til kirken.

Sakslisten for møtet i Samisk kirkeråd (SKR):

Sak SKR 10/2000: Stiftelsen ”Samisk utdanning av samisk ungdom til tjeneste i Den norske kirke”. Revisjon av fondets retningslinjer.

Sak SKR 11/2000: SKR's strategier for det videre arbeidet drøftet i lys av paragraf 2 i statuttene: ”Samisk kirkeråd har som oppgave å bearbeide spørsmål som kirken møter i samisk kultur, tradisjon og historie”.

Sak SKR 12/2000: Økonomiske rammebetingelser for samisk kirkeliv nasjonalt.

Sak SKR 13/2000: Samisk kirkeråds utfordringer i å kommunisere med samisk kirkeliv lokalt.

Sak SKR 14/2000: Nordisk samisk møte i Heahta 25-26.03.2001. SKR's føringer for programmet.

Sak SKR 15/2000: Samiske kirkedager i 2003.

Sak SKR 16/2000: Datoer for møter i SKR 2001.

Sak SKR 17/2000: Referatsaker.

Sak SKR 18/2000: Årsmelding 1999 for De sentralkirkelige råd.

Sak SKR 19/2000: Eventuelt.

Arbeidsgruppe skal se på kirkelige organers myndighet

(04.09.2000)

Kirkerådet har oppnevnt bispedømmerrådsleder Kari Sørheim som leder. Øvrige medlemmer av arbeidsgruppa er sorenskriver John Egil Bergem, biskop Odd Bondevik, kirkerådsleder Gunvor Kongsvik, biskop Ola Steinholt, jurist Helge Aarseth og biskop em. Andreas Aarflot. Sekretær for arbeidsgruppa er Kirkerådets jurist, rådgiver Torbjørn B. Hjorthaug. Arbeidsgruppa blir bedt om å ha sin innstilling klar innen 15. mars 2001, slik at Kirkerådet kan behandle saken slik at den kan komme opp på Kirkemøtet i Lillehammer i 2001.

Det var Kirkemøtet i november 1999 som i behandlingen av saken "Kirkemøtets myndighet" vedtok å be Kirkerådet om å nedsette en bredt sammensatt arbeidsgruppe, som kan forestå en videre utredning av uavklarte spørsmål som angår myndigheten mellom ulike kirkelige organer og prosedyrer for hvordan uenighet skal behandles. Det gjelder bl.a. spørsmålet om biskopenes selvstendige embetsutøvelse i forhold til vedtak fattet av Kirkemøtet og andre saksområder som kirkemøtekomiteen pekte på i sine merknader. Behovet for eventuelle endringer i eksisterende kirkeordning ble arbeidsgruppa også bedt om å vurdere. Nærmere mandat for arbeidsgruppen skulle fastsettes av Kirkerådet i samarbeid med Bispemøtet. Kirkemøtet anså at hovedprinsippene for Kirkemøtets kompetanse og forholdet mellom Kirkemøtet og biskopene og Bispemøtet er avklart. Men at det altså fortsatt foreligger områder som bør bearbeides og avklares noe nærmere.

Kirkerådets arbeidsutvalg har vedtatt følgende mandat for arbeidsgruppa:

1) Forholdet mellom Kirkemøtets myndighet, Bispemøtets myndighet og Lærenemndas myndighet og grensene for Kirkemøtets myndighet i forhold til biskopene, og disse organers forhold til Lærenemnda. Videre forholdet mellom Kirkemøtet, bispedømmerråd, fellesråd og menighetsråd.

Forholdet mellom Kirkemøtet, Lærenemnda, Bispemøtet og biskopenes selvstendige embetsutøvelse både rent kirkerettslig og når det oppstår uenighet som gjelder spørsmål av mer teologisk/læremessig art som impliserer ordningsmessige beslutninger.

2) Bispemøtet og den enkelte biskops myndighet: Grensene for biskopens selvstendige embetsutøvelse i forhold til Bispemøtet som kollegialt organ. Hva innebærer det at biskopene skal "fremme og bevare enheten i Guds kirke"

3) Hvordan kirkelige organer på en bedre måte kan tilordne seg hverandre: Hvordan skape gode samarbeidsrutiner? Hvordan skape respekt for ulikheter og uenighet? Hvordan løses tilsvarende konflikter i andre land som har lignende kirkestruktur? Hva betyr lojalitet og hvor går grensene? Hvordan forholde seg til lojalitetskonflikter?

Videre forutsettes arbeidsgruppen å drøfte:

4) Etablering av prosedyrer for hvordan en skal ivareta et mindretall i Kirkemøtet som av samvittighetsgrunner og sin forståelse av Skrift og bekjennelse, ikke kan slutte seg til den læreavgjørelse som Kirkemøtet har fattet. Tilsvarende hensyn må ivaretas for de øvrige kirkelige organer.

5) Om det er behov for eventuelle endringer i eksisterende kirkeordning for eksempel i kirkeloven, i tjenesteordning for biskoper, i reglement for Bispemøtet eller i forskriftene for Lærenemnda. (Kirkeinfo)

Kontaktperson: Direktør Erling J. Pettersen, tlf. 22 93 27 80/50

Kirkerådsmøte 14.-16.september

(05.09.2000)

Her er forslag til sakliste for møtet (KM i parentes betyr sak til Kirkemøtet i Trondheim 13.-18. november):

Sak KR 19/00 Referat og orienteringssaker

Sak KR 20/00 Årsmelding for de sentralkirkelige råd 1999 (KM)

Sak KR 21/00 Kvalifikasjonskrav for kateketer, diakoner og kantorer

Sak KR 22/00 Samarbeid menighet og misjon - evaluering og videreføring (KM)

Sak KR 23/00 Tidfesting av Kyrkjemøtet 2002 (KM)

Sak KR 24/00 Særskilde preiketekstar 2002 – 2003 (KM)

Sak KR 25/00 Revisjon av retningslinjer for Opplysningsvesenets fond (KM)

Sak KR 26/00 Revisjon av regler for valg av menighetsråd (KM)

Sak KR 27/00 Revisjon av regler for valg av bispedømmeråd (KM)

Sak KR 28/00 Etisk handel i Norge - Kirkens ansvar (KM)

Sak KR 29/00 Kirkens familievern (KM)

Sak KR 30/00 Kirkemøtet 2000 – sakliste og program

Sak KR 31/00 Forslag til ny forskrift til gjennomføring av lov av 13.juni 1975 Nr. 50 Om svangerskapsavbrudd - Høring

Sak KR 32/00 Regnskapsrapport pr. 01.08.00 med revidert budsjett

Sak KR 33/00 Rapport fra satsingsområdet "Kirkens arbeid blant mennesker med psykisk utviklingshemming" (KM)

Sak KR 34/00 Dåpslærere i menigheten

Sak KR 35/00 Personreglement for Kirkerådet

Sak KR 36/00 Kirkesituasjonen Innledere: Odd Bondevik, Berit Helgøy Kloster, Tore Kopperud, Per Halstein Nielsen

Sak KR 37/00 Opplysningsvesenets fond - rapport og regnskap 1999 (KM)

Sak KR 38/00 Valg og oppnevninger til Kirkemøtet 2000 (KM)

Sak KR 39/00 Den norske kirke og taterne

Sak KR 40/00 U.OFF. § 6 NR. 4

Sak KR 41/00 Diverse regnskaper 1999

Sak KR 42/00 Den norske kirke og tiåret til overvinnelse av vold. En prosessak (KM)

Sak KR 43/00 Datoer for møter i Kirkerådet 2001

Sak KR 44/00 Endringer i regler om nominasjon m.v. ved utnevning av biskop (KM)

Dokumenter til møter i de sentralkirkelige råd er offentlige dersom de ikke er unntatt etter offentlighetsloven. Det gjelder denne gang sakene 38 og 40. Til sak 36 om kirkesituasjonen foreligger det ikke noe sakspapir. Møte tar stilling til hvilke saker som behandles i åpent møte.(Kirkeinfo)

Kontaktpersoner: Leder Gunvor Kongsvik, tlf. 77 68 08 65 (priv), 957 51 711 (mobil) og direktør Erling J. Pettersen, tlf. 22 93 27 80/50, 22 26 12 05 (priv), 90 12 58 50 (mobil). Kirkeinfo har pressetjeneste under møtet, informasjonssjef Dag Stange, tlf 22 93 27 72/50 eller 93 09 49 58 (mobil)

Utdeling av Olav- og Sunnivastipendene

(06.09.2000)

Følgende personer har fått Olavstipendet 2000:

Benedikte Ericson (prest ved Kirkelig ressurscenter for mishandlede kvinner, Oslo bispedømme): "Den krenkede tilgivelse av krenker, sett med incestutsattes øyne". Ericson skal gjennomføre en intervju-undersøkelse blant kvinner som er utsatt for incestovergrep, og lar denne ligge til grunn for praktisk-teologisk refleksjonsarbeid. Prosjektets mål er å undersøke om – og eventuelt hvordan - det lar seg gjøre for kirken å snakke om tilgivelse på en måte som er meningsfull for incestutsatte. KIFO skriver i sin vurdering av søknaden: "Prosjektet omhandler et brennaktuelt tema, og det gjøres dessuten ut fra et kirkelig og teologisk sett svært relevant utgangspunkt; nemlig spørsmålet om tilgivelsens betydning, mulighet og funksjon".

Tore Skjæveland (prest i Fjelberg menighet, Bjørgvin bispedømme): "Kven preikar presten egentleg til? Ei kritisk undersøkjing av "den implisitte tilhøyrar" i norske høgmessepreiker". Skjæveland vil analysere prekentekster fra ulike menigheter for å gi et bidrag til forståelsen av prekenen som tilhørerorientert tale. Slik skal prosjektet medvirke til større bevissthet om hvordan språk, argumentasjonsmåte, gruppekrav og rolleforventninger påvirker prekenen som kommunikasjonsform. KIFO skrev i sin vurdering av søknaden: "Prosjektet er praktisk-teologisk sett spennende. Det finnes lite undersøkelser som tar for seg prekenen som empirisk materiale, og – som denne studien – fokuserer på hva i prekenen som inkludere og hva som setter grenser for tilhørergruppene".

Magne Sandberg (prest i Oppsal menighet, Oslo bispedømme): "Hvor kom de fra og hvor gikk de hen? En statistisk analyse av "flyten" i det norske presteskapet i perioden 1960-99". Sandberg vil undersøke hvilke stillinger prester ordineres til, blant annet hvor mange prester i de ulike kohorter som går ut av prestedtjenesten til helt andre yrker. KIFO skriver i sin vurdering av søknaden: "Temaet er meget aktuelt i forståelsen av presterollen, presters arbeidssituasjon og i vurderinger av planlegging av behovet for prestestillinger".

Årets Sunniva-stipender går til følgende tre prosjekter:

Karen Marie Engeseth (menighetsforvalter Rødtvet prestegjeld, Oslo bispedømme): "En menighetsgrense, - hva betyr den for rådets hverdag?" I prosjektet bearbeides erfaringer fra et ressurskartleggingsprosjekt og forsøk med delt meighetsforvalter. Engeseth vil blant annet undersøke hvordan økt samhandling over menighetsgrensene vil påvirke menighetsrådets arbeid, og om samordning av administrative ressurser over soknegrensene vil påvirke rådets rammevilkår.

Anne Marie Eilertsen (konsulent i Kirkerådet, bor i Borg bispedømme): "Sommerleir med dåpsopplæring". Eilertsen vil undersøke mulighetene for å kombinere ferieleir for barn i grunnskolealder med dåpsopplæring i regi av Den norske kirke.

Christine Aspelund (billedhugger, Oslo bispedømme): "Oppgradering av kirkerommet i Iladalen kirke". I prosjektet vil Aspelund arbeide med kirkerommets visuelle utforming. Målet er å oppjustere kirkerommet og dets bruksgjenstander med sikte på nye gudstjeneste-former og mer aktiv bruk av kirkerommet.

Innstillingen av stipendiatene er skjedd etter anbefalinger fra biskop og faglig vurdering fra Stiftelsen kirkeforskning (KIFO).

Skjønnlitteratur, kirkedebatt og sekter på Verbums høstliste

(08.09.2000)

Flere av bøkene på Verbum Forlags høstliste handler om sykdom og død. Tone Ringen har skrevet en skjønnlitterær, men personlig preget beretning om det å bli rammet av kreftsykdom.

Sykehusprest Steinar Ekvik, som tidligere har utgitt bok om det å miste et barn, har nå skrevet om den sorg som rammer den som mister en voksen som står en nær, en sorg som ofte blir undervurdert av omgivelsene. Billedkunstneren Kjersti Lugg lot sitt eget tap da datteren døde, få uttrykk gjennom klare bilder og sterke farger i en vakker liten fabel.

Ellers inneholder høstlisten aktualiteter som Gunnar Stålsetts "Under samme himmel" og Arne Tord Sveinalls oppgjør med den religiøse sekterisme i boken "Troende til litt av hvert". Harald Olsen fullfører sitt trefoldige streiftog i østlig og vestlig fromhet med en frodig bok om helgenlegender i keltisk tradisjon. Det utgis videre en bildebok for familien til bruk i adventstiden og en vakker gavebok til foreldre. Listen inneholder også to nye bøker i Kirkeforum-serien, som med dette bekrefter sin posisjon som uunnværlig for den som ønsker å holde seg orientert om kirkelige teamer, og en ny tittel i en serie kalt Verbum Klassiker.

Nye titler høsten 2000

John L. Bell og Graham Maule Sanger fra vest For første gang finnes det en større samling sanger fra Iona-fellesskapet i Skottland på norsk. Sanger fra vest består av femti nyoversatte sanger, både på bokmål og nynorsk. Et flertall av melodiene er vakre skotske eller irske folketonar. Sangene er skrevet for folkevrimmel og gatestøv, og feirer at Jesus er midt iblant oss.

Oskar Stein Bjørlykke og Justyna Nyka Vindu i advent Dette er historien om Hanna. Hun venter på mormor som skal komme til jul. Mormor har fortalt henne om Maria og Josef på vei til Betlehem, om gjeterne ute på Betlehemsmarkene, om vismennene som oppdager en stjerne og drar av gårde for å finne en nyfødt konge. Hun har også fortalt om den voksne Jesus, han som er Messias, kongen som kommer ridende inn i byen på et lite esel. Hanna står ved vinduet, de fire søndagene i advent. Gjennom det magiske vinduet får hun plutselig øye på ... (Kommer i oktober)

Jan Terje Christoffersen Himmel over sorgen En gave til alle som har opplevd å miste en av sine kjære i løpet av det siste året, i forbindelse med Allehelgensdag. Menighetsprest i Tønsberg, Jan Terje Christoffersen, skriver ut fra egen erfaring med sorgarbeid. Heftet er en hjelp til modnet sorg, uvurderlig for prester, diakoner og sjelesørgere i møte med sørgende. (Kommer i oktober)

Torill Edøy En kirke for alle Kirken skal være en kirke for alle. Boka beskriver hvordan en kan legge til rette for at funksjonshemmede skal kunne bli en naturlig del av det kristne fellesskapet. Toril Edøy har tatt utgangspunkt i funksjonshemmedes og pårørendes egne erfaringer når hun drøfter kirkens integrering av mennesker med et fysisk handicap. Utgitt i samarbeid med Kirkerådet. Kirkeforum. (Kommer i november)

Steinar Ekvik Den undervurderte sorgen Boken handler om å miste en aldrende far eller mor i voksen alder. Dette er en sorg man ikke kan forberede seg på, og som ofte undervurderes av omgivelsene. Forfatteren har skrevet om sorgreaksjoner hos voksne, basert på sin erfaring som sykehusprest. En bok om et viktig og ofte forsømt tema. (Kommer ultimo oktober)

En håndfull julesanger Her er alt man trenger av sanger til julefeiringen! En hendig liten bok når familien går rundt juletreet, ved juletreffester, eller mer høytidsstemt når familien synger julesalmer under måltidet julaften. (Kommer i oktober)

Arne Fauske Den store forandringen Om fødsel, dåp og tradisjoner. Små tekster om de store

spørsmål i tilværelsen. En bok hvor forfatteren reflekterer over det å få barn, samtidig som han gir leseren et spennende blikk inn i dåpsritualer og tradisjoner som har vært bærende i vår kultur. En vakker gavebok til nybakte foreldre. Svart/hvitt-fotografier av Roy Urvik Kommer medio september

Per-Otto Gullaksen Stat og kirke i Norge Kirkerett mellom teologi og politikk Fra sitt ståsted som avdelingsdirektør i Kirkedepartementet gir teologen Per-Otto Gullaksen en gjennomgang av sentrale sider ved kirkeretten i Norge. Stat og kirke i Norge - kirkerett mellom teologi og politikk drøfter også grunnleggende rettsteologiske problemstillinger og gir et riss av statskirketenkningens historie. Kirkeforum. (Kommer medio oktober)

Kjetil Hauge og Paul Erik Wirgenes Ord for natten Bønnebok for liv i oppbrudd og sammenbrudd Før eller siden står de fleste ansikt til ansikt med at livet eller deler av livet brytes i stykker. I slike stunder av «natt» ser vi mange ting klarere enn før. Samtidig kan det vi ser oppleves som umulig å forholde seg til. Boka er ment som en hjelp til å komme nær Gud og nær vårt eget liv, med den skyld og smerte, det håp og den livstørst som til enhver tid fyller oss. Nyutgivelse.

Herren er min hyrde Bønner fra Salmenes bok Salmenes bok inneholder noen av de vakreste bønnene i Bibelen. Salmene er skrevet i Judea og Israel over en periode på 800 år, frem til år 300 f.Kr. Tekstene uttrykker tro og håp, og er ofte et talerør for de undertrykte og utstøtte i samfunnet. Salmene ble så viktige for folk at de ofte sang dem til arbeidet på jordene eller i hjemmet. Hver salme er illustrert med detaljer fra bilder av store mestrene som blant annet Giotto, Ghirlandario, Rembrandt og Michelangelo. Gavebok.

Morten Huse (red.) Prest og ledelse Ledelse er et svært aktuelt og hyppig debattert tema. Prest og ledelse er skrevet av over 20 bidragsytere og retter søkelyset på ledelse i kirken og prester som ledere. Boka bidrar til å klargjøre en del av forutsetningene som ligger til grunn for debatten om hvem skal bestemme i kirken. Utgitt i samarbeid med Den norske kirkes presteforening og Stiftelsen Kirkeforskning. (Kirkeforum)

Kjersti Lugg og Jørn Vestad To fugler levde sammen En billedbok Kjersti Lugg mistet sin 23-årige datter i en progressiv hjernesykdom. Hun har selv malt bildene i boka som Jørn Vestad har skrevet teksten til. To fugler levde sammen handler om å miste noen man er glad i. Boka er en vakker liten fabel om kjærlighet og tap. Gavebok.

Martin Lønnebo Kristus-kransen Øvelser i livsmot, livslyst, ansvar og kjærlighet Kristuskransen er en bønne- og meditasjonskrans som gir hjelp til å leve nær mennesker og nær Gud. Forfatteren Martin Lønnebo er biskop emeritus i Svenska Kyrkan og en høyt skattet forkynner med et budskap som treffer vår tid. Med perler til å tre sin egen krans

Henri J. M. Nouwen Den bortkomne sønn vender hjem Et tilfeldig møte med Rembrandts maleri «Den fortapte sønns hjemkomst» satte i gang en helt ny tankeprosess for den katolske presten Henri J. M. Nouwen. Maleriet er inspirert av Jesu liknelse om den bortkomne sønn, han som sløste bort arven før han vendte hjem til sin far. I denne boka reflekterer forfatteren over hjemkomsten. Hva betyr Det å komme hjem? Hva innebærer forsoning? Nyutgivelse. (Verbum Klassiker)

Harald Olsen Frodig fromhet i vest Keltiske helgenlegender Frodig fromhet i vest er en oppfølger til Ilden fra vest. Forfatteren Harald Olsen har samlet og oversatt noe av det frodige legendematerialet rundt sentrale keltiske helgener - oppbyggelig, medrivende og fantasivekkende. Med sitt rike menneskelige og åndelige erfaringsmateriale, og med sitt frodige persongalleri, er de keltiske helgenlegendene en levende kilde til tro og sann fromhet. En bok med innblikk i en annerledes kulturtradisjon og en annen tid som fremdeles har kraft til å engasjere.

Organistens gudstjenestebok Endelig er den liturgiske musikken man trenger til gudstjenesten samlet i en bok! Organistens gudstjenestebok inneholder den liturgiske musikken til høymessen og de andre

gudstjenesteordningene, samt kirkelige handlinger i Gudstjenestebok for Den norske kirke I og II. Boka er en utvidelse av Organistens gudstjenestehefte (1984), og erstatter dette. Den erstatter også La oss bekjenne vår hellige tro (1991) og I den natt (1993). Foruten gudstjenesteordningene inneholder boka alle bestemmelser om ordningenes musikalske utforming. (Kommer i november)

Plan for daglig bibellesning 2000/2001 Bibelleseplanen er knyttet til kirkeåret med lesninger for morgen og kveld. Til hver dag er det foreslått en salme fra Norsk Salmebok eller Salmer 1997. (Kommer medio oktober)

Tone Ringen På terskelen «Timeglasset mitt var i hemmelighet i ferd med å renne ut; men nå renner det sand tilbake til den delen som måler tida mi. Rommet mitt vender ut mot en atriumshage og den bløte lyden av rennende vann sildrer barndomsminner inn i tankene.» Slik starter Tone Ringens beretning om kreftsykdom, og hvordan sykdommen ble et møte med fortrenge barndomsminner. En spennende og klok beretning om hvordan møtet med «den lille jenta» farger sykdomsopplevelsen og blir en kilde til fornyet vekst. Tone Ringen er skuespiller og forfatter, og har tidligere utgitt 12 bøker. (Utkommer ultimo september)

Nils Aksel Røsæg og Lars Østnor (red) 2000 Herrens år! Aspekter ved Jesuskikkelsen inn i det tredje årtusen 2000 Herrens år! er en samling forelesninger i forbindelse med tusenårsskiftet. Sentrale teologer og kulturpersoner presenterer ulike innfallsvinkler til forståelse av Jesus-skikkelsen. Boka inneholder også en fyldig liste over litteratur innen den nyeste Jesusforskningen og -debatten. Forelesningsserien ble holdt på MF høsten 1999. (Kirkeforum)

Gunnar Stålsett Under samme himmel Hvordan møter kirken de vesentligste spørsmålene i vår tid? Er det mulig å snakke om kristen enhet i en kirke med til dels store indre motsetninger? Hvem er kirken for, hvor høyt skal det være under taket? Prekensasling.

Arne Tord Sveinall Troende til litt av hvert - om religiøs sekterisme og sjelesorg Hva er det som får unge idealister eller eldre mennesker med en god del livsvisdom til å forlate alt for å følge en autoritær sektleder? Denne boka er skrevet på bakgrunn av flere hundre samtaler med mennesker som mer eller mindre desillusjonert har forlatt et sektmiljø de trodde skulle føre dem til livets kilde, sannhetssøkende personer som ble lurt og utnyttet. Boka gir et bidrag til forståelse av sektenes vesen. Den har også et sjelesørgerisk perspektiv, og henvender seg til alle som er rammet enten gjennom egen erfaring, eller som pårørende, lærere, menighetsledere eller terapeuter. (Kommer ultimo oktober)

Asbjørn Aarnes og Helge Nordahl (red.) Hellig hav Om Arnold Eidslotts diktning Arnold Eidslott (f.1926) har siden debuten i 1953 markert seg som en av vår tids fremste lyrikere. Han har utgitt 21 diktsamlinger, og mottatt en rekke litterære priser. Bidragsyttere som Jan Inge Sørbø, Erling Aadland og Mette Nygård skriver engasjerende og informativt om poeten som med et dypt religiøst engasjement bruker et modernistisk formspråk til å utforske og levendegjøre de mest grunnleggende spørsmål i tilværelsen.

Samisk liturgi- og salmeseminar

(13.09.2000)

Av innholdet på seminaret kan følgende nevnes:

- Generell innføring i liturgi og innøving av den nye samiske høymesseliturgien, ved organist Ivar Jarle Eliassen, Finnsnes, og samisk komponist Halvdan Nedrejord, Karasjok.

- Sang fra salmeprøveheftet "Lávllagirji 1999", samt forelesninger om hvordan skrive/oversette salmer. Forsanger: Sara Marit A. Gaup, Kautokeino. Forelesere er Inga Ravna Eira, Karasjok og Ragnhild S. Turi, Kautokeino.

Hovedformålet med seminaret er å gjøre den nye samiske høymesseliturgien og salmene i salmeprøveheftet "Lávllagirji 1999" kjent. Samisk kirkeråd inviterer alle som har liker å synge til å bli med på seminaret!

Pressekontaktpersoner: - Berit Frøydis S. Johnsen, 9730 Karasjok, tlf. 78 46 97 30, leder i Samisk kirkeråds Nordsamisk salmebokutvalg. - Inger Anna Gaup Gustad, 22 19 35 12, sekretær i Nordsamisk salmebokutvalg. - Kåre Kvammen, tlf. 78 99 11 21 eller 78 99 93 61, Nordsamisk liturgiutvalg, leder.

Kirkerådet med uttalelse om kirkesituasjonen

(16.09.2000)

”Kirkerådet beklager at flertallet i Oslo bispedømmeråd ved tilsettingen av kapellan i Majorstuen menighet i juni i år, valgte å bryte med Kirkemøte-vedtak i 1995 og 1997 om ikke å tilsette personer som lever i homofilt samliv i vigslede kirkelige stillinger.

Det er også beklagelig at det skjedde på bakgrunn av at det samme flertall selv stemte for vedtaket fra Kirkemøtet i 1999 som forventer at kirkens organer forholder seg lojalt også til vedtak som ikke har formell kirkerettslig status og dermed ikke vil binde organene juridisk - som i tilsettingsaker.

Kirkerådet ser fram til resultatet av innstillingen fra arbeidsgruppa som innen mars 2001 skal utrede forholdet mellom ulike kirkelige organers myndighetsområde.” Uttalelsen ble vedtatt mot en stemme på de to første punktene.

Ikke forslag om Lærenemndsbehandling av homofilisaken

Kirkerådet gikk på sitt møte mot ønsket fra Nidaros bispedømmeråd om å fremme forslag for Kirkemøtet i Trondheim i november om Lærenemnds-behandling av spørsmålet om homofilt samliv. Et flertall på 9 av 15 medlemmer mente at problemstillingen fra Nidaros blir ivaretatt av Bispemøtets samlivsetiske utredning, som omfatter arbeidsseminarer både i 2000 og 2001.

Kirkerådet vurderte det også som en klar fordel at myndighetsspørsmålet mellom de ulike kirkelige organene avklares først.

Kirkerådet vedtok at NOVA-rapporten om homofiles levekår og livskvalitet ikke skal behandles som egen sak på Kirkemøtet i Trondheim i november. Bispemøtet var delt i spørsmålet om NOVA-rapporten skulle opp som egen sak på Kirkemøtet, og oversendte saken til Kirkerådet for avgjørelse. Kirkerådet vedtok at NOVA-rapporten oversendes til rådets egen fagnemnd for diakoni for videre oppfølging. (Kirkeinfo)

Kontaktpersoner: Leder Gunvor Kongsvik, tlf. 77 68 08 65 (priv), 957 51 711 (mobil) og direktør Erling J. Pettersen, tlf. 22 93 27 80/50, 22 26 12 05 (priv), 90 12 58 50 (mobil), eller informasjonssjef Dag Stange, tlf 22 93 27 72/50, 64 94 54 80 (priv) eller 93 09 49 58 (mobil)

Kirkesituasjonen på Bispemøtets dagsorden

(27.09.2000)

Ved møtestart fredag 29. september vil et utvalg under ledelse av Presteforeningens generalsekretær Jan Olav Aarflot ha klar en innstilling om alternativt biskoppelig tilsyn innenfor Den norske kirkes struktur. Utredningen vil bli tilgjengelig i løpet av fredagen på Den norske kirkes nettsted www.kirken.no Biskopene vil ha en første behandling av utredningen på dette bispemøtet. Ellers står situasjonen i kirken og Bispemøtet på dagsorden. Sist biskopene møttes var til uformelt drøftingsmøte på bakgrunn av Oslo bispedømmeråds tilsetting av en homofilt samboende prest som kapellan i Majorstuen menighet i juni i år.

Mandag kveld holder Kongen middag for biskopene på Slottet, mens kirkeminister Trond Giske er middagsvert i regjeringens representasjonsbolig kvelden før. Torsdag før Bispemøtet starter har biskopene samtaler med domprostene.

Her er saklista for høstens bispemøte:

Sak BM 20/2000 Alternativt tilsyn

På bakgrunn av en henvendelse fra Kirkedepartementet i 1998 nedsatte Bispemøtet i 1999 et utvalg til å utrede mulige modeller for alternativt biskoppelig tilsyn innenfor vår kirkestruktur og se på spørsmålet om de stramme soknebåndene vi har i vår kirke.

Sak BM 21/2000 Veien til prestedtjeneste

Det foreligger et forslag til samordnet felles praksisperiode på fem uker i bispedømmene i pretestudentenes praksisstudium, og dette skal nå drøftes.

Sak BM 22/2000 Oppnevninger og valg

Odd Bondevik er valgt til preses for perioden 1998-2002, men Bispemøtet skal velge ny visepreses etter Ola Steinholt og nytt tredje medlem av Bispemøtets arbeidsutvalg etter Øystein I. Larsen.

Sak BM 23/2000 Orienteringssaker

Orientering fra preses om arbeidet i Kirkerådet Orientering fra to av de komiteer/utvalg der en biskop er med Møte med statsråden

Sak BM 24/2000 Situasjonen i kirken

Sist biskopene møttes var til uformelt drøftingsmøte på bakgrunn av Oslo bispedømmeråds tilsetting av en homofilt samboende prest som kapellan i Majorstuen menighet i juni i år.

Sak BM 25/2000 Drøfting av prostemøtene generelt og forholdet til Bispemøtet spesielt

Sak BM 26/2000 Gudstjenestebesøket og hva som kan gjøres for å øke det

Biskopene samtaler om temaet med ungdomskonsulent Einar Andreas Weider i Kirkerådet, Storsalsprest Olav Garcia de Presno, og tidligere studierektor ved Liturgisk senter i Trondheim, Øystein Bjørdal.

Sak BM 27/2000 Liturgisaker

Sak BM 28/2000 Neste møte

Kontaktpersoner: Bispemøtets sekretær Terje Fonk, mobil 95 27 22 51, eller Kirkens

informasjonstjeneste, Dag Stange, tlf. 22 93 27 72, mobil 93 09 49 58

Mikkelsmess 29. september

(27.09.2000)

- I den ene TV-serien etter den andre handler det om engler eller «gode hjelpere». 60-tallets rasjonalisme råder ikke grunnen i kulturlivet. Ved å gi oppmerksomhet til feiringen av Mikkelsmess kan kirken kanskje bli bedre i stand til møte menneskers åpenhet for denne delen av virkeligheten, sier rådgiver i Kirkerådet, Åge Haavik til Årbok for Den norske kirke 2000.

I rundskrivs form sendte Kirkerådet høsten 1999 ut informasjon til menighetene om markering av Mikkelsmess. Rundskrivet inneholder både bibeltekster for dagen, forslag til salmer og kollektbønn og veiledning om hva som generelt bør vektlegges i gudstjenester på Mikkelsmess: a) Den kosmiske strid mellom gode og onde makter. b) Den kristologiske forankring av kampen mot og seieren over det onde. c) Erkeengelen Mikael og hans rolle. d) Englenes lovsang for Guds trone, som vi en gang skal ta del i på fullkomment vis, og som vi gjennom liturgien tar del i allerede nå. e) Englene som Guds tjenere som sendes ut til vår hjelp. f) Den enkeltes verneengel. g) Bønn om englenes hjelp. h) Takk for at Gud har skapt englene og sender dem til vår hjelp.

I Bibelen finnes det bortimot 300 beretninger om hvordan engler opptrer både i forhold til Gud og mennesker. Både julenatt, påskemorgen og på Kristi himmel-fartsdag er englene der. Fra 300-tallet av er det kjent at en rekke kirker ble viet til englenes ære. Noen av dem ble viet til en eller flere av de engler som er navngitt i Bibelen og den kirkelige tradisjon. Særlig hadde erkeengelen Mikael en fremtredende plass. Som den som leder de avdødes sjeler til Paradis har han fått mange kirker viet til seg. Dette gjelder ikke minst grav-kapeller.

En særlig viktig hendelse er at det på slutten av 300-tallet på datoen 29. september ble viet en kirke til ham i Chonai i Frygia etter et under Mikael skulle ha utført. Erkeengelen Mikael er fremst av alle som menneskenes verner (skytsengel). I de gamle kildene sies han også å være den som bringer menneskenes bønner frem for Gud.

Et uttrykk for erkeengelens sterke stilling i tidlig kristen tid hos oss er de mange kirker i Viken som er vigslat til Mikael. Hele 20 av til sammen 28 Mikael-kirker i Norge befinner seg i Oslofjord-området og det sentrale Østland.

I tråd med gammel katolsk tradisjon er mange av de norske Mikaelskirkene anlagt på høyder og fjell eller i fjellet som hulekirker. Her kan nevnes kirken på Slottsfjellet i Tønsberg, hulekirkene på Selja og ved Norsjø (Skien). Bakgrunn for denne tradisjonen er de mange overleveringer om at Mikael har vist seg på høyder og fjell, opplyser Årbok for Den norske kirke.

Kirkefagmessen Kirke 2000 4.-6. oktober: 'En kirke for fremtiden'

(02.10.2000)

"Kirkesituasjonen" står i fokus under et seminar onsdag formiddag der en av biskopene og direktørene i Kirkerådet og Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon deltar. Kirkesituasjonen kommenteres både ut fra senere tids debatt om splittelsestendenser i Den norske kirke, og ut fra de rammebetingelser kirken gis i dagens norske samfunn. Statsbudsjettet som legges fram 4. oktober kl. 10.00 blir et aktuelt premiss for dette seminaret.

Utpå onsdagskvelden blir det høring i Kulturkirken Jakob i Oslo om kirke og stat, kultur og tro. Høringen som ledes av Siv Nordrum, er et samarbeid mellom Kirke 2000, Kirke/stat-utvalget og Kirkelig Kulturverksted. Her deltar blant andre markante kultur- og fagpersonligheter som Gunnar Danbolt, Liv Rosmer Fisknes, Hans Fredrik Dahl og Kolbein Haga. Artistene Ingrid Bjørnov, Ole Paus, Marianne Antonsen og Erik Hillestad deltar også.

Kirkefagmessen Kirke 2000 er et samarbeid mellom Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon Kirkerådet og en del andre sentrale arbeidslag i Den norske kirke. Sammen med et utstilling der vareleverandører til Den norske kirke presenterer seg blir det i løpet av Kirke 2000 arrangert 19 seminarer med like mange tema.

De frivillige medarbeidernes plass i Den norske kirke er hovedtema for den aller første landssamlingen for menighets- og fellestrådsledere noen gang. Den inngår som del av konferanseprogrammet på kirkefagmessen Kirke 2000. Både Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon (KA) og Kirkerådet har lagt stor vekt på at dette er en konferanse der man ønsker å nå lekfolket i kirken.

- Det har vi ikke fått til i denne omgang, konstaterer KAs direktør Frank Grimstad, etter at det bare er registrert 53 påmeldte en uke før start. Til sammen er det påmeldt nesten 300 konferansedeltakere, men de færreste representerer den leke og frivillige delen av den lokale kirke.

- Dette er et tankekors for oss. Vi tror at rådslederne rett og slett ikke har råd til å reise på konferanse. Økonomien i de fleste menigheter gir ikke rom for å kjøpe fri frivillige medarbeidere slik at de kan dra på slike samlinger. Dette bør være et tankekors for politikerne som snakker om demokratiunderskudd i kirken og i disse dager skal legge fram et statsbudsjett for 2001, mener direktør Frank Grimstad i Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon.

Tidligere har Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon vært hovedansvarlig for tilsvarende arrangementer kalt Kirke 94 og Kirke 96. Kirkefagmessene har alltid vært arrangert i nært samarbeid med den tekniske arrangøren, som i år er Exporama på Hellerudsletta. Exporama har også ansvar for utstillingsdelen av Kirke 2000 som samler vel 50 ulike vareleverandører til Den norske kirke. (Kirkeinfo)

Priv. til red.: Kirke 2000 åpnes i Exporama Senteret på Hellerudsletta utenfor Oslo onsdag 4. oktober kl. 09.00.

Pressen er velkommen til å være tilstede alle dagene. Messen er åpen fra kl. 10.00-18.00 onsdag 4. til fredag 6. oktober. Kontaktperson på Kirke 2000 er informasjonssjef Oscar J. Garnes, mobiltf. 90 18 85 44.

Kirkerådsdirektøren kritisk til ny kirkepolitisk tenkning i statsbudsjettet

(04.10.2000)

Pettersen er forundret over deler framlegget til kirkebudsjett i Stortingsmelding 1. Han peker på at den kirkelige delen av statsbudsjettet totalt er redusert med 1,4 prosent i forhold til inneværende år.

- Vi er glad for at det foreslås 35 nye prestestillinger neste år, men beklager at bevilgningene til de lokale kirkelige fellestrådene er kraftig redusert. En foreslått reduksjon fra 110 til 85 millioner kroner får dramatiske konsekvenser for kirken lokalt. Man kan ikke opprette nye stillinger og samtidig kutte i overføringene til de organer som får økte driftsutgifter ved økt bemanning, sier Erling J. Pettersen.

- Jeg er urolig for regjeringens styringsvilje som viser seg ved at målformuleringen for Den norske kirke er endret i teksten til statsbudsjettet. Hittil har Kirkemøtets målformulering vært retningsgivende for regjeringen, sier Pettersen.

I statsbudsjettets målformulering er ordet "tolerant" tatt inn som et tillegg til Kirkemøtets målformulering for Den norske kirke. Kirkemøtets formulering sier at kirken skal være "en bekjennende, misjonerende, tjenende og åpen folkekirke."

Direktør Pettersen reagerer også på det han mener er regjeringens detaljstyring av kirken når det gjelder gjennomføringen av menighetsrådsvalget 2001. Regjeringen foreslår at menigheter som gjennomfører en prøveordning med menighetsrådsvalg på samme tid og sted som stortingsvalget, skal få økonomisk støtte. Vi forventer at Stortinget sørger for midler til en ansvarlig gjennomføring av menighetsrådsvalget uansett hvilke prøveordninger som gjennomføres, sier Erling J. Pettersen. Han er også overrasket over at statsbudsjettets direkte støtte til det felleskirkelige Norges kristne råd er tatt bort. – Dette kan gi dårligere kår for dialogen mellom kirkesamfunnene, sier Pettersen.

Biskop Finn Wagle på Kirke 2000: - Tal sant om livet!

(06.10.2000)

Nidarosbiskop Finn Wagle sa dette i sitt foredrag som innledet siste dag på Kirke 2000 fredag 6. oktober. Under overskriften "Kirke, kultur og samfunn" utfordret han til økt motkulturell bevissthet i kirken. – Kirken skal ikke være speilbilde av de rådende strømninger i tiden, sa biskopen. Han pekte blant annet på kirkens forhold til taterne, romanifolket, samene, tysker-barna og NS-barna etter den andre verdenskrig. - I dag er det ikke vanskelig å se at kirken tildels har sviktet overfor disse gruppene. Det betyr ikke at kirken har vært verre enn samfunnet for øvrig. Poenget er at kirken har forholdt seg til disse grupper av mennesker på samme måte som samfunnet forøvrig, sa Wagle. Nettverk for rådsledere Kirke 2000 samlet kirkens rådsledere til en egen temadag torsdag 5. oktober. De nesten 60 rådslederne som var samlet, ble enige om å etablere et eget nettverk for rådsledere i Den norske kirke. Målet er å skape et forum for kompetanseutvikling og et sted utveksling av erfaring og aktuelle arbeidsformer. Det ble nedsatt en arbeidsgruppe som skal utvikle dette videre i samarbeid med Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon.

Kirke 2002? Kirkefagmessen Kirke 2000 gikk inn i en rekke av liknende fagmesser som ble arrangert i 1994 og 1996. - Kirke 2000 ble arrangert på et nyetablert messesenter på Hellerudsletta i nærheten av Lillestrøm. Alle deltakerne, både utstillere og konferansedeltakere, er imponert over anlegget. Men besøkstallet viser nok at stedet ikke er nok kjent til at folk oppsøker stedet hvis man ikke også skal på konferansen som vi arrangerer. Vi må tenke nøye gjennom formen og hva vi vil med disse arrangementene, før vi sier noe om et eventuelt nytt arrangement i 2002, sier direktør Frank Grimstad i Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon.

Ideseminar før lansering av Tiåret for å overvinne vold

(09.10.2000)

Kirkens Bymisjon i Oslo, Kirkens Nødhjelp, Norges KFUK-KFUM, Norges Kristne Råd og andre organisasjoner vil være representert på et ideseminar i Tøyenkirken i Oslo torsdag. Generalsekretær i Mellomkirkelig råd, Stig Utnem leder seminaret der blant andre disse deltar: Daglig leder for Bymisjonscenteret, Børre Arnøy, ungdommer fra Furuset nattkafé i Oslo, psykolog Per Isdal fra Alternativ til vold, fengselsprest Terje Auli, daglig leder ved Kirkelig ressurscenter for mishandlede kvinner Elisabeth Torp og assisterende generalsekretær i Kirkens Nødhjelp Stein Villumstad.

(Kirkeinfo)

Priv. til red.: Idé- og inspirasjonsseminar ang. Tiåret mot vold 2001-2010 Torsdag 12.oktober kl 11.00 – 15.30 Bymisjonscenteret, Tøyenkirken, Herslebsgt. 43, Oslo Kontaktperson:

Førstekonsulent Hans Morten Haugen, Mellomkirkelig råd, tlf.: 22 93 27 50

Margunn Sandal ny generalsekretær i Norske kirkeakademier

(09.10.2000)

Margunn Sandal har, ved siden av psykologi grunnfag, teologisk embetseksamen og har også hatt studieopphold ved Det økumeniske institutt i Bossey i Sveits. Hennes spesialavhandling omhandlet kristendommens selvforståelse i møte med andre religioner og ideologier.

Margunn Sandal arbeidet i 7 år i Mellomkirkelig råd for Den norske kirke med økumenisk samarbeid og utvikling som spesialområde. Hun ledet en større nasjonal studieprosess i perioden 1995-96 rundt tematikken "Evangeliet og kulturene", en prosess som munnet ut konferansen og boka "Gud er løs".

Sandal har vært medlem av felleskomiteen for det regionale kirkesamarbeidet mellom Norden og Det sørlige Afrika, og har også hatt ansvar for utvikling av samarbeid mellom norske menigheter og kirkelige institusjoner og organisasjoner og kirke i Baltikum og Øst-Europa som et ledd i demokratistøtte og bygging av det sivile samfunn. I flere år har hun vært med i Nordisk-tysk kirkekonvent. Margunn Sandal har også vikariert som menighetsprest og deltatt i det frivillige menighetsarbeid i flere sammenhenger.

- Jeg har inntrykk av at det er mange som leter etter arenaer for den gode samtalen.

Kirkeakademiene har mye å tilføre her. Dessuten tror jeg at kirkeakademiene med sitt omfattende internasjonale nettverk er verdifulle i en tid med stadig større globalisering, sier Margunn Sandal.

Sokneprest i Hattfjelldal slutter i protest mot tilsetting i Majorstuen

(10.10.2000)

Øystein Klovning har grunnlagt sin beslutning med det vedtaket som ble gjort 22. juni 2000 i Oslo bispedømmeråd, der en homofilt samboende teolog ble ansatt som prest i Den norske kirke. 30. juni 2000 mottok biskopen i Sør-Hålogaland brev fra soknepresten i Hattfjelldal, der han ga melding om at dette vedtaket for ham ville måtte få konsekvenser, dersom det ble stående og bekreftet.

1. oktober 2000 ble Jens Torstein Olsen innsatt som prest i Majorstuen menighet, og samme dag leverte soknepresten i Hattfjelldal sin avskjedssøknad.

I sokneprestens søknad står blant annet følgende:

Jeg beklager sterkt den situasjonen som med dette oppstår. Jeg kan ikke som prest representere det veivalget som Den norske kirke tar i denne saken, og for meg blir det dermed prinsipielt umulig å stå ved det løftet jeg gav til kirken for snart 7 år siden. Løftet den gang ble gitt til en kirke som representerte noe annet enn i dag.

Jeg beklager også sterkt de konsekvenser mitt valg i denne saken vil måtte få for den menigheten jeg har hatt tjeneste i, og er blitt glad i, den tiden jeg har vært her. Jeg kan likevel ikke la det pragmatiske hensyn veie tyngst i denne saken. Sakens alvor er for meg for stor til det.

Det vi til enhver tid komme opp teologiske spørsmål som skaper debatt, uenighet og motstand i en kirke. Og ethvert kirkesamfunn er forpliktet på åpenhet og raushet i forhold til de ulike meninger og oppfatninger, og har også et ansvar for å legge til rette for en meningsfull og konstruktiv dialog mellom de berørte parter i en meningsbrytning. Men i dette tilfellet har en mindretallsgruppe i Den norske kirke presset gjennom sitt standpunkt, slik at resultatet har blitt en helt ny praksis som markerer et avgjørende brudd med gjeldende ordninger for vår kirke.

Biskopen i Sør-Hålogaland har hatt flere samtaler med soknepresten i Hattfjelldal i sakens anledning og vil uttrykke følgende: "De skritt soknepresten i Hattfjelldal nå tar, avdekker noe av alvoret i Den norske kirkes situasjon. Jeg beklager at menigheten og vår kirke på denne måten mister en dyktig og avholdt prest. Jeg må respektere hans avgjørelse selv om jeg ikke kan følge ham i de konklusjoner han har trukket med hensyn til fortsatt tjeneste. Jeg vil innvilge hans ønske om å bli løst fra sitt ordinasjonsløfte når han fratrer sin stilling."

Sør-Hålogaland bispedømmeråd har i møte 5. oktober 2000 dypt beklaget at de mister en prest de gjerne skulle beholde. De har uttrykt respekt for hans avgjørelse og gjort nærmere avtale om hans avgang.

Øystein Klovning tar vedtaket i Sør-Hålogaland bispedømmeråd til etterretning, og hans tjeneste i Den norske kirke avsluttes Bots- og bededag, 29 oktober 2000.

Leonardo Boff kommer likevel ikke til Norge

(10.10.2000)

Dåpsopplæringsutvalget vil forhindre at folkekirken marginaliseres

(10.10.2000)

De fleste foreldre velger fortsatt å la sine barn døpe. Hvert år bæres rundt 50.000 barn til dåpen i Den norske kirke. - Hvis vi ikke får til en skikkelig dåpsopplæring i Den norske kirke, vil folkekirken litt etter litt bli marginalisert. Det er vi som samfunn ikke tjent med. Viktigere er det imidlertid den rett som den dømte ifølge dåpens innhold har til dåpsopplæring. Den må tas på alvor på en helt annen måte av Den norske kirke. Vi tar i vår innstilling ikke opp stat-kirke-problematikken. Det er det andre som arbeider med. Vi forholder oss til den kirkeordning vi i dag har, sa Nils-Tore Andersen ved overleveringen av utredningen tirsdag. Direktør i Kirkerådet, Erling J. Pettersen er begeistret for konklusjonene i utredningen. Han håper stortingspolitikere innser at det haster med å redde folkekirken:

- Utredningen dokumenterer veldig klart at kirken trenger økte ressurser for å kunne være en folkekirke. Tallene fra regjeringens dåpsopplæringsutvalg stemmer godt overens med den opptrappingsplan for den kirkelige bemanning Kirkedepartementet har bedt Kirkerådet utarbeide. Nå har statsråd Giske og fremtidige regjeringer et godt grunnlag for å vurdere størrelsen på budsjettpostene til Den norske kirke, sier Pettersen.

Kirkerådsdirektøren mener dessuten at dåpsopplæringsutvalgets utredning gir uttrykk for en kirkeforståelse han gjerne ser at det offentlige Norge trykker til sitt bryst: - Dette dokumentet understreker at kirken er et trossamfunn. Forslaget om lovfestet rett til dåpsopplæring løfter fram kirkens hovedanliggende: Å formidle kristent tro. Utvalget sier klar fra om at kirken ikke kan døpe uten en viss grad av sikkerhet for at den som døpes får opplæring i den tro han eller hun er døpt til, kommenterer Erling J. Pettersen.

Forarbeidene til Lov om grunnskolen av 1969 slo fast at kristendomsundervisningen ikke lenger kunne kalles kirkens dåpsopplæring, og at kirken selv måtte ta ansvar for å gi dåpsundervisning i kirkelig forstand. Utvalget viser i sin innstilling til at formelt sett innebar dette at kirkens dåpsopplæring falt ut av skolen. Bortfallet av dåpsopplæring i skolen skjedde uten at kirken ble tilført nødvendige ressurser til å utvikle en selvstendig dåpsopplæring.

Innstillingen "...til et åpent liv i tro og tillit" skisserer ulike modeller for organisering av dåpsopplæring, men samler seg om en hovedmodell med 315 opplæringstimer for aldersgruppen 0 – 18 år. Det tilsvarer i timeantall omtrent halvparten av den dåpsopplæringen som skjedde i skolens kristendomsundervisning før "Lov om grunnskolen av 1969".

Dåpsopplæringen er av utvalget foreslått organisert som en kombinasjon av undervisning i enkelte avgrensede faser, en kontinuerlig undervisning i en kirkeskole og et IT-tilbud. Nærmere halvparten av tiden foreslås lagt til tiden i småskolealderen, 6 – 10 år, i form av kirkeskole og juniorkonfirmasjon.

Etter utvalgets beregninger krever den lovfestede retten til dåpsopplæring 1200 nye årsverk i kirken. Stillingene skal i hovedsak gå til styrking av katekettjenesten og dåpsopplærere, men også til prester, diakoner og kirkemusikere. Dette forutsetter en økning av de økonomiske rammer for Den norske kirke i størrelsesorden ca 550 mill kroner, hvorav nærmere 500 mill går til nye stillinger.

Utvalget peker i sin innstilling også på en rekke nødvendige endringer i lovverket, i hovedsak Kirkeloven. Forståelsen av foreldreretten slik den kommer til uttrykk i Barneloven, vil sammenholdt med Grunnloven §2 og de forventninger kirken har til foreldre som bærer barna til dåp, gi en

forpliktelse til å benytte de tilbud kirken gir om dåpsopplæring. Disse forventninger er etter utvalgets mening, forventninger grensende opp mot juridisk forpliktelse. Utvalget er allikevel tilbakeholden med å trekke konklusjoner i retning av juridisk forpliktelse.

Det er en forutsetning for utvalgets innstilling at KRL-faget ikke endres slik at kristendomsundervisningen i skolen svekkes. Det er etter utvalgets mening, viktig at alle elever ved norske skoler får kjennskap til kristendommen uansett om de er døpt eller ikke. Utvalget legger til grunn for sitt arbeid at andre tros- og livssynssamfunn må få de samme ytre rammer for tros – og livssynsundervisningen av barn og unge som Den norske kirke.

- Utredningen fra dåpsopplæringsutvalget legger til rette for at kirken får være kirke og at skolen får være skole. Jeg tror samarbeid kirke-skole kan komme styrket ut dersom utvalgets forslag får gjennomslag, kommenterer direktør Erling J. Pettersen i Kirkerådet.

Kirke/stat-utvalget med folkemøte i Karasjok

(10.10.2000)

For tredje gang arrangerer Kirke/stat-utvalget et folkemøte for å få innspill til sitt arbeid. Denne gangen er utvalget særlig interessert i synspunkter på statskirkeordningen fra kirkelivet i Finnmark. På utvalgets dagorden står denne gangen drøfting av utkast til delrapporter om religionsfrihet og om reformene i kirkeordningen siden 1984.

Utvalget som skal levere sin sluttrapport våren 2002, begynner nå å skissere ulike modeller for endrede relasjoner mellom stat og kirke i Norge. Utvalget skal analysere konsekvensene av ulike modellene.

Et notat om valg og valgordninger til Den norske kirkes organer ligger også på Kirke/stat-utvalgets bord. Her presenteres forslag til tiltak for å øke deltakelsen ved de kirkelige valg. (Kirkeinfo)

Priv. til red.: Red. Gunnar Westermoen i Kirkeinfo er pressekontakt under Kirke/stat-utvalgets møte i Karasjok 12.-15. oktober. Tlf.: 93 09 49 58. Utvalgets forhandlinger holdes på Rica Hotel, Karasjok. Møte i Sametinget med den politiske ledelsen i Sametinget fredag 13. oktober kl. 13.30. Folkemøte i Karasjok kulturhus om forholdet mellom kirke og stat lørdag 14. oktober kl. 15.30-18.30.

Til redaksjonen: Velkommen til Kirkemøtet 2000

(12.10.2000)

Sakspapirer på internett: Sakspapirene til Kirkemøtet er lagt ut på nettet: <http://www.kirken.no> under "vedtak/uttalelser". Her vil også vedtakene bli lagt ut underveis i Kirkemøtet. Pressen oppfordres til å hente saksdokumentene på nettet, men permen med sakspapirer kan fås ved henvendelse til Kirkens informasjonstjeneste.

Tlf. og pressekontakt under Kirkemøtet: Et eget presserom med telefon, telefaks og mulighet for oppkopling til internett finnes i Erkebispegården. I plenumssalen er det avsatt presseplasser. Under Kirkemøtet (fra mandag 13. november til lørdag 18. november) kan Kirkens informasjonstjeneste nås via mob.tlf. 93 09 49 58. Beskjeder til Kirkeinfo kan også gis til Kirkemøtets sentralbord på tlf. 73 53 91 30,

Pressekonferanser: Fra og med tirsdag 14. november til og med lørdag 18. november blir det korte pressekonferanser i Erkebispegården hver dag kl. 11.00-11.30.

Viktige programposter under Kirkemøtet 2000:

Åpningsgudstjeneste: mandag 13. november kl. 13.00 i Nidarosdomen.

Konstituering, tale ved kirkerådsleder Gunvor Kongsvik og tale ved kirkestatsråd Trond Giske. Generaldebatt: mandag 13. november kl. 14.30 i Erkebispegården.

Kirkemøtets hovedforedrag ved biskop Odd Bondevik, "I Jesu Kristi tjeneste. Ansvar og medvandring": mandag 13. november kl. 20.00 i Erkebispegården.

Orientering fra Kirke/stat-utvalget og debatt om kirke/stat-spørsmålet: tirsdag 14. november kl. 11.30 i Erkebispegården

Plenumsdebatter: fra og med tirsdag 14. til og med lørdag 18. november i Erkebispegården

Sakslisten for Kirkemøtet 2000:

Sak KM 1/00: Innstilling fra Protokollkomiteen Sak KM 2/00: Valg og oppnevninger - Valg av dirigentskap - Valg av tellekorps - Fordeling av nye medlemmer i komitéene - Valg av komitéledere - Valg av leder i Kirkerådet 2001 - 2002 - Valg av leder i Mellomkirkelig råd 2001 - 2002 - Valg av leder i Samisk kirkeråd 2001 - 2002 - Protokollkomiteen - supplerende valg - Valgkomiteen - supplerende valg - Kirkerådet - supplerende valg - Mellomkirkelig råd - supplerende valg - Kirkens Nødhjelps representantskap 2001-2003 Sak KM 3/00: Årsmelding for de sentralkirkelige råd 1999 Sak KM 4/00: Statsbudsjettet 2001 og 2002 Sak KM 5/00: Tidfesting av Kyrkjemøtet 2002 Sak KM 6/00: Særskilde preiketekstar 2002 og 2003 - tekstval og delegering Sak KM 7/00: Orienteringssaker: - Bispemøtet 2000 - Melding om bispedømmerådernes tilsetninger 1.7.99-30.6.00 - Den norske Sjømannsmisjon/Norsk kirke i utlandet - årsmelding 1999 - Døvekirken - årsmelding 1999 Sak KM 8/00: Stortingsmelding om kirkens økonomi Sak KM 9/00: Revisjon av retningslinjer for Opplysningsvesenets fond Sak KM 10/00: Revisjon av regler for valg av menighetsråd Sak KM 11/00: Revisjon av regler for valg av bispedømmeråd Sak KM 12/00: Samarbeidsråd for Menighet og Misjon - evaluering og videreføring Sak KM 13/00: Etisk handel i Norge - Den norske kirkes ansvar Sak KM 14/00: Kirkens Familievern Sak KM 15/00: Kirke/stat-utvalget - Generelt - Delrapporter Sak KM 16/00: Endring i regler om nominasjon og tilsetning av biskop

Oslo, 12.10.00

Med vennlig hilsen Dag Stange, informasjonssjef

Ber for fred mellom alle Abrahams barn

(13.10.2000)

I forbindelse med den dramatiske forverring av situasjonen i Midt-Østen har Den norske kirke i dag mottatt en sterk anmodning fra vår lutherske søsterkirke i området. De ber om forbønn og praktisk hjelp. De oppfordrer oss også til å tale klart inn i den politiske situasjon om at det er israelske myndigheter som bærer hovedansvaret for den siste tids opptrapping av konflikten. Samtidig framholder de behovet for beskyttelse og konfliktdempende internasjonalt nærvær.

På denne bakgrunn finner Komiteen for Internasjonale Spørsmål under Mellomkirkelig Råd for Den norske kirke grunn til å minne om at det er et meget skjevt maktforhold mellom israelere og palestinere. Israel disponerer et av verdens største militærapparater. Dette skjeve forhold viser seg også i det faktum at ofrene for de siste ukers vold er langt flere på palestinsk side. En framstilling av konflikten som et jevnbyrdig forhold mellom to parter underbetoner dette. Norske myndigheter har gjennom sitt engasjement i fredsprosessen et spesielt ansvar for å framholde prinsippet om at fred ikke kan bygges på urett eller skjev maktfordeling.

Prosesser for å skape fred stanses når voldsbruk blir virkemiddel, enten dette skjer ved steinkasting, lynsjing eller militære aksjoner. Men Israels militære angrep inne på selvstyrte palestinske områder representerer en kollektiv avstraffelse som er en grov overreaksjon, og er i strid med generelle rettsstatsprinsipper og internasjonale konvensjoner.

Det er viktigere enn noen gang at det internasjonale samfunn fortsetter arbeider for at FN-resolusjonene implementeres. Israel må ikke foreta seg noe som kan ytterligere vanskeliggjøre arbeidet for å sikre en reell sameksistens (som for eksempel fortsatt utbygging av bosetninger og veinett på Vestbredden og i Gaza). Palestinske myndigheter må gi trygghet for rettssikkerhet og demokratisk deltakelse for alle borgere i en framtidig palestinsk stat. Bare slik kan det legges et grunnlag for en rettfærdig fred i området.

I den senere tid har spørsmålet om Jerusalem ført til sterkt fokus på de religiøse aspektene ved konflikten mellom Israel og de palestinske selvstyremyndighetene. Det er fare for at denne fokusering på spørsmålet om kontroll over de hellige stedene tilslører grunnleggende territoriale, sosiale og folkerettslige forhold. Samtidig er det en utfordring til alle religioner representert i området å søke samarbeid, slik at Jerusalem kan bli en åpen by for alle som holder den for hellig.

Blant våre kristne søstre og brødre i denne regionen finner vi et sterkt engasjement for å arbeide for fred mellom alle Abrahams barn. I den aktuelle situasjon vil vi stå sammen med dem i fortsatt tro på rettfærdig fred og fortsatt arbeid for dialog og forsoning.

Vi anmoder norske menigheter om å ta imot oppfordringen fra den lutherske biskopen i Jerusalem om å be for de som nå lider, og for en varig og rettfærdig fred.

Kontaktpersoner: Generalsekretær Stig Utnem, 95 23 90 45 KISP-leder Sturla Stålsett 22 35 53 80 (prv)

Kirkelig glede over valg av fredsprisvinner

(13.10.2000)

Kirkens Nødhjelp og Mellomkirkelig råd hilser tildelingen av Nobels Fredspris 2000 til president Kim Dae Jung med stor tilfredshet. Tildelingen kommer på rett tidspunkt, og er en betydelig oppmuntring for arbeidet med gjenforening av den koreanske halvøy, og for arbeidet med å styrke menneskerettighetene i Asia.

President Dae Jung er en gammel venn av det internasjonale kirkelige nettverket. Da han på 80-tallet ble dømt til døden, ledet Kirkenes Verdensråd (KV) arbeidet med å få opphevet denne dommen. I sin eksilperiode ble han økonomisk støttet av kirkene og samarbeidet nært med KV i sine bestrebelser for demokrati i Sør-Korea.

Kirkenes Verdensråd har siden 1984 arbeidet gjennom kirkene i Nord- og Sør-Korea med henblikk på demokratisering og gjenforening av Nord- og Sør-Korea. Deres første møte var i Japan, og de har fortsatt bl.a. i Sveits. Dae Jung var hele tiden i kommunikasjon med Kirkenes Verdensråd og støttet prosessen fullt ut.

Også etter at han ble president har kontakten med det internasjonale kirkelige nettverket vært opprettholdt, og hans "Sunshine Policy" som ledet fram til hans modige gjenforeningsskritt, er hele tiden blitt sterkt støttet av kirkene.

Stig Utnem - generalsekretær Mellomkirkelig råd Stein Villumstad - ass. generalsekretær Kirkens Nødhjelp

Kontaktpersoner: Mellomkirkelig råds generalsekretær Stig Utnem treffes på mobiltelefon 95 23 90 45 og ass. generalsekretær i Kirkens Nødhjelp Stein Villumstad på mobiltelefon 91 87 92 56.

Folkemøte i Karasjok om stat/kirke-spørsmålet

(15.10.2000)

Terje Aronsen som leder Norske Kvæners Forbund sa det slik: - Finnes det noe forhold mellom Den norske kirke og kvænene? Neppe. Men mange kvæner er flittige kirkegjengere. Kirken har bedt om unnskyldning overfor samer og tatere. Men dette virker uekte og splittende så lenge vi vet at andre har lidt samme overlast.

Prosten i Indre Finnmark, Per Oskar Kjølaas, understreket at den nordligste landsdelen har en "prestekirke" i større grad enn resten av landet. - Uten prest ville det meste av virksomheten i mange menigheter falle sammen. Prestens rolle kan skape større motsetninger her enn i andre deler av landet. Det kristelige organisasjonsliv står svakt. Kirken trenger å satse sterkere på rekrutteringen til kirken her nord. Politikere snakker om "Finnmark-pakker". Kanskje skulle kirken gjøre det samme, sa prosten som hadde denne hilsenen til kirken i hans egen landsdel: - Kirken i Finnmark er som gråmåsen. Den kan oppleves brautende og har kanskje en hes stemme med fæle skrik. Men når alle trekkfuglene drar hjem er gråmåsen tilbake. Hvis ikke den hadde sunget for oss hadde det blitt stille. Gud velsigne gråmåsen.

Solveig Andersen klokker og menighetssekretær i Alta mente at kirkens styringsform er ikke avgjørende for hvordan det går for kirken i bygd og by. Men hun sa at kirken har behov for å se nærmere på forholdet mellom kirkeordning og forkynnelse: - For de kirkelige ordningenes skyld avskjediger kirken prester som forkynner evangeliet klart og rent. Vi må ordne opp i våre ordninger først og fremst. Forundrer meg at kirken lar seg bruke slik at grupper som har helt andre ærend enn å forkynne evangeliet, sa hun.

Otto Strand, leder av Nord-Hålogaland bispedømmeråd, hadde følgende forhåpninger til framtidens kirke: -Jeg vil ha en kirke som kan løse oppgavene best mulig, som har skrift og bekjennelse som overordnet norm, som selv vedtar sine målformuleringer, som har et uavhengig forhold til staten og som tør å si fra seg privilegier.

Kristus tok en tjeners skikkelse på seg. Vår kirke skal tjene mennesker, men våre privilegier skygger for det vi vil ha fram, sa Strand.

Ellen Mari Turi Gaup, menighetsrådsleder i Kautokeino, hadde følgende hilsen til Kirke/stat-utvalget: - I det siste er verdslige lover blitt satt over Guds lover. Nå legges Guds ord fram etter mennesker syn. På Eidsvold sa man at lovene skulle lages etter Guds ord. Kirkens egne folk skal styre kirken, ikke de verdslige lovene. Kirkens lære må følge Guds ord dersom kirken skal kunne hjelpe mennesker ut av det dypeste mørke. Vi trenger å be om at Gud gir oss Den Hellige Ånds syn, sa menighetsrådslederen. (Kirkeinfo)

Miljøpolitikk i revers?

(16.10.2000)

Atmosfæren representerer et globalt fellesgode. Klimaforandringene som følger av for store utslipp av forurensende gasser rammer alle. Men de rammer ikke likt. Og ansvaret for utslippene er ulikt fordelt. Igjen er det slik at det er de fattigste land og regioner som er mest utsatt. FNs klimapanel har anslått utviklingslandene til å være dobbelt så sårbare for klimaendringene, som det i-landene er. Samtidig er det uten tvil de rike landene som står for mesteparten av forurensningen. Dette perspektivet er viktig for å få fram vårt eget ansvar for å vise vilje til å snu den negative utviklingen. Også klimapolitikken er et spørsmål om global rettferdighet.

Norge har som nasjon forpliktet seg på å redusere utslippet av CO₂ til atmosfæren. Komiteen for internasjonale Spørsmål under Mellomkirkelig råd registrerer med bekymring at regjeringens forslag til statsbudsjett for 2001 peker i feil retning. Reduserte avgifter på bensin og diesel vil føre til økte utslipp. Dyrere kollektivtrafikk og skattetiltak som er stikk i strid med innstillingen fra Grønn skattekommisjon fra 1996, gir ytterligere grunn til å spørre om vi nå ser en miljøpolitikk i revers. Dette gjenspeiler en sterk politisk opinion som synes å prioritere kortsiktige gevinster på hjemmebane framfor å følge opp langsiktige globale forpliktelser. I denne situasjonen vil KISP ta til orde for en klar og dristig prioritering av miljøet. Sterke virkemidler kan være nødvendig. Fortsatt høye miljøavgifter er ett viktig tiltak for at Norge skal kunne stå ved sine løfter. Samtidig må forskning på alternative energikilder og tiltak for energiøkonomisering få en langt høyere prioritering enn det som er tilfelle i dag.

Klimaavtalen som ble undertegnet i Kyoto i 1997 representerte et gjennombrudd i arbeidet med få kontroll over og på sikt bekjempe de globale klimaproblemene som følger av forurensende utslipp i atmosfæren. For at Kyotoprotokollen skal kunne bli ratifisert slik at den kan tre i kraft fra 2008 som planlagt, er det nødvendig å nå fram til ytterligere enighet om konkretiseringer og gjennomføringsmekanismer. KISP vil på bakgrunn av Den norske kirkes engasjement i disse spørsmål gjennom flere år, konkret nedfelt i Kirkemøtets vedtak om Forbruk og rettferd (Sak 10/96) og KISPs uttalelser "Norsk politikk mot klimaendringer" (1995) og "Norsk etterlevelse av forpliktelsene i Kyotoprotokollen" (1998) i et eget brev til norske myndigheter fremme mer detaljerte synspunkter på Norges rolle i de nært forestående forhandlingene i Haag. Våre hovedsynspunkt er

1) at klimapolitikken må sees i et fattigdomsperspektiv 2) at Norge må stå ved sine forpliktelser og legge opp til en langt mer offensiv miljøpolitikk 3) at Norge må se til at de såkalt fleksible gjennomføringsmekanismene ikke fører til tilsøring av ansvarsforhold eller blir utilsiktede snarveier med negative bivirkninger. Det er også viktig allerede nå å ha et mer langsiktig perspektiv enn fram mot 2012, da Kyotoprotokollens virkeperiode utløper.

Nytestamentet i ny lulesamisk oversettelse

(20.10.2000)

Fire millioner kroner har det kostet å oversette nytestamentet. En del av dette er kommet fra EUs sosiale fond gjennom Sametinget, mens Det Norske Bibelselskap har bidratt med ca 600.000 kroner. Hvorfor oversette Bibelen for bare et par tusen mennesker? - Alle har rett til å høre og lese Guds ord på sitt eget morsmål, sier Anne-Lisbeth Lagset Engh i Det Norske Bibelselskap. Bibelselskapet ønsker også å bidra til å ta vare på det samiske språket, som er en viktig del av den samiske kulturen. Mange samer som i dag er i 50-60-årsalderen, fikk ikke lov til å bruke sitt morsmål i skolen som barn. Mange måtte fortrenge sitt samiske språk og sin samiske identitet. I dag er det mange som vil ta språket i bruk igjen. Lulesamisk er i første rekke et talt språk, men med nytestamentet på lulesamisk i ny oversettelse legges det en grunn for et skriftspråk.

Samisk kirkeråd som har bidratt økonomisk til oversettelsen av Det nye testamerntet til lulesamisk, gleder seg over arbeidet som er gjort i regi av bibelselskapene i Sverige og Norge. Med bistand bl.a. fra Samisk kirkeråd er også seminaret "Tysfjord-samene og kristendommen gjennom 1000 år" gjort mulig, og rådet vil under presentasjonen være representert ved rådsmedlem fra Tysfjord, Mareno Mikkelsen og ved generalsekretær Synnøve Brevik.

I forbindelse med presentasjonen i Tysfjord blir det, foruten seminaret om Tysfjord-samene og kristendommen gjennom tusen år, også drøfting av spørsmålet om samisk og norsk i kirken i Tysfjord, og foredrag om kirkelige bøker på samisk fra 1700-tallet og til nå, om samisken i den nye NT-oversettelsen, og om Læstadius og samene. På programmet står også festmiddag lørdag og festgudstjeneste søndag. Biskop Øystein Larsen medvirker. (Kirkeinfo)

For mer informasjon: kontakt Anne-Lisbeth Lagset Engh i Det Norske Bibelselskap, mobil tlf 91 77 69 34, eller Synnøve Brevik, generalsekretær i Samisk kirkeråd, tlf 90 07 91 29. Journalister er velkomne til arrangementene i Tysfjord 27.-29. oktober.

Norsk kirkelegasjon besøker den russisk-ortodokse kirke

(26.10.2000)

Den norske kirke har blant annet gjennom krisen i Serbia/Kosovo hatt nær kontakt med den russiske kirke. Delegasjonen ledes av biskopen i Nord-Hålogaland Ola Steinholt, og består ellers av generalsekretær i Mellomkirkelig råd Stig Utne, og generalsekretær i Kirkens Nødhjelp Atle Sommerfeldt. De skal blant annet møte patriark Alexej II og metropolitt Kirill, som var en av talerne under den økumeniske gudstjenesten på Kirkedagene i Trondheim i 1997.

På programmet står samtaler om kirkens rolle i det nye Russland og det framtidige russisk-norske kirkesamarbeidet. Det blir også fokus på det regionale kirkesamarbeidet i Barentsregionen, hvor Nord-Hålogaland bispedømme deltar aktivt. En vil også samtale om hvordan kirken best kan være til tjeneste for russisk-ortodokse som oppholder seg i Norge og på Svalbard. Blant temaene som skal drøftes er også hva kirkene kan gjøre for å lindre situasjonen for de som er rammet av hiv/aids.

- Som store folkekirker i naboland som opplever økt åpenhet og kontakt på mange samfunnsmessige områder er det viktig å videreutvikle også kirkekontaktene. Et slikt besøk kan bidra til større forståelse og samarbeid, sier generalsekretær Stig Utne. (Kirkeinfo)

Kontaktperson: Generalsekretær Stig Utne, tlf. 22 93 27 86 (jobb), 22 74 54 30 (priv) eller 95 23 90 45 (mob), og biskop Ola Steinholt, tlf. 77 68 22 66 (priv)

Tolv uten teologisk embetseksamen godkjent som prester

(01.11.2000)

To av de fem har fått tilkjent kompetanse tilsvarende cand.theol.-grad. Det er: Per-Arne Mehren, Fyllingsdalen, 54 år, rektor ved videregående skole. Han er cand.philol. med magistergrad i kirkehistorie.

Lars Martin Skipevåg, Harstad, 44 år, prestevikar og diakon. Han har vært informasjonssjef i KFUK-KFUM, prestevikar og barnesekretær. Han er cand.philol. med hovedfag i kristendomskunnskap.

Så er det de tre som tilfredsstillter vilkårene for å fravike kompetansekravene:

Lars Birger Aadland, Kyrksæterøra, 51 år, kateket og prestevikar. Han har hatt forskjellige engasjementer i NMS. Han har kristendom mellomfag.

Åsta Ledaal, Drøbak, 53 år, kateket og prestevikar.

Sigurd Hanssen, Finnsnes, 63 år, prestevikar, emmisær, kretsarbeider/områdesekretær i NMS. Han driver gårdsbruk og har grunnfag i kristendomskunnskap.

- Vi tror denne ordningen vil bli til berikelse for kirken. Ordningen gir rom for at mennesker med ulik livserfaring, ulik bakgrunn og spesiell utrustning kan bli prester, sa Gunvor Heiene, leder av Kirkerådets evalueringsnemnd, da de første ble godkjent i vår.

– Vi har i ti år arbeidet hardt for å få til denne ordningen, og først i fjor kom de nødvendige endringene i forskriftene fra Kirkedepartementet, sa Heiene. Det var ved kongelig resolusjon av 19. mars i fjor at det ble bestemt at personer uten graden cand.theol. kan vigsles til prestatjeneste og tilsettes som prester i Den norske kirke.

Regelverket åpner for to veier til prestatjeneste i tillegg til den vanlige veien via cand.theol.-graden: For det første kan man søke om godkjenning av kompetanse tilsvarende en cand.theol.-grad. Det vil si at man har studert like lenge, men på andre, beslektede fagfelt som kan berike, supplere og utvide prestatjenesten. For det andre kan en biskop søke om fravik fra kompetansekravene for en person som ellers er særlig kvalifisert for prestatjeneste.

I tillegg til det nevnte, kreves det at søkere er over 35 år (den første kategorien) eller over 45 år (den andre kategorien). Videre må de som godkjennes, ta eksamen ved praktisk teologisk seminar. De må også tilsettes av et bispedømmeråd og bli ordinert av en biskop før de blir prester. (Kirkeinfo)

For mer informasjon: Kontakt Gunvor Heiene, tlf 61 34 92 15 (prv), 61 34 63 00 (arb), e-mail: rheiene@online.no. Eller kontakt Tone Thorp, tlf arb 22 93 27 78, e-mail: tone.thorp@kirken.no.

Lyd-Testamentet formidler Nytestamentet på en ny måte

(01.11.2000)

- Dette er Bibelselskapets millenniumsgave til det norske folk, og spesielt til menighetene, sier Smemo. Det er ikke et kommersielt tiltak, men en aktivitet der den enkelte bare betaler det selve produksjonen av CD-er og kassetter koster. Alle kostnader til innspilling og andre startkostnader har Bibelselskapet dekket.

Lyd-Testamentet består av en samling CD-er eller kassetter med hele Det nye testamentet innspilt. De fire evangeliene er produsert av NRK Radioteateret. Apostlenes Gjerninger er regissert av Svein Erik Brodal fra Det Norske Teater og med Svein Tindbergs velkjente stemme. Brevene og Johannes Åpenbaring er det Ola B Johannessen ved Trøndelag Teater som har hatt ansvaret for.

Lyttingen skal skje etter en avtale i fellesskapet. Lyd-Testamentet kan altså ikke kjøpes av den enkelte alene. Det kan kun bestilles gjennom menigheter, forsamlinger, organisasjoner og lag, men hver familie eller husstand kjøper sitt sett. Tanken er å lytte til omtrent samme tid, men ikke nødvendigvis på samme sted. Det er også en fordel med samlinger for å samtale om det man har lyttet til.

Menighetsrådsmedlemmer spørres om trivsel og motivasjon

(07.11.2000)

Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon og Kirkerådet står bak denne spørreundersøkelsen som er et ledd i forberedelsene til menighetsrådsvalget i oktober 2001. Medlemmene i 10 menighetsråd i hvert bispedømme er plukket ut til å delta i undersøkelsen som omfatter 31 spørsmål.

Spørreskjemaet inneholder blant annet spørsmål om de sittende menighetsrådsmedlemmene kommer til å stille til valg til en ny periode. Svarer de nei, blir de bedt om å begrunne svaret.

- Det stilles også spørsmål der svarene vil gjøre det mulig å danne et bilde av hvem menneskene i menighetsrådene faktisk er, sier redaktør Oscar J. Garnes som har ansvar for undersøkelsen i Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon. Det spørres bl.a. etter organisasjonstilknytning, politiske verv og politisk partitilhørighet. Men først og fremst ønsker man informasjon om menighetsrådsmedlemmenes oppfatninger om arbeidet i menighetsrådet.

- Det synes mye både om engasjement og arbeidsformer i menighetsrådene. Denne undersøkelsen skal gi oss kunnskap som Kirkerådet og Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon skal bruke i arbeidet med utvikling av kurs og materiell som skal brukes fram mot menighetsrådsvalget 14. og 21. oktober 2001, sier Garnes.

Resultatene fra undersøkelsen vil foreligge i februar neste år. (Kirkeinfo)

- Kirken kan tilrettelegge mer for fysisk funksjonshemmede!

(08.11.2000)

Mange mennesker i og utenfor kirken gjør for lite for funksjonshemmede. De ønsker nok å skape inkluderende fellesskap, men de får ikke til virkelig likeverdige fellesskap, sier Torill som selv er funksjonshemmet.

«Planleggeren» er en oppfølger av «Gjør døren høy, gjør porten vid», et hefte som kom for et par år siden og som mest handler om kirkebyggets utforming og praktiske forhold. «Planleggeren» fokuserer mer på enkeltarrangementer. Begge heftene kan bestilles fra Kirkerådets materiellekspedisjon.

Heftene er om tilrettelegging for fysisk funksjons-hemmede, men mye er aktuelt også i forhold til psykisk funksjonshemmede. – Vi må huske på at mange psykisk funksjonshemmede også er mer eller mindre fysisk funksjonshemmede, sier Torill.

Mye av det som skjer i kirke og i kristelige sammen-henger handler om ord. Og da blir man fort utenfor hvis man ikke hører det som blir sagt. Likeledes hvis man ikke ser så godt. Hvis man ikke ser salmenumrene eller kan lese teksten i salmeboken, blir man like utenfor.

Det er ikke alltid så mye som skal til, sier Torill. – Det kan være at presten sier salmenummeret, og ikke tar for gitt at alle kan lese salmenummeret på veggen. Eller ha papirkopi av overhead-originalen, for dem som ikke ser så godt. Men først bør presten eller de som skal ha et møte, finne ut om noen av de som kommer, har spesielle behov. Det er viktig å samarbeide med de funksjonshemmede som faktisk kommer, sier Torill.

Hun har laget heftet i samarbeid med Kirkerådets nasjonale gruppe for funksjonshemmede. Gruppen består av representanter for Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon, Norges Handikapforbund, Hørselshemmedes Landsforbund, Døvekirken og Kristent Arbeid Blant Blinde. Gruppen er opprettet i samarbeid med diakonikonsulenten i Kirkerådet og er knyttet opp mot Torills stilling.

Vi samarbeider veldig godt med representantene for organisasjonene. Jeg tror arbeid vårt blir lagt merke til i organisasjonene og satt pris på. For mange er det viktig at ikke minst kirken legger til rette for funksjonshemmede.

Torill har også fått drahjelp av Frikirkelig studieforbund, der daglig leder Hege Fossum gjerne markedsfører Kirkerådets hefter på dette området inn i frikirkelig sammenheng. – Det å inkludere funksjonshemmede er jo viktig ikke bare for Den norske kirke, men for alle kirkelige sammenhenger i Norge. Derfor kan vi dra nytte av hverandres materiell, sier Hege Fossum. Om kort tid har hun selv et lite hefte klart, «Inkluderende fellesskap», som særlig går på pedagogisk tilrettelegging av studiarbeid med tanke på fysisk og psykisk funksjonshemmede. Heftet gir praktiske råd og tips om hvordan man kan legge til rette studiemateriell, hvilke hensyn man må ta når man underviser og hvordan man kan organisere samtalegrupper, kor og dramagrupper for funksjonshemmede. Vi drøfter også forhold som går på holdningsskapning og målsetning for arbeidet og setter fokus på samarbeid med den funksjonshemmede. Når det gjelder tekniske hjelpemidler og bygningsmessige forhold, henviser vi til Kirkerådets hefter. - Jeg synes det er veldig bra at Frikirkelig Studieforbund kommer med heftet, som utfyller det vi har laget, sier Torill.

Torill er en produktiv person. Kort etter at heftet «Planleggeren» kom fra trykkeriet, var også boken «En kirke for alle» klar, utgitt på Verbum forlag. Den utvider perspektivet ytterligere, og handler blant annet om holdningsskapende temaer, om sjelesorg og forkynnelse.

- Så nå kan du hvile på laurbærene?

- Å nei, sier Torill og smiler bredt, jeg regner med at det neste år blir en del reisevirksomhet med seminarer og slikt. Jeg gleder meg når jeg kan komme ut til bispedømmer og menigheter. (Kirkeinfo)

Intet uoffisielt tilleggsregister for Den norske kirke

(10.11.2000)

I Dagsrevyens innslag ble det gjort et stort poeng av at kirken har et uoffisielt tilleggsregister hvor en rekke udøpte personer står oppført. Dette er ikke korrekt. Da Stortinget i 1996 vedtok en ny kirkelov, vedtok en blant annet at "barn anses å høre inn under Den norske kirke fra fødselen såfremt en av foreldrene er medlem". Det betyr at fram til barna fyller 18 år er de å forstå som hørende inn under Den norske kirke dersom minst en av foreldrene er kirkemedlemmer. Stortinget vedtok også at "Personer som anses å høre inn under eller er medlem i Den norske kirke, registreres i et sentralt medlemsregister for Den norske kirke." Det betyr at Den norske kirkes medlemsregister både skal inneholde medlemmer og tilhørende. Det er en forutsetning at udøpte etter å ha fylt 18 år automatisk blir strøket fra registeret. Kirken har dermed ikke noe uoffisielt eller hemmelig register – dette er så offisielt og åpent som lovgiver ønsker.

I praksis betyr det at når en får melding om at et barn er født, sjekkes det om en av foreldrene er registrert som medlem av kirken. Dersom det er tilfelle, registreres barnet i kirkens medlemsregister som hørende inn under Den norske kirke, jf kirkeloven. Som kjent går det en viss tid fra barnet er født til det blir døpt, og videre en tid fra dåp har funnet sted til dette blir innrapportert til det sentrale medlemsregisteret for kirken. Det betyr at barna blir stående som tilhørende en stund etter at de faktisk er døpt og dermed kirkemedlem. Det er årsaken til at antall tilhørende på landsbasis er så høyt som 100.000 personer.

Det har nemlig vist seg at rapporteringsrutinene for dåp ikke har vært gode nok, dermed har flere årskull (døpte i 1998 og 1999) ikke blitt registrert så raskt som en skulle ønske. Kirkerådet arbeider nå iherdig for å bedre dette. Det er dette departementet bl.a. har avsatt økonomiske midler til, og ikke for å rydde opp i rot, som det ble hevdet i NRK Dagsrevyen torsdag.

Undersøkelser gjort av statistiske byrå viser at det i dag kan være om lag 0,5% feil i Den norske kirkes medlemsregister, det vil si at rundt 20 000 personer kan være registrert som kirkemedlemmer uten å være det. Kirkerådet har ved flere anledninger foreslått at det sendes melding til alle registrerte medlemmer, slik at disse kan kontrollere sitt medlemskap og eventuelt gi melding om feil. Dessverre har departement og regjering avvist en slik framgangsmåte. Ved personlig henvendelse til Kirkerådet vil selvsagt alt bli gjort for å rydde opp i dette. (Kirkeinfo)

Kontaktpersoner: Administrasjonssjef i Kirkerådet Jan-Oluf Skonnord, tlf. 22 93 27 65 (j), 97 56 37 01 (m), prosjektleder Eigil Morvik, 22 93 27 79/50 (j), eller Kirkens informasjonstjeneste, 93 09 49 58 (m).

Priv. til red.: Kirkemøtet 2000 i Trondheim 13.-18. november

(14.11.2000)

Kirken ber taterne om unnskyldning og tilgivelse

(16.11.2000)

For to år siden hadde Kirkemøtet oppe kirkens forhold til taterne, men Kirkemøtets oppgjør med Kirkens rolle i de overgrep er blitt begått mot taterne, bidro ikke til å lege de sår mange taterne bærer på, slik intensjonen var. En forsoningsprosess krever at overgriperen lar offeret definere hva som er nødvendig for at en reell oppreisning kan finne sted.

I de siste to år er for øvrig mye gjort for å løfte fram taternes kultur og formidle deres historie, og i mange kirker ble menneskerettighetsdagen 1999 spesielt markert med syndsbejennelse for kirkens overtredelser i forhold til taterne.

Kontaktperson: Erling J Pettersen, tlf 22 93 27 50. Mobil 90 12 58 50. Kirkeinfo 22 93 27 50..

For andre vedtak på Kirkemøtet, se www.kirken.no, under 'Vedtak/uttalelser' og videre 'Kirkemøtet'.

Kirkemøtet 2000: Ja til felles valgdag menighetsrådsvalg - stortingsvalg

(18.11.2000)

- Dette er et folkepedagogisk tiltak. Det kan bidra til å oppdra folk til å ta ansvar i menigheten sin, sa professor Thor Strandenæs som på Kirkemøtet representerer Misjonshøyskolen i Stavanger. Samtidig mellom valg til de 1312 menighetsrådene og Stortingsvalget har vært lansert, - blant annet av kirkeminister Trond Giske, - som en ide for å øke oppslutningen om menighetsrådsvalget. Ved menighetsrådsvalget i 1997 deltok bare 3 prosent av de stemmeberettigede. Alle medlemmer av Den norske kirke som har stemmerett ved andre offentlige valg, har stemmerett ved menighetsrådsvalg. Det er dåpen som gir medlemskap i Den norske kirke.

I Kirkemøtets begrunnelse for å si ja til en prøveordning med menighetsrådsvalg samtidig med Stortingsvalget 2001 heter det blant annet at menighetsrådsvalget vil få økt oppmerksomhet og dermed økt deltakelse, og at kirkemedlemmenes tilhørighet til menigheten vil bli styrket.

Blant premissene for at en del menigheter kan gjennomføre en prøveordning med felles valgdag for menighetsrådsvalg og stortingsvalg, er at de to valgene, så vidt mulig, ikke skal holdes i samme lokale eller bygning. Dessuten understreker Kirkemøtet at menighetsrådsvalget i alle tilfeller også må avholdes umiddelbart etter en gudstjeneste.

Innlegg der flere kirkemøtmedlemmer advarte mot sammenblanding av menighetsrådsvalget og stortingsvalget, påvirket ikke Kirkemøtets flertall. I merknadene fra et mindretall i den kirkemøtekomiteen som forberedte denne saken for Kirkemøtets behandling heter det: - Det er formålet, handlingen og kirkens medlemmer som kvalifiserer menighetsrådsvalget som et kirkelig valg. Å legge valget samtidig med stortingsvalget endrer ikke på dette forholdet. (Kirkeinfo)

Sju vil bli redaktør i Kirkeinfo

(23.11.2000)

Søkerne er cand.philol./hjelpelærer Espen Dahl (26), Oslo, kapellan Kjell Roger Isene (39), Åmot, redaktør Vidar Kristensen (50), Bærum, informasjonskonsulent Siren Eriksen (30), Drammen, informasjonssjef Jon-Geir Dittmann (45), Ås, journalist Per Jørund Grøthe (29), Gimse, og forsker Margit Løyland (40), Bærum. (Kirkeinfo)

Vi skal feire jul 2000 år etter Jesu fødsel!

(28.11.2000)

For et år siden var det travel virksomhet og store forventninger på kontoret til Jubileum 2000, det felleskirkelige prosjektet for feiringen av år 2000 etter Kristi fødsel. Startskuddet gikk første søndag i advent i fjor, og det markerte 13 måneders jubileumsmarkering: Jesus skulle feires! Hefter, bøker, lys, CD-er, plakater og kalendre var produsert og skulle distribueres, men man var helt avhengig av at det ville bli brukt lokalt. Fasiten viser at det er bestilt ca 185 000 enheter, og det er sendt ut 73.000 konvolutter med informasjon, med opptil 17 vedlegg! Videre er det ca 230 prosjekter over hele landet som har fått økonomisk støtte fra Jubileum 2000. I tillegg kommer et stort og ukjent antall arrangementer og prosjekter lokalt og regionalt etter initiativ fra menigheter, skoler etc.

- Engasjement og dugnadsinnsats har det ikke skortet på, og vi har opplevd at Jesus er blitt holdt fram på uttallige måter i jubelåret 2000, sier Gro Elin Vinnes som overtok som prosjektleder for Jubileum 2000 sist sommer etter Svein Helge Rødahl.

Mye nytt felleskirkelig samarbeid

- Vi var spente på hvordan det økumeniske arbeidet ville bli utover i landet. Nå har vi erfart at Jubileum 2000 har ført til mye nytt felleskirkelig samarbeid, og det er en erfaring av fellesskap jeg tror har satt varige spor og har betydd noe viktig lokalt, sier Gro Elin.

Etter et år med feiring av Jesus er det igjen adventstid, og tid for å forkynne gledesbudskapet om at Jesus kom til oss. Også denne julen kan vi markere begivenheten som danner grunnlaget for vår tidsregning. Det er på grunn av Jesu fødsel at vi regner år 2000 som noe spesielt. - Vi regner med at dette blir markert lokalt også i år, sier Gro Elin, som synes at det er litt vemodig å være ved slutten av et år med mange gode opplevelser. - Vår bønn er at erfaringene med Jubileum 2000 kan ha lagt et grunnlag for felleskirkelig og enhetsskapende arbeid, sier Gro Elin Vinnes.

Fortsatt aktuelt materiell

Her noe av materialet som fortsatt er aktuelt: 'Fest og protest', boken for folk flest og som er trykt i stort antall. Julekrybbe, et idehefte. Julekort 2000. 'Alt har sin tid', et studiehefte om bruk av tid. "Da tida kom", et dramaom juleevangeliet, "Tider skal komme", et historisk inkarnasjonsspill. "Heilag tre kongars fest", et opplegg for juletefest. CD-en 'Vi tenner lys' med sanger i tilknytning til advent, jul, Heilagtrekongarsfest og pinse. CD-en 'Smak av himmel - spor av jord' med mange av salmeskattene våre. "Andakt 2000", andaktshefte for unge mennesker. "Bønn jorden rundt", bønner fra hele verden samlet i et eget bønnehefte.

Materiell og oversikt over materiell fra Jubileum 2000 kan bestilles på tlf 22 93 28 33, fax 23 33 09 21. E-mail: gev@ekumenikk.no. Adresse: Jubileum 2000, Pb 5816 Majorstua, 0308 Oslo.

For mer informasjon:

Gro Elin Vinnes, prosjektleder Jubileum 2000, tlf 22 93 28 33, e-mail: gev@ekumenikk.no, eller Ingrid Vad Nilsen, generalsekretær Norges Kristne Råd, tlf 22 93 27 97, e-mail: ivn@ekumenikk.org.

Uttalelse fra Komiteen for Internasjonale Spørsmål: - En stemme for at den svakes rett er alles sikkerhet

(28.11.2000)

Norges plass i FNs Sikkerhetsråd innebærer et stort ansvar og en viktig mulighet for påvirkning. Komiteen for Internasjonale Spørsmål under Mellomkirkelig råd for Den norske kirke (KISP) oppfordrer norske myndigheter til å bruke medlemsskapet aktivt til å fremme de svakerestiltes interesser i verdenssamfunnet, til å fremme menneskeverd og menneskerettigheter i alle dimensjoner, og til å bidra til fredelig konfliktløsning over hele kloden. I dette arbeidet er også bevisstheten om den religiøse dimensjon avgjørende.

1. Som et lite land med lange kristne og humanistiske tradisjoner er det framfor alt viktig at Norge blir en stemme for land, folk og grupper som ikke besitter mye makt og innflytelse i verdenssamfunnet. Det er i tråd med det beste i vår nære historie og helt sentrale elementer i vårt verdigrunnlag å framheve retten til dem som ikke selv er i stand til å vinne fram med sine rettmessige krav på å bli hørt og tilgodesett. Mye tyder på at fattige land og befolkningsgrupper blir stadig mer ekskluderte fra den globale velferdsutvikling. Samtidig som de rammes av utviklingen, mister de i stadig større grad muligheten til å påvirke den. Det er behov for at andre får fram deres perspektiv og taler deres sak i de fora hvor viktige avgjørelser i verdenssamfunnet fattes. Norge bør i Sikkerhetsrådet strekke seg etter det solidariske ideal det er å være 'de stemmeløses stemme.'

Vi mener Norge har en spesiell mulighet til å spille en slik rolle, på bakgrunn av den tillit og erfaring landet har oppnådd gjennom flyktninge- og katastrofehjelp, bistandsvirksomhet, misjonshistorie og fredsarbeid, og gjennom fraværet av kolonialistisk forhistorie eller hegemoniske interesser. Denne muligheten forplikter.

Konkret utfordrer vi norske myndigheter til å utnytte Norges faktiske uavhengighet, både fra EU og USA, til å spille en rolle som pådriver. Særlig vil vi nevne behovet for en fornyet innsats for å løse de mange utfordringene på det afrikanske kontinent, i særdeleshet konfliktene i Angola og Sierra Leone, og den fortsatte okkupasjonen av Vest-Sahara. Med pådriverrolle mener vi ikke ren 'markeringspolitikk', men et pågående arbeid for å skape politisk vilje til å komme videre i komplekse internasjonale forhandlinger.

2. Kampen for menneskeverd og menneskerett hadde store tilbakeslag såvel som store framskritt i århundret vi har lagt bak oss. Ofrenes og massakrenes århundre ble også århundret da Menneskerettighetserklæringen ble vedtatt. FN er det viktigste redskapet i dagens verden for å videreføre arbeidet for menneskeverd og -rett på den internasjonale arena. Det er viktig at dette perspektivet får også prege arbeidet i Sikkerhetsrådet. I tråd med en utvidet forståelse av sikkerhetsbegrepet, der begrunnelsen for staters sikkerhet forankres i og sees som en funksjon av menneskelig sikkerhet, bør Norge framheve at en verden der menneskers rettigheter til frihet, liv og livsutfoldelse respekteres, er en tryggere verden for alle. I den globaliserte verden er det ikke lenger skarpe grenser mellom vår sikkerhet og andres rettigheter og velferd. Tvert om, egeninteresse og ivaretagelse av andres behov og rett er som oftest sammenfallende. Det er vesentlig å arbeide for en stadig bredere politisk erkjennelse av denne gjensidige avhengigheten, og for politiske mekanismer som muliggjør kollektiv handling ut fra denne grunnleggende erkjennelsen. Norges stemme i FNs Sikkerhetsråd bør være en stemme for at den menneskelige sikkerhet overalt på kloden er i alles primære interesse.

Dette krever et bredt sett av sikkerhetspolitiske virkemidler, samtidig som det er avgjørende at en slik bred tilnærming ikke medfører en ytterligere militarisering av politikken. Dette er en krevende balansegang. På nittitallet har vi sett en tiltagende bruk av sanksjoner som alternative til direkte

militære virkemidler. Erfaringen viser imidlertid at også dette virkemiddel kan forårsake store og utilsiktede menneskelige lidelser. Norge bør derfor bidra at bruken av sanksjoner, i første rekke økonomiske sanksjoner, blir gjenstand for en bred evaluering. Denne evalueringen bør særlig se på om økonomiske sanksjoner innføres i dialog med demokratiske krefter i landet selv, om den bidrar til maktkonsolidering og marginalisering, eller om tiltakene faktisk rammer den politiske eliten, jf debatten om målrettede sanksjoner ("smart sanctions"). Det bør også være klare kriterier for når sanksjoner skal oppheves. I denne sammenheng vil vi understreke at det er stor forskjell langs disse dimensjonene mellom Irak, der det er grunn til å arbeide for å lette sanksjonsregimet, og Burma, der det er grunn til å følge oppfordringene fra såvel kirkene som den demokratiske opposisjon i landet, og innføre økonomiske sanksjoner for å svekke SPDC-regimet.

3. Norge har i løpet av forrige århundre, og ikke minst dets siste tiår, inntatt en aktiv rolle i fredsskapende arbeid. På den bakgrunn vil Norges inntreden i Sikkerhetsrådet møtes med spesielt stor forventning. Fredsmekler-rollen krever uavhengighet og moralsk integritet for å være troverdig. Samtidig bygger Norges egen sikkerhetspolitikk i stor grad på allianser med langt mektigere land, spesielt gjennom NATO og det nære forholdet til og avhengigheten av USA. I vitale spørsmål kan lojaliteten til disse alliansene ofte bli et hinder for en uavhengig politikk. Sikkerhetsrådets handlekraft er helt avhengig av at det oppnås konsensus blant de faste medlemmene. Dermed utfordres Norge til en vanskelig diplomatisk balansegang. Det blir ofte påpekt at politikken er det muligste kunst og at det er de faktiske resultatene som teller, ikke idealistiske og urealistiske programmerklæringer. Dette er riktig nok. Men like fullt er det grunn til å påpeke at bærekraftig fred og forsoning mellom folkegrupper, nasjoner eller regioner ikke kan oppnås ved å dekke over urett. Det vil bare fortrenge eller forskyve problemet - og i lengden forverre det. Denne innsikten er sentral i forsoningsprosesser i mange deler av verden, noe som f.eks. Sannhetskommisjonens arbeid i Sør-Afrika viser med tydelighet. Derfor er det nødvendig først og fremst å søke sannhet og rettferdighet også i den internasjonale politikken. Alle verdens nasjoner, ikke minst de små, er i lengden tjent med at disse verdier holdes i hevd. Derfor bør Norges stemme i Sikkerhetsrådet være en modig stemme, en stemme for fred gjennom sannhet og rettferdighet.

FN må spille en sentral rolle i dette arbeidet for rettferdig fred, og forsoning bygget på sannhet. Norge bør derfor bidra til å styrke FNs økonomiske, administrative og operasjonelle kapasitet til å spille denne rollen. Samtidig er det avgjørende at de involverte parter i konfliktene i størst mulig grad ansvarliggjøres i arbeidet med å finne varige fredsløsninger. Andre gode krefter må også trekkes inn i arbeidet, for å sikre at helhetlige interesser ivaretas. Erfaringene fra land som Sør-Afrika, Øst-Timor og Guatemala viser at kirkene kan levere vesentlige bidrag til slike prosesser, ikke minst der den politiske viljen ser ut til å mangle.

4. Religionenes og religiøsitetens betydning på verdensarenaen er blitt viet ny oppmerksomhet etter slutten på den kalde krigen. Voldelig fundamentalisme og misbruk av religiøs tilhørighet i etniske konflikter har hatt destruktive konsekvenser i mange deler av verden. Samtidig har vi sett en gryende religiøs mobilisering for fred, forsoning og samarbeid på tvers av kultur- og religionsgrenser som åpner håpefulle perspektiver. Religioner har potensiale for konfliktforsterkning såvel som for fredsbygging. Det er vesentlig for aktører på den internasjonale arenaen å være klar over denne tvetydighet. Norge bør i Sikkerhetsrådet være en stemme for religionsfrihet og respekt for religiøst og livssynsmessig mangfold og toleranse. Samtidig bør Norge bidra til at religiøse samfunn og ledere trekkes aktivt med i arbeidet for å bygge fred i ulike regioner. Religionsfred og verdensfred henger nært sammen.

Konkret bør Norge søke i en tidlig fase av et potensielt konfliktforløp å gi rom for stemmen fra religiøse ledere, som ofte har tett kontakt med lokalbefolkningen, og nyter tillit i mange leire. Ikke minst der religion med rette eller urette sees på som en vesentlig del av konflikten, som i Midtøsten, Indonesia og Sudan, er en slik tilnærming av stor betydning. Men også der religion spiller en

underordnet rolle kan religiøse ledere og fellesskap spille en viktig rolle, som for eksempel i Sierra Leone.

Som kirke tror vi det er en sammenheng mellom den grunnleggende menneskelige sårbarhet og vår felles sikkerhet som verdenssamfunn. Gjennom vår egen sårbarhet - som enkeltmennesker og som nasjon - gjenkjenner vi den andres sårbarhet og behov for trygghet og beskyttelse. Bare en erkjennelse av at vår egen sårbarhet er nært knyttet til andres sårbarhet, kan i det lange løp gi den nødvendige politiske vilje og kreative innsikt som kan bidra til varige og gode samarbeidsløsninger på den globale arena. Derfor oppfordrer vi norske myndigheter til å la dette perspektivet prege arbeidet i Sikkerhetsrådet i de kommende årene. KISPs egen utredning ”Sårbarhet og sikkerhet – Et bakgrunnsdokument om aktuelle sikkerhetspolitiske utfordringer i etisk og teologisk perspektiv” kan forhåpentligvis bli til hjelp i dette arbeidet. Utredningen som er et svar på bestillinger fra både norske og internasjonale kirkelige organer, vil komme om noen måneder. Vår felles sårbarhet kan, nettopp når vi ser den som noe vi har felles, bli vår felles sikkerhet.

Gjenåpning av Oslo bispegård

(30.11.2000)

Det er Statsbygg som har stått ansvarlig for en omfattende restaurering av både kontor- og representasjonslokalene i Oslo bispegård. Et viktig mål for rehabiliteringsprosjektet har vært at Oslo bispegård i størst mulig grad skal tilbakeføres til slik bygget opprinnelig var da bispegården ble bygget i 1880 årene. Kostnadene til prosjektet har vært vel 25 millioner kroner, og byggetiden har vært i underkant av 1 ½ år. Administrasjonslokalene for Oslo biskop og bispedømmeråd vil heretter igjen være lokalisert til Oslo bispegård.

Under den offisielle åpningen av den rehabiliterte bispegården vil fungerende direktør i eiendomsforvaltningen i Statsbygg, Einar Ofstad, overlevere bygningen til Kirkedepartementet ved avdelingsdirektør Thom Rafoss, som vil stille bygningen til disposisjon for Oslo biskop og bispedømmeråd ved biskop Gunnar Stålsett.

Pressekontakt: Administrasjonssjef ved Oslo bispedømmekontor John Egil Rø, tlf. 22 30 11 61, e-post.: john.egil.roe@kirken.no

- Økonomi-meldingen vil svekke folkekirken

(01.12.2000)

I meldingen foreslår regjeringen å innlemme de statlige tilskuddsordningene til diakoni, undervisning og kirkemusikk i menighetene i de generelle rammeoverføringene til kommunene, samtidig som tilskuddet til de lokalkirkelige fellesrådene på 110 millioner kroner for merkostnader ved ny kirkelov foreslås strøket.

-Vi deler regjeringens ønske om ryddighet mellom stat og kommune om kirkens økonomi, men dette blir galt når regjeringen samtidig som den kutter støtten sier at kommunene ikke er forpliktet til å til å bevilge til diakoni og barne- og ungdomsarbeid. Med den tøffe kampen det er om fordelingen av kommunale midler, vil kirken meget lett miste disse midlene, sier direktør Pettersen.

Kirkerådet vil nå i samarbeid med Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon gi Stortinget dokumentasjon og kirkestatistikk som kan gi de folkevalgte et bedre beslutningsgrunnlag enn den korte stortingsmeldingen gir. Allerede mandag 4. desember møtes disse organene for å legge en plan for det videre arbeid med meldingen fra kirkens side.

- Før Stortinget behandler økonomimeldingen ønsker vi at de skal ha resultatet av høringsrundene om opptrappingsplanen for den kirkelige bemanningen og om dåpsopplæringen, sier Pettersen.

Kirkerådet finner det påfallende at Stoltenberg-regjeringen i stortingsmeldingen sier at Opplysningsvesenets fond med sikkerhet er statens eiendom, mens Bondevik-regjeringen i fjor gikk inn for å fastslå at fondet tilhørte kirken, og at dette bygde på en juridisk tolkning. Her vil Kirkerådet bidra til at det skjer en videre juridisk avklaring.

Samtidig reagerer Kirkerådet på at det i økonomimeldingen legges opp til at det ikke er grenser for hvilke formål som skal kunne dekkes av fondsmidler med den virkning at staten slipper sine forpliktelser til å bevilge over statsbudsjettet til kirkelige formål utover dekning av lønn og reiseutgifter til prestene. Restaureringsarbeidene ved Nidarosdomen, vedlikehold av eldre kirker, bygging av nye kirker og kirkelig medlemsregister er nye formål som etter Kirkerådets anslag vil kunne tappe fondet årlig for mange titalls millioner kroner.

- Vi ønsker at Norges kulturskatter blir tatt vare på, men i likhet med i andre nordiske land må dette være et nasjonalt ansvar og ikke noe som bare kan betales av et kirkelig fond som i størrelse bare tilsvarer et kirkelig årsbudsjett, sier kirkerådsdirektør Pettersen. (Kirkeinfo)

Kontaktpersoner:

Direktør Erling J. Pettersen, 22 93 27 80 (j), 90 12 58 50 (m), 22 26 12 05 (p), Kirkens informasjonstjeneste/informasjonssjef Dag Stange, 93 09 49 58 (m), 22 93 27 72.

Gudstjeneste i anledning tildelingen av Nobels Fredspris

(05.12.2000)

Gudstjenesten starter kl. 17.15. Generalsekretær Konrad Raiser i Kirkenes Verdensråd skal preke. Medlemmer fra Kim Dae Jung's delegasjon deltar ved gudstjenesten. Det samme gjør prester og pastorer fra flere kirkesamfunn. Det blir også en hilsen ved presidenten i Det norske Buddhistforbund, Egil Lothe.

Gudstjenesten avsluttes i tide til at deltakerne i domkirken kan slutte seg til fakkeltøget som skal starte fra Stortorget og møte fredsprisvinneren ved Grand Hotel. (Kirkeinfo)

Samisk kirkeråd og Mellomkirkelig råd for Den norske kirke beklager at norsk politikk setter Sametinget i en lojalitetskonflikt

(05.12.2000)

Bakgrunnen for Sametingets beslutning var skuffelsen over at Norge ikke kunne arbeide for å få inn et tekstforslag om urfolkenes rett til land og vann.

I et vedtak fra Arbeidsutvalget i Samisk kirkeråd heter det blant annet:

”Samisk kirkeråd beklager at regjeringen setter Sametinget i en situasjon der det blir lojalitetskonflikt, og der Sametinget må velge mellom å fremme rettighetene for verdens urfolk, og hensynet til å være lojal overfor den norske regjeringen.”

I et felles brev adressert til statsminister Jens Stoltenberg, utenriksminister Thorbjørn Jagland og kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad skriver lederne for Samisk kirkeråd og Mellomkirkelig råd blant annet:

'Vi vil be regjeringen snarest arbeide for å gjenetablere tilliten mellom Sametinget og regjeringen. Dette er også viktig for å sikre at Norge gjenvinner tillit i internasjonale forhandlinger om urfolks rettigheter, i første rekke gjennom å bidra til utformingen av en Urfolkserklæring som bidrar til en reell forbedring av urfolkenes situasjon.

Vi imøteser en tilbakemelding om hvordan regjeringen vil bringe denne saken videre.'

Sammen med Mellomkirkelig råd har Samisk kirkeråd over lengre tid arbeidet med å sikre rettighetene for alle verdens urfolk. Blant annet gjennom Kirkenes Verdensråd har Den norske kirke bidratt til å synliggjøre de mange store utfordringene som urfolkene møter, særlig i arbeidet med å få sikret anerkjennelse for sine tradisjonelle rettigheter. (Kirkeinfo)

Troen er løs

(05.12.2000)

Over tyve sosiologer, antropologer, religionshistorikere, folkeminnegranskere og teologer har levert bidrag til boken som utgis i et samarbeid mellom Egede Instituttet, Areopagos og Tapir Akademisk Forlag.

Fra ulike fagmiljøers ulike innfallsvinkler beskrives i boken hvordan den tiltagende religiøsiteten i folket og i kulturen er å forstå. Den nyreligiøse oppblomstringen har ført til en reorientering innenfor kirken. Kirkemøtet 1999 hadde *Kirken i møte med den åndelige lengsel i vår tid* som hovedsak. Både før, under og etter møtet har det foregått en samtale om ”åndelig lengsel” i og utenfor kirken, og hvordan kirken kan møte den.

Boken '*Troen er løs*' er et resultat av prosjektet *Nyreligiøsitet og folkereliøsitet* som har vært drevet av Egede Instituttet i tre år, med støtte fra Stiftelsen Areopagos (tidligere Den Nordiske Kristne Buddhismisjon). Hovedmålet med prosjektet er å belyse utviklingen av folkereliøsiteten i Norge, - med særlig tanke på den nyreligiøse påvirkning, og hvordan dette utfordrer kirken.

Program - fredag 8. desember i anledning presentasjon av antologien

”Troen er løs - Bidrag til belysning av forholdet mellom folkereliøsitet, nyreligiøsitet og kristen tro”.

Sted: Menighetsfakultet, Gydas vei 4, Oslo, (auditorium 2)

Tid: kl.1200 - 15.30

Arrangør: Egede Instituttet i samarbeid med DIAFORSK og Det Teologiske Menighetsfakultet

12.00: Åpning ved Instituttleder Tore Laugerud, Egede Instituttet

12.10: Leif Gunnar Engedal, Det Teologiske Menighetsfakultet, leder av prosjektet, presenterer antologien, innhold og arbeidsmåte

12.20: Artikkelpresentasjon v/ Harald Olsen: “Fra salmesang til meditasjonsmusikk” - ispedd musikkinnslag

12.50: Artikkel- og prosjektpresentasjon v/ Pål Ketil Botvar, DIAFORSK: “Hvor individualisert er folkereliøsiteten egentlig ?”

13.10: Artikkelpresentasjon v/ Jorun Lunestad, DIAFORSK: “Alternativreligiøsitetens forhold til kirken”.

13.30: Artikkelpresentasjon v/ Paul Otto Brunstad: “Skrekkfilmens religiøse univers”.

13.50: Pause.

14.10: Artikkelpresentasjon v/ Notto R. Thelle: “Kirken får som fortjent - nyreligiøsitet som motkultur”.

14.30: Artikkelpresentasjon v/ Arild Romarheim: “Familieukeblader som barometer på folkelig religiøsitet”

14.50: Avrundning og missiologisk utblikk ved direktør Knud Jørgensen, Areopagos

Priv. til red.:

Arrangør: Egede Instituttet i samarbeid med Diakonhjemmets forskningscenter og Det Teologiske Menighetsfakultet

Kontaktpersoner: Leif Gunnar Engedal, Det Teologiske Menighetsfakultet, (leder av prosjektet ”Troen er løs”), tlf.: 22 59 05 00 og instituttleder ved Egede Instituttet, Tore Laugerud, tlf. 22 93 27 50.

Aksjon Håp vil gi misjonen et løft

(06.12.2000)

Det er Norsk misjonsråd som står bak Aksjon Håp, en paraplyorganisasjon som samler det meste av misjonsorganisasjoner og kirkesamfunn i Norge. Tanken er at nettopp i år, 2000 år etter Kristi fødsel, er det naturlig med en markering for personen som er utgangspunkt for vår tidsregning. 2000-årsjubileet er blitt markert på mange måter, og nå på slutten av år 2000 er det naturlig å sette fokus på misjonsperspektivet og den verdensvide kirke.

Menneskerettighetssøndagen

Aksjon Håp finner sted på samme dag som Nobels fredspris deles ut, og den dagen som i Den norske kirke markeres som Menneskerettighetssøndagen. Aksjon Håp har bedt menighetene om kirkeofringer på denne dagen. Det er videre inngått en samtale mellom Aksjon Håp og Mellomkirkelig råd om at kirkeofringer til Aksjon Håp ikke skal gå på bekostning av ofringer til Menneskerettighetsfondet på denne dagen. Det er for øvrig flere av prosjektene til Aksjon Håp som har menneskerettighetsaspekter. Aksjonen kan slik sett være med å understreke menneskerettighetssøndagens innhold.

Anbefaler aksjonen

Den norske kirke, gjennom biskopene og gjennom Samarbeidsråd for menighet og misjon, anbefaler aksjonen, og oppfordrer menighetene til å støtte den.

Det trengs 60.000 bøssebærere til søndagens innsamling, og de fleste steder vil bøssebærerne komme fra både Den norske kirke, pinsevennene, metodistene og andre kirkesamfunn.

For mer informasjon: Aksjon Håp, Storgt. 10B, 0155 Oslo. Tlf. 23 31 01 30 Faks: 23 31 01 38
E-post: post@aksjonhaap.org. Hjemmeside: <http://www.aksjonhaap.org>

I menighetssending fra de sentralkirkelige råd er det sendt ut materiell til Menneskerettighetssøndagen, med materiale tilknyttet Aksjon Håp. Materialet finnes også på internett: <http://www.kirken.no/materiell/kirkearspermen.html>.

Biskopene samtaler med forskere om allmennmoral og kirkeverdier

(07.12.2000)

Siktemålet med seminaret er å kaste lys over hvordan det moderne samfunnet ser ut når man leter etter grunnleggende verdier, etikk og moral. Forskerne som deltar på seminaret er professorene Ottar Hellevik, Oslo, Marianne Gullestad, Oslo, Hans Hauge, Århus, Dagfinn Føllesdal, Oslo, og Jan-Olav Henriksen, Oslo, førsteamanuensis Helge Høibraaten, Trondheim, og forskningslederne Ulla Schmidt og Ole Gunnar Winsnes, Oslo.

Bispemøtet etter seminaret har følgende sakliste:

Sak 30/2000 Situasjonen i kirken. Her vil biskopene fortsette sine samtaler om temaet.

Sak 31/2000 Drøfting av prostemøtene generelt og forholdet til Bispemøtet spesielt. Her vil biskopene utveksle erfaringer om temaet.

Sak 32/00 Konsultasjon om tilsynsmodeller. Til siste bispemøte i oktober forelå utredningen Tilsynsmodeller, som tar for seg de teologiske og ordningsmessige spørsmål som knytter seg til å etablere helt særegne unntaksordninger for alternativt biskoppelig tilsyn innenfor Den norske kirkes struktur. På dette møtet skal biskopene forberede en oppfølgende konsultasjon, trolig i Oslo 29. mai 2001, der representanter for andre kirkelige organer og yrkesorganisasjoner vil delta.

Sak 33/2000 Orienteringssaker. Her vil preses Odd Bondevik gi en aktuell orientering og Vatikanets dokument *Dominu Iesus* vil bli drøftet. En henvendelse om skader fra dypvannsdykkere i Nordsjøen vil også bli tatt opp. (Kirkeinfo)

Til redaksjonen:

Seminaret holdes i Erkebisppegården i Trondheim og åpner tirsdag 12. desember kl. 1000 og varer til onsdag 13. desember kl. 1900. Det er bare åpent for deltakerne. Bispemøtet holdes på Hotel Augustin i Trondheim, og varer fra torsdag 14.12. kl. 0900-ca. kl. 1300. Det blir ikke holdt noen pressekonferanse etter bispemøtet, men preses Odd Bondevik er tilgjengelig en times tid etter møtet på Hotel Augustin. Han kan også nås via mobil 95 27 22 51. Kontaktpersoner i forbindelse med møtene er Bispemøtets sekretær Terje Fonk, mobil 95 27 22 51 eller 22 93 28 83, eller Kirkens informasjonstjeneste, Dag Stange, tlf. 22 93 27 72.

Presseinvitasjon: Ny bok om å være funksjonshemmet i kirken

(08.12.2000)

Det bare en måneds tid siden Torill Edøy utga et hefte, «Planleggeren», som skal hjelpe arrangører i og utenfor kirkelig sammenheng til å gjøre arrangementene mer tilgjengelige for mennesker med ulike typer funksjonshemninger. - Det gjøres fortsatt for lite i kirken for å inkludere funksjonshemmede, sier Torill Edøy. Boken 'En kirke for alle!' drøfter blant annet holdningsskapende temaer, og tar opp sjelesorg og forkynnelse i møte med funksjonshemmede.

Utenom pressekonferansen er det mulig å få eget intervju med Torill Edøy. Det må skje i løpet av uken 11.-15. desember. Ta i tilfelle kontakt med Torill Edøy, e-post: torill.edoy@kirken.no eller Pål Storrusten i Kirkeinfo, tlf 22 93 27 69, pal.storrusten@kirken.no.

Øvrige kontaktpersoner: diakonikonsulent Kristin Fæhn, tlf 22 93 28 52, forlagssjef Turid Barth Pettersen, tlf 22 93 27 20, e-post: tbp@bibelselskapet.no.

Betlehem 2000: Soldater har erstattet pilegrimene

(12.12.2000)

- For et år siden var den lutherske kirken vår full av gjester fra Norge som kom hit for å tenne det første adventslyset her på Jesu fødested, forteller Mitri. - Det var en stor glede å feire første søndag i advent sammen med søstre og brødre fra hele verden. I år savnet vi denne gleden da vi tente vårt første adventslys. Etter gudstjenesten så vi en gruppe turister som gikk i de smale gatene i gamlebyen i Betlehem, og en av våre frivillige spøkte: 'Se, en utdøende rase!' Vi lo, men vi alle vet at ordene er dekkende for situasjonen i dag. Mens det ved juletider i fjor var tusenvis av pilegrimer i Betlehem, er det bare noen ganske få slike her i år.

Mitri minnes hvordan gatene i Betlehem i fjor ble opplyst av fargerike julelys. Flere kor sang om juleevangeliet, og gatekunstnere fant på ting for ungene som så på med store, undrende øyne. I år er de samme øynene fylt av angst og frykt, for de eneste lysene de ser denne adventen, er lysglimt fra bomber som eksploderer og lysstråler fra helikoptre som sveiper lavt over hustakene og hjemmene deres. Den eneste lyden de hører, er den fra kuler og granater, som regner på skolene og lekeplassene deres.

Lysmarsj for fred og rettferdighet

For å bekjempe frykten og ta tilbake gatene våre, som har vært angrepsmål nesten hver natt, organiserte kristne i Betlehem en stille lys-marsj gjennom Betlehem-området om kvelden annen søndag i advent. Det var den første familiemarsjen siden begynnelsen av intifadaen. Mer enn to tusen palestinske, kristne menn, kvinner og barn, samt noen internasjonale, deltok.

Vi ville vise at folk ønsker å ta kontroll over sine egne liv, sier Mitri. Vi som marsjerte, ble mottatt av lyden av kirkeklokker etter hvert som vi nådde ulike kirker langs ruten. Vi bar bannere med tekster som 'Rettferdighetens lys, ikke maktens ild' og 'Rettferdighet for fredens land'. En økumenisk delegasjon fra USA som var på en solidaritetsreise til Palestina for å være sammen med det palestinske folk, deltok i marsjen sammen med kirkeledere fra Jerusalem.

Marsjen, som var den største kristne samling i Betlehem siden Paven besøkte byen i mars 2000, endte med et opprop på flere språk. - Det at marsjen var så vellykket, gir oss mot og beslutsomhet når det gjelder å mobilisere den kristne befolkningen og kirkene til å ta en aktiv rolle når det gjelder å være med på å bestemme fremtiden i dette landet, sier Mitri Raheb som fortsetter sin tjeneste som prest i "Christmas Lutheran Church" i Betlehem.

Julen en fjern drøm i Betlehem

Svein Helge Rødahl, som inntil i sommer var prosjektleder for Jubileum 2000, nå sokneprest på Kråkerøy, besøkte nylig. Han forteller fra sitt besøk i byen der det skjedde for 2000 år siden:

Betlehem var avstengt. Utilnærmelige soldater innbød ikke til diskusjon. Hadde Maria og Josef kommet i år, ville de fått problemer, - ikke bare med rom i herberget, men med å komme inn i Betlehem. Gjennom gode kontakter klarte vi det, gjennom en port i muren i bakgården i en skole kom vi oss inn i sønderskutte Beit Jala, en bydel av Betlehem.

Det var underlig å være i Betlehem denne gang, den ellers livlige byen med en stadig strøm av turister til Fødselskirken er nå stille, kun en håndfull pilegrimer kikker litt engstelig omkring seg. Betlehem 2000s flotte advents- og juleprogram med gjester fra hele verden, kor, orkestere, dansere osv., - alt er avlyst, gjestene har kansellert sine reiser til langt ut i april 2001. Det som skulle være den store finale på feiringen av år 2000 etter Kristus, blir det intet av. Den store og inntektsbringende turiststrømmen er borte. Tilbake sitter en innelukket befolkning, mer enn 80 prosent er arbeidsløse, pengemangelen i familiene merkes godt, skolepenger finnes ikke, lærere og andre får ikke lønn... den onde sirkel er i gang i de fleste profesjoner. 'Bad business', var gjennomgangstonen hos ellers optimistiske selgere av forskjellig slag.

Men kanskje verst av alt, den nattlige angst for jevnlig angrep fra naboen tvers over dalsøkket. For når mørket kommer, skjer det, stort sett hver natt: kuleregn, granater fra tanks, helikoptre som ingen kan verge seg mot. Det var sterkt å være vitne til hvordan boligområdet i Beit Jala ble bombardert fra den jødiske bosetningen i Gilo. Granatene slo ned der jeg hadde vært sammen med den lutherske presten og hans medarbeidere bare en time før. De hadde fortalt om ødeleggelsene, familier som hver natt sitter i angst i sine kjellere, om de økonomiske problemer som blir verre og verre, om den tyske legen, medlem av menigheten, som ble drept av en rakett da han skulle hjelpe andre.

Det synes fastlåst, det synes håpløst, julens budskap om glede og fred oppleves som en fjern drøm. Men kanskje nettopp da er det viktig å holde fast ved budskapet som ble inkarnert i Betlehem for 2000 år siden. Det var godt Jesus kom da, for i år ville han ikke kommet inn i det hele tatt, og mye ville vært annerledes. Våre kristne søsken i Betlehem, de som nå er hans legeme på jord der, de trenger våre bønner, vår støtte økonomisk og på alle vis. De står trofast i tjenesten også nå når det er farlig.

Julen 2000, da vi skulle feire Ham særskilt i Betlehem, er i stedet blitt julen da Betlehem trenger vår solidaritet mer enn noen gang. Det er kanskje et apropos - vi trenger å høre og ta imot det igjen: 'Se, jeg forkynner dere en stor glede, en glede for hele folket...'. Må det bli virkelig både for jøder og grekere, palestinere og nordmenn, sier Svein Helge Rødahl.

Ber for fred mellom alle Abrahams barn

I de siste månedene med vold i Israel og de palestinske områdene har Den norske kirke hatt nær kontakt med den lutherske biskopen i Jerusalem, Monib Younan, som for øvrig besøkte Norge i januar. Han har i flere brev oppfordret til forbønn og praktisk hjelp.

Motløshet og resignasjon preger de byene der den lutherske kirken har menigheter: Ramallah, Beit Jala, Beit Sahour og Betlehem. Medlemmer av menighetene er blitt drept. Barn som går på kirkens skoler, er blitt såret. Kirkens skoler klarer ikke å holde regelmessige åpningstider på grunn av at lærere nektes å reise fritt. Og rehabiliteringssenteret til KFUM, som norske menigheter samlet inn penger til gjennom Jubileum 2000 er sterkt ødelagt etter å ha bli angrepet og beskyttet av israelske styrker.

- Mange frykter for at volden og konfrontasjonene er kommet for å bli, sier Stig Utnem, generalsekretær i Mellomkirkelig råd. - Volden er et uttrykk for en permanent spenning som Oslo-prosessen ikke har adressert tydelig nok, at Israel er en okkupasjonsmakt som må trekke seg tilbake fra de områdene de okkuperte i 1968, dvs hele Vestbredden og Øst-Jerusalem.

Den lutherske kirken i Jerusalem ber kirkene i vest om å tale klart inn i den politiske situasjonen, den ønsker forbønn, og ber om praktisk hjelp og pengestøtte.

Komiteen for Internasjonale Spørsmål (KISP) under Mellomkirkelig Råd for Den norske kirke har laget en uttalelse som kan leses på internett: www.kirken.no, under nyheter/pressemeldinger (13.10).

Det er fortsatt mulig å gi til Betlehems-prosjektet til Jubileum 2000. Kontonummeret er 1000.12.71690, Jubileum 2000, Norges kristne råd, Pb 5816 Majorstua, 0308 Oslo.

(Kirkeinfo - Pål Storrusten)

Vidar Kristensen ny redaktør i Kirkeinfo

(12.12.2000)

Vidar Kristensen er teolog og kommer fra stillingen som redaktør av barnebladet Salto i Vårt Land Medier. Kristensen har tidligere vært forlagssjef i Credo forlag, og har som forfatter på heltid oversatt og skrevet en rekke bøker, blant annet kristendomsbøker for skoleverket. Kristensen har som frilanser hatt en rekke engasjementer for radio, TV og presse.

Det var sju søkere til stillingen.

(Kirkeinfo)

Vennskapsavtale mellom Borg bispedømme og den lutherske kirke i Det Hellige Land (ELCJ)

(18.12.2000)

Betlehem er julens by, og julen i år 2000 skulle være noe ekstra. Den er blitt annerledes, men ikke slik det var tenkt Betlehem er avstengt. Hadde Maria og Josef kommet til Betlehem i år, hadde de ikke sluppet inn i byen. Deler av Betlehem har vært og er stadig under bombardement med ødelagte hus, drepte og skadde som resultat. Arbeidsløsheten er på over 80 prosent med de følger det får for familier og samfunn.

Den lutherske kirke har tre menigheter i Betlehem med omegn og står overfor store utfordringer for å avhjelpe den akutte nød blant egne medlemmer og i lokalsamfunnet. Det er med denne kirken Borg bispedømme er i ferd med å etablere en vennskapsavtale. ELCJ (Den evangelisk-lutherske kirke i Jordan) har menigheter i Jerusalem, de palestinske områder og Jordan.

- Dette vennskapet gjør det naturlig at vi i den aktuelle konfliktsituasjon gir uttrykk for solidaritet med våre kristne søsken. I år 2000 etter Jesu fødsel kan vi ikke la være å reagere når mennesker lider nød i hans fødeby. De kristne i Palestina står under et særskilt press i denne konflikten. Utfordringen fra våre venner er klar: De trenger vår støtte, både moralsk og økonomisk, for å kunne leve og tjene sitt folk på best mulig måte nå. Denne tjeneste innebærer konkret hjelp til mennesker i nød, skriver biskop Kvarme som tidligere har vært misjonsprest i Haifa for Israelmisjonen.

Vi henvender oss derfor til menighetene i Borg og ber om at vi særskilt i denne julen ber for situasjonen i Midt-Østen og dersom det er mulig gir et økonomisk bidrag til vår søsterkirkes hjelpearbeid for de som er rammet av konflikten. Konkret ber biskop Kvarme om at menighetene vil være med på forbønn for situasjonen i Det hellige land, at det tas opp offer, og at det arbeides med besøk/vennskapskontakt.

Helgen 12-14. januar 2001 kommer biskop i ELCJ, Mounib Younan, og Samer Azar, prest i den lutherske menighet i Amman til Borg. Fredag og lørdag blir det seminarer i henholdsvis Skedsmo og Sarpsborg der disse to deltar. Søndag 14.januar skal vennskapsavtalen underskrives ved gudstjenesten i Fredrikstad domkirke. En tilsvarende underskrivingsseremoni vil finne sted i Jerusalem 18. februar.

For mer informasjon: kontakt biskop Ole Chr.M.Kvarme (tlf kontor 69 30 79 00) eller sokneprest Svein Helge Rødahl (tlf arb 69 34 31 10, tlf prv 69 34 32 99, mob 918 39 033), e-mail:

hroedahl@online.no.

2000 kroner i bibelgave, en krone for hvert år siden Jesu fødsel

(28.12.2000)

'Har du råd til å gi én krone for hvert år etter Jesus fødsel?' var Bibelselskapets utfordring høsten 1999. Kampanjen ble kalt 'Takk for Bibelen' og var en utfordring til å gi en milleniumsgave til bibelarbeidet i Midtøsten.

Nå har kampanjen passert fire millioner kroner. Bibelmisjonsleder Smemo sier at det nok kom noen få negative reaksjoner på at en utfordret til å gi en så stor gave som 2000 kroner, men adskillig flere har altså reagert positivt og sendt sin gave.

- Senest fredag før jul fikk jeg brev fra en av våre givere som takket for at vi gav denne utfordringen. Hun frydet seg over at så mange hadde svart positivt på utfordringen. Samme dag fikk Bibelselskapet også brev fra en annen giver som gjerne ville sende kr 100.000 som en anonym gave til bibelmisjonen, sier Smemo.

Økning i gaver til bibelmisjonen

De totale gaveinntekter forventes å bli over 14 millioner. Da nærmer det seg fjorårets rekordgaveinntekter. - Kanskje kan vi etter hvert begynne å forvente at alle bibellesere gir minst én gave til bibelmisjonen hvert år, spør Smemo.

- Jeg kan ikke huske at vi noen tidligere år har fått så mange store gaver som vi har fått dette året. Er det et resultat av velstandsøkningen, eller rett og slett det at norske bibelvenner begynner se at bibelmisjon er viktig, undres Smemo.

Stor bibeldistribusjon i Egypt

Bibelselskapet i Egypt melder med glede om en vellykket bibeldistribusjon i et muslimsk-dominert land. Norske givere har vært med å virkeliggjøre en drøm om å distribuere flere hundre tusen pakker med bibelsk stoff. Pakkene har inneholdt både Jesus-video, lyd-kassetter, barnehefter og annet bibelsk materiell beregnet på hele familien. 600.000 eksemplarer av 'Millenniumspakken' er distribuert dette året, de fleste solgt til en sterkt subsidiert pris. En regner med at minst fem personer ser innholdet i hver pakke. Det betyr at mer enn tre millioner egyptere har møtt Jesus gjennom 'Millenniumspakken'.

- Dette er kanskje et av de viktigste kristne tiltak i dette millenniumsåret, sier bibelmisjonsleder Smemo. - Nå blir det spennende å se hvor mange som ønsker å møte Bibelens budskap på en av de fire-fem utsalgsstedene Bibelselskapet skal ha på den store bokmessa i Kairo i slutten av januar neste år.

- Bibelselskapet i Egypt ønsket å vise flest mulig familier hvem Jesus virkelig var og hva han betyr for mennesker i dag, sier bibelmisjonsleder Dag Kjær Smemo. Norske bibelvenner har gitt betydelige gaver til denne aksjonen.

Lyd-Testamentet godt mottatt i norske menigheter

Det Norske Bibelselskap lanserte sin lytteaksjon: 'Ord for livet', en lydinnspilling av hele Nytestamentet. Evangeliene er spilt inn i et samarbeid med NRK-Radioteateret. Lukasevangeliet ble

sendt som radioteaterforestilling i NRK nå i førjulstiden. Nærmere 1.600 familier har de siste månedene lyttet seg gjennom hele Det nye testamente, etter en fast oppsatt lytteplan, som en fellesaktivitet i menigheten.

- Alle som ønsker å lytte etter det fastlagte opplegget skal ha råd til å kjøpe sitt Lyd-Testamente, derfor har Bibelselskapet betalt alle innspillingskostnadene, sier Smemo. Men det forutsettes altså at lyttingen skjer organisert gjennom den lokale menighet eller bedehus, med minst fem husstander.

Dette er ikke en billig lydbok, men en lytteopplevelse og en menighetsaktivitet for å skape større bibelglede lokalt. Og slik har det fungert der de har greid å gjennomføre det etter opplegget, forteller bibelmisjonsleder Smemo i Bibelselskapet. Neste år tror vi flere tusen vil benytte seg av dette tilbudet.

Lytting i samme tidsrom, ikke samme rom

- Vår visjon er at flest mulig menigheter skal ta utfordringen og lytte seg gjennom NT over 40-60 dager. Lyttingen skjer i et avtalt felles tidsrom, men hver lytter for seg eller innen familiens vegger, sier Smemo. Flere ganger i uken får vi takknemlige tilbakemeldinger fra mennesker som har lyttet seg gjennom hele Nytestamentet. De melder strålende tilbake at denne lyttingen gjorde noe med dem, de opplevde bibelteksten mer livsnært og utfordrende.

Smemo tror svært mange menigheter kommer til å starte en lytteperiode på Bibeldagen eller i fastetiden. Vi håper de bestiller i god tid, så vi greier å dekke all etterspørselen. 'Ord for livet' var Bibelselskapets Millenniumsgave til det norske kristenfolk. Det ble investert mye penger i innspillingen, mens det ferdige produktet stort sett selges til en pris som bare dekker de konkrete kopieringsutgiftene.

Bibelselskapet gir hjelp til bibelbruk

- Bibelselskapene internasjonalt har denne høsten vedtatt at hjelp til bibelbruk skal være en prioritert oppgave for de nasjonale bibelselskapene, sier Smemo. I Det Norske Bibelselskap har vi allerede lenge hatt dette som en prioritet. Vi har hatt mer 20.000 mennesker på 'Vandring gjennom Bibelen' kurs de siste fem årene. Det har vært arrangert inspirasjonskvelder om alternative bibelbruksmetoder. 'Ordets skole' tas i bruk i stadig flere menigheter og metoden brukes i mange bibelgrupper.

- Vi gir hjelp til bibelbruk fordi vi tror det er nødvendig for den enkelte leser. Dessuten tror vi at den som selv har fått en god bibelopplevelse også ser nødvendigheten av å gi bibler til mennesker i andre land. Og vi trenger flere givere som regelmessig vil støtte bibelmisjonsarbeidet, sier bibelmisjonsleder Smemo, som altså kan se tilbake på millenniumsåret med takknemlighet. Gaveinntektene har stabilisert seg på et høyere nivå, og bibelbrukstiltakene blir godt mottatt.

Nå ser fungerende generalsekretær Dag Kjær Smemo fram til at generalsekretær Gunnleik Seierstad kommer tilbake etter sin fire måneders studiepermisjon. Da skal Smemo igjen konsentrere seg om sitt egentlige virke som bibelmisjonsleder, med ansvar for bibelmisjon og bibelbruk. Neste store utfordring er en rapportering og utfordring til alle givene på nyåret. Og en opptrapping fram mot Bibeldagen, 11. februar. Da skal bibelarbeidet i Ukraina stå i fokus.